

Gorenjski Glas

PETEK, 7. JUNIJA 2019

LETO LXXII, ŠT. 45, CENA 1,85 EUR

ODGOVORNA UREDNICA: MARIJA VOLČJAK

ČASOPIS IZHAJA OB TORKIH IN PETKIH

INFO@G-GLAS.SI

WWW.GORENJSKIGLAS.SI

Že drugi skalni podor v treh mesecih

Bistro Školjka v Podljubelju so v torek že drugič letos poškodovale skale, ki so se utrgale s pobočja nad objektom. Vse kaže, da bodo morali gostilno preseliti.

SIMON ŠUBIC

Podljubelj – Podljubeljski gostinki Darji Govekar in njeni družini se je ta teden svet postavil na glavo. Potem ko so morali zaradi skalnega podora že 18. marca letos za nekaj dni zapreti družinski Bistro Školjka, se je v torek popoldne s pobočja nad njihovim gostinskim lokalom na robu Podljubelja spet utrgala velika količina skalne gmote, dvajsetkrat večjega obsega kot marca. Po drugem skalnem podoru v slabih treh mesecih je morala štiričlanska družina takoj zapustiti svoj dom

in gostilno s spoznanjem, da se bodo najverjetneje morali preseliti na varnejšo lokacijo čez cesto. Pri Rdečem križu Tržič so sicer že odprli poseben TRR-račun za zbiranje denarne pomoči družini Govekar. Številka računa, odprtega pri Abanki, je SI56 0510 0801 0063 548, ob nakazilu prostovoljnega prispevka pa je treba obvezno dopisati namen 'Skalni podor Podljubelj'.

»Ne vem še, kaj bomo naredili. Ničesar ne bi rada napovedovala, dokler ne bomo seznanjeni s celotno situacijo. Zelo razmišljamo, kaj storiti, saj nam je lokal vendarle

dajal vsakodnevni kruh.« je včeraj povedala Darja Govekar, ki je z družino in materjo, ki je tudi morala zapustiti staro hišo ob njihovi gostilni, začasno zatočišče našla pri sorodnikih. Občina Tržič jim je sicer ponudila manjše občinsko stanovanje v Podljubelju, je razložil župan Borut Sajovic, ki tudi sam meni, da je za Govekarjeve dolgoročno najboljša in najvarnejša rešitev selitev lokala in doma na drugo stran ceste: »Ta razmislek je nujen, saj se bojim, da je družina Govekar svoj bonus sreče že porabila.«

► 16. stran

Skalni podor nad Bistrom Školjka v Podljubelju se je v torek po manj kot treh mesecih ponovil v kar dvajsetkrat večjem obsegu. / Foto: Simon Šubic

Upokojenci, ne tarnajte

S temi besedami je včeraj udeležence srečanja gorenjskih upokojencev med drugim nagovoril predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Janez Sušnik. Želi si namreč, da bi bili upokojenci bolj povezani in aktivni, saj je v pripravi pomembna pokojninska reforma. Na srečanju so podpisovali tudi peticijo za ureditev dolgotrajne oskrbe kot nove in pomembne oblike socialne varnosti.

JASNA PALADIN

Snovik – Organizacijo tradicionalnega srečanja upokojencev Gorenjske, že 28. po vrsti, so letos prevzeli člani Društva upokojencev Kamnik, ki so včeraj pod velikim šotorom pri Termah Snovik skupaj s Pokrajinsko zvezo društev upokojencev Gorenjske in ob podpori Občine Kamnik pripravili družabno srečanje za okoli dva tisoč svojih članov.

Upokojenci so z avtobusi in osebnimi avtomobili na prizorišče prišli z vseh koncev Gorenjske.

► 2. stran

Gorenjski upokojenci so si za prizorišče 28. srečanja izbrali Snovik, kjer so jih gostili člani Društva upokojencev Kamnik. / Foto: Gorazd Kavčič

Investicija, vredna milijon evrov

Z enim letošnjih največjih projektov v občini Medvode se bo izboljšala komunalna opremljenost Zbilje. Zaradi del zapora ceste.

MAJA BERTONCELJ

Zbilje – Pred vrati je ena največjih letošnjih investicij Občine Medvode. V naselju Zbilje (predel Žeje) bo

izvajalec v prvi polovici junija začel pripravljala dela za rekonstrukcijo ceste Zbilje–Žeje–obratna cona. Gre za težko pričakovani projekt.

► 8. stran

Priloge: **Zgornjesavc**
jeseniške novice
deželne novice
Kamničanka

AKTUALNO

Poziv k odgovornemu turizmu

Pred začetkom poletne turistične sezone so v Bohinju predstavili ekološko stanje Blejskega in Bohinjskega jezera ter stanje kopalnih voda, ob tem pa tudi vpliv naraščajočega turističnega obiska na okolje in kakovost življenja.

3

ZDRAVJE

Ko nevarno oteče ...

Pred nedavnim je bil dan bolnikov s hereditarnim angioedemom, redko boleznijo, ki jo ima zelo malo bolnikov. V Sloveniji poznamo približno 25 bolnikov. Diagnozo je težko postaviti, ker se na to bolezen ne pomisli. Teja Iskra bo-leha trideset let.

10

KULTURA

Visoška kronika prihaja domov

Ena in edina Tavčarjeva Visoška kronika v dveh različnih uprizoritvah – ljubljanske Drame in domačega KD dr. Ivan Tavčar Poljane. Prva čez štirinajst dni v okolju dvorca Visoko, druga danes, jutri in v nedeljo v Poljanah.

12

CG+

Jan Polanc: Za takšne trenutke treniramo

Sto dve leti je bilo čakanja, da bi na kolesarski dirki po Italiji kakšen Slovenec oblekel rožnato majico, potem pa sta jo v enem tednu nosila kar dva, tudi Gorenjec Jan Polanc. To je nov velik uspeh za kolesarja UAE Emirates.

21

VREME

Danes, jutri in v nedeljo bo prevladovalo sončno vreme s popoldansko koprasto oblačnostjo. Danes bo pihal jugozahodnik.

12/27 °C

jutri: večinoma sončno

VSAK PRVI PETEK V MESECU

Kupon za brezplačni mali oglas

Brezplačen je mali oglas z besedilom do 80 znakov. Ugodnost velja samo za naročnike časopisa Gorenjski glas. Kuponi so veljavni pol leta. Na hrbtni strani morajo imeti odtisnjen naslov naročnika. Mali oglas, oddan po telefonu ali brez kupona, zaračunavamo po ceniku, s popustom za naročnike (20 %). Kupon ni veljaven za objavo pod šifro ali z navedbo: naslov v oglasnem oddelku. **Brezplačnega malega oglasa ne morejo uveljavljati pravne osebe (tudi s. p.).** Oglase sprejemamo na naslov Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj ali po telefonu 04/201 42 47; za torkovo številko Gorenjskega glasa do petka do 14. ure in za petkovo številko do srede do 14. ure. V malooglasnem oddelku na Nazorjevi ulici 1 v Kranju pa smo vam na razpolago v ponedeljek, torek in četrtek od 8. do 16. ure, v sredo od 8. do 17. ure, v petek od 8. do 15. ure.

MALI OGLAS

junij/19

Naročam objavo malega oglasa z naslednjim besedilom:

prodam kupim oddam najamem
 podarim iščem nudim zamenjam

RUBRIKA: _____

Vsebina:

Tel.: ___ / ___ - ___ - ____   Nečitljivih kuponov
 Mobil: ___ / ___ - ___ - ____   ne objavljamo.

KOTIČEK ZA NAROČNIKE

Predpis gledališkega abonmaja v Cerkljah

Gledališke dvorane počasi zapirajo svoja vrata, v Kulturnem hramu Ignacija Borštnika pa so že pripravljene na novo sezono. V njej bosta na sporedu dva svetovna odrska hita: komedija Nune v akciji! in Predstava, ki gre narobe. Oglevali si boste lahko komedijo Dve na enega, komično dramo Ljubi moj SLG Celje in monokomedijo Štefka Valentin Mestnega gledališča Ptuj. Tokrat bo v Cerkljah prvič gostovalo tudi Slovensko mladinsko gledališče z biografsko dramo o smučarju Roku Petroviču. S predpisom abonmaja si boste poleg stalnega sedeža v dvorani zagotovili občutno nižjo ceno ogleda abonmajskih in tudi drugih predstav. Predpis abonmaja bo potekal do 15. junija. Več informacij na www.nasmejmo.se ali 051 606 220.

Naročniku Gorenjskega glasa bomo podarili dve vstopnici za ogled izbrane abonmajske predstave. Nagradno vprašanje: Katero od abonmajskih predstav zavoda Smejmo se bi si najraje ogledali? Odgovore s svojimi podatki pošljite do petka, 14. junija 2019, na naslov: Gorenjski glas, Nazorjeva ulica 1, 4000 Kranj, ali na koticcek@g-glas.si.

Nagrajenec

V nagradni igri, ki je bila objavljena 31. maja 2019, prejme dve vstopnici za koncert skupine Crvena jabuka v Letnem gledališču Khislstein Martin Žonta iz Kranja. Nagrajencu čestitam!

Darilo
izžrebanemu naročniku časopisa
Gorenjski Glas

Knjigo prejme JANEZ DOBRNIKAR iz Medvod.

Upokojenci, ne tarnajte

1. stran

Ker se radi družijo, so nam povedali –, a tovrstna srečanja so vendarle tudi priložnost za pogovor in razmislek o resnejših temah.

»Nekaj stvari, ki smo jih v Zvezi društev upokojencev Slovenije v preteklem letu pred volitvami zapisali v memorandum, s katerim smo opredelili prioritete, za katere se bomo upokojenci zavzemali, je bilo zapisanih v koalicijsko pogodbo, a veliko zadev je ostalo neurešenih še iz časa prejšnje vlade. Zato se bodo nekatere stvari letos uredile 'gasilsko'. A upokojenci potrebujemo temeljito reformo! Pričakujemo, da bo zakon o dolgotrajni oskrbi čim prej prišel do same izvedbe, ogromno dela pa nas čaka tudi na področju sociale, zdravstva ... Dragi upokojenci, zelo sem vas pogrešal na dnevih medgeneracijskega sožitja. To je bila priložnost, da opozorimo na svoje pravice, a prišlo vas je zgolj kakšne tri odstotke. To ni dobro! Zato vam polagam na srce: bodite moštvo, podpirajte našo zvezo, potrebujemo vas, da uresničimo tisto, kar si vsi skupaj želimo. Preveč ste

Foto: Gorazd Kavčič

Podpisovanje peticije za ureditev dolgotrajne oskrbe kot nove oblike socialne varnosti

tihi, nemi, samo tarnate zaradi nizkih pokojnin, zato v prihodnje resnično pričakujem, da se izpostavite in ste bolj aktivni,« je bil v svojem nagovoru jasn predsednik Zveze društev upokojencev Slovenije Janez Sušnik, ki je zbranim zaželel tudi, da se ta dan zabavajo in družijo in pozabijo na težave.

Zdravko Malnar, predsednik Pokrajinske zveze društev upokojencev Gorenjske, o perehrih temah, kot so pokojnine, čakalne dobe in

zdravstvo, ni želel govoriti, je pa vendarle pozval, naj se tisti, ki v državi odločajo o življenju upokojencev, o ničemer ne odločajo brez njih. »Vse prisotne zato pozivam, naj podpišejo peticijo Zveze društev upokojencev Slovenije za ureditev dolgotrajne oskrbe kot nove in pomembne oblike socialne varnosti,« je pozval Malnar. Upokojenci so nagovorili tudi gostitelja, predsednik Društva upokojencev Kamnik Vinko Polak in župan Matej Slapar, ter

koordinato projekta Starejši za starejše Edvard Kavčič. Na srečanju so že tretje leto zapored gostili tudi prostovoljce (okoli dvesto) omenjenega programa.

Za bogat kulturni program so poskrbeli člani Društva upokojencev Kamnik, za glasbo v živo ansambel Špica za pester spremljevalni program (bosonogo pot, ogled term, kopanje v bazenu ...) pa člani Turističnega društva Tuhinjska dolina in Terme Snovik.

Pod drobnogledom računškega sodišča

Računsko sodišče je vzelo pod drobnogled pravilnost poslovanja Občine Šenčur v letu 2017 in izrekla mnenje s pridržkom.

DANICA ZAVRI ŽLEBIR

Šenčur – Računsko sodišče je revidiralo pravilnost poslovanja Občine Šenčur v letu 2017, in sicer glede priprave proračuna in zaključnega računa proračuna ter izvrševanja proračuna, prodaje nepremičnega premoženja in oddaje prostorov v najem, delovne uspešnosti in dodatkov k osnovnim plačam javnih uslužbencev. Nadzor se je nanašal tudi na javna naročila pri investicijskih odhodkih, tekoče transfere nepridobitnim organizacijam in ustanovam ter zadolževanje. Občini je računsko sodišče izreklo mnenje s pridržkom.

Računsko sodišče je občini priporočilo izboljšanje poslovanja, ni pa zahtevalo predložitve odzivnega poročila, saj je občina med revizijskim postopkom sprejela ustrezne popravljalne ukrepe za odpravo razkritih nepravilnosti oziroma ukrepe, ki bodo zmanjšali možnost nastajanja takšnih nepravilnosti v prihodnje, so zapisali v poročilu.

Ko smo pred kratkim župana Cirila Kozjeka vprašali za komentar o revizijskem postopku, je dejal, da ga ne želi komentirati, preden ga ne obravnava nadzorni odbor občine in zatem tudi občinski svet. Na zadnji seji občinskega sveta

pa je na dejstvo, da je bila občina v revizijskem postopku, opozoril svetnik Petar Potkonjak. Župan je potrdil, da je poslovanje občine v preteklem mandatu preiskovalo računsko sodišče in predlagalo ukrepe za odpravo nepravilnosti, enako je predlagal tudi nadzorni odbor v prejšnji sestavi. Na naše vprašanje, ali je novi nadzorni odbor morda že obravnaval omenjeno poročilo, župan Kozjek odgovarja, da še ne, dodal pa je, da občina upošteva priporočila in so očitane nepravilnosti v veliki meri tudi že odpravili.

Opravljeni nadzor nad poslovanjem občine je že

lani, v prejšnjem sestavu občinskega sveta, sprožil veliko polemike. Poslovanje občine je računskemu sodišču prijavil takratni nadzorni odbor, računsko sodišče je do oktobra lani nadziralo njeno delovanje. Nadzorni odbor je takrat ugotovil največ pomanjklivosti in nedoslednosti v pogodbah »in-house«, ki jih omenja tudi zdaj izdano poročilo računškega sodišča. Takrat so na občinski upravi poudarili, da jih nadzor računškega sodišča ne skrbi, nezadovoljni pa so bili z odnosom nadzornega odbora občine, ki je v štirih letih izdal kar štiri zahtevke za revizijo.

Zdaj tudi splošne neimenske vozovnice

SIMON ŠUBIC

Kranj – S 1. junijem se so začele prodajati nove splošne neimenske mesečne in letne enotne vozovnice, so sporočili z ministrstva za

infrastrukturo. Vozovnico, ki velja na določeni relaciji, lahko potnik uporabi za prevoz z vlakom ali pri vseh avtobusih medkrajevnih avtobusnih linijskih prevoznikov, ki vozijo na tej relaciji.

Vozovnica omogoča neomejeno število potovanj in je prenosna. Po novem je možen tudi nakup splošne neimenske letne enotne vozovnice. Njena cena je enaka ceni osmih mesečnih

vozovnic. Vozovnica se ob nakupu zapiše na kartico IJPP, ki jo dobi kupec mesečne vozovnice brezplačno. Nakup je možen na 114 prodajnih mestih, predvidena je tudi prodaja preko spleta.

Poziv k odgovornemu turizmu

Pred začetkom poletne turistične sezone so v Bohinju predstavili ekološko stanje Blejskega in Bohinjskega jezera ter stanje kopalnih voda, ob tem pa tudi vpliv naraščajočega turističnega obiska na okolje in kakovost življenja.

MATEJA RANT

Stara Fužina – »Živimo v lepih krajih, a občutljivih, zato jih je treba zavarovati, da bodo ostali lepi,« so poudarili predstavniki Agencije Republike Slovenije za okolje (ARSO), javnega zavoda Triglavski narodni park (TNP) ter Turizma Bled in Turizma Bohinj ob izzivih, ki jih prinaša množični turizem. Predstavili so ekološko stanje Blejskega in Bohinjskega jezera ter stanje kopalnih voda, ob tem pa navedli tudi priporočila turistom za zmanjšanje obremenitev na okolje.

Obala je preobremenjena

Ob obalah Blejskega in Bohinjskega jezera obisk turistov raste in zlasti v obdobju poletnih vročinskih valov je vsa obala, tudi zunaj kopalnih območij, na obeh jezerih preobremenjena, je opozorila Špela Remec Rekar iz ARSO. »Naše analize rastlinskih in živalskih združb kažejo, da kopalci znatno prispevajo k spremembi ekološkega stanja zlasti priobalnega dela. Ekološko stanje se je v Blejskem jezeru po skokovitem porastu turizma v letu 2016 poslabšalo iz dobrega v zmeren kakovostni razred.« Priobalno območje je namreč življenjski prostor specifične združbe rastlin in živali, ki prestreza snovi, ki se spirajo v jezersko kotanjo. Dobro ohranjen priobalni pas je zato pomemben dejavnik, ki preprečuje »cvetenje« jezera, pravi Špela Remec Rekar. Opažajo tudi slabšanje kisikovih razmer v vodi, kar kaže na organsko preobremenjenost. »Ob Bohinjskem jezeru je najslabše v Fužinarskem zalivu, kjer je največ kopalcev,« je

Ob obalah Blejskega in Bohinjskega jezera obisk turistov raste in zlasti v obdobju poletnih vročinskih valov je vsa obala, tudi zunaj kopalnih območij, na obeh jezerih preobremenjena. Fotografija je simbolična. / Foto: Tina Dokl

poudarila Špela Remec Rekar. Kopalci lahko vplivajo tudi na kemijsko stanje jezer z vnosom substanc, ki so prisotne v nekaterih kemijskih filtrih zaščitnih sredstev za sončenje. »S svojimi izločki kopalci v jezero vnašajo tudi hranila, ki spodbujajo razrast planktonskih alg in cianobakterij. Ocenjujemo, da je doprinos kopalcev v Blejsko jezero od 25 do 30 kg fosforja na leto, kar je pet odstotkov skupne obremenitve jezera s fosforjem.« Zato poziva k odgovornemu ravnanju ob jezerih, kopanje naj bo omejeno na kopalna območja. »Poleg tega naj vse odpadke kopalci odnesejo s seboj, svojih potreb naj ne opravljajo v vodi, izbirajmo tudi kakovostna sredstva za sončenje z mineralnimi filtri.« Odsvetuje še krmljenje vodnih ptic, ob jezeru pa po njenih besedah sodi le športni ribolov, ki ne vključuje uporabe posebnih vab.

Kot je opozorila Mateja Poje z ARSO, so kopanju namenjene tako imenovane kopalne vode, to so odseki na jezerih, rekah in morju,

navadno določeni tam, kjer se ljudje že tradicionalno kopajo. Na vseh 48 kopalnih vodah redno spremljajo kakovost vode med kopalno sezono, ki na celini traja od 15. junija do 31. avgusta. »Prvo analizo vode opravimo pred kopalno sezono, nato pa se analize izvaja vsakih 14 dni.« Med drugim ugotavljajo prisotnost E.Coli in intestinalnih enterokokov, ki so kazalniki fekalnega onesnaženja. Glede na prisotnost bakterij kopalne vode razvrščajo v štiri razrede kakovosti, to je odlična, dobra, zadostna in slaba kakovost. »Za kopanje so primerne tiste, ki so razporejene vsaj v razred zadostna kakovost,« je pojasnila Mateja Poje in dodala, da že vrsto let beležijo slabih kopalnih voda, kar 87 odstotkov vseh kopalnih voda se uvršča v razred odlična kakovost, med njimi tudi kopalne vode ob Bohinjskem in Blejskem jezeru ter na Šobčevem bajerju. Kot letošnji novost je posebej omenila prikazovalnik stanja kopalnih voda, prirejen tudi za mobilne telefone.

Povečan nadzor v TNP

Andrej Arih iz javnega zavoda TNP je opozoril še na gorska jezera kot specifične ekosisteme, ki so zaradi majhnosti in slabše pretočnosti zelo občutljivi in ranljivi življenjski prostori. »Kopanje v teh jezerih ni dovoljeno, problematično je tudi vsakršno vnašanje hranil.« Obremenitev pa predstavljajo še posredna ravnanja obiskovalcev, kot sta šotorjenje in kurjenje v naravi. V TNP je nedopustno tudi vznemirjanje prostoživečih vrst, je poudaril Arih. Zato v poletni sezoni načrtujejo ostren naravovarstveni nadzor, ki ga bodo poleg poklicnih naravovarstvenih nadzornikov TNP izvajali še prostovoljni nadzorniki. Romana Purkart iz Turizma Bled in Klemen Langus iz Turizma Bohinj pa sta predstavila ukrepe, s katerimi ob povečanem obisku turistov v zadnjih letih poskušajo zmanjšati vpliv na okolje, od spodbujanja pešačenja in kolezarjenja do umirjanja prometa in nadgrajevanja ponudbe javnega prevoza.

K

KOMENTAR
SIMON ŠUBIC

Po letu dni GDPR-ja

Pred zadnjimi evropskimi volitvami je med drugim potekala tudi razprava o vprašanju, kaj smo Slovenci pridobili s članstvom v Evropski uniji. Sodim med zagovornike stališča, da so koristi članstva v EU mnogo večje od negativnih posledic. Ker je nedavno poteklo prvo leto od začetka uporabe Splošne uredbe EU o varstvu podatkov (GDPR), se dotaknimo le tega področja, ki je zaradi vseh drugih velikih pridobitev EU manjkrat izpostavljeno.

EU je na področju varstva osebnih podatkov vzpostavila enega najbolj zaščitnih pravnih sistemov na svetu, saj zanjo pravica do varstva osebnih podatkov velja za eno temeljnih pravic. Za čim boljše pravno zaščito na tem področju si EU ne prizadeva samo znotraj svojih meja, ampak tudi navzven. Z ZDA, kjer je varstvo podatkov za zdaj slabše urejeno, se je na primer leta 2016 dogovorila o zasebnostnem štiti EU-ZDA. Ta okvir, da povzamem tedanja obrazložitve Evropske komisije, varuje temeljne pravice vsakega v EU pri prenosih njegovih osebnih podatkov v ZDA, podjetjem, ki so pri poslovanju odvisna od čezatlantskih prenosov podatkov, pa prinaša pravno varnost.

Z lansko uvedbo uredbe GDPR je EU in z njo tudi Slovenija, ki sicer še vedno dolguje sprejetje novega zakona o varstvu osebnih podatkov (ZVOP-2), naredila še korak

naprej k večji zaščiti svojih državljanov pa tudi k ozaveščenju. Med Slovenci se je tako zavedanje o pomembnosti tega področja v zadnjih letih precej povečalo, saj nas danes, kot je pred kratkim poudarila informacijska pooblaščenka Mojca Prelesnik, okoli 41 odstotkov ve, da sploh obstajajo pravni predpisi na področju varstva osebnih podatkov, medtem ko se je tega še štiri leta nazaj zavedala le petina državljanov.

Večjo stopnjo zavedanja o pomembnosti varovanja podatkov dokazuje tudi precejšnje povečanje števila prijav nepravilnih ravnanj upravljavcev z našimi osebnimi podatki, ki jih je Informacijski pooblaščenec zaznal po uvedbi GDPR. Zaradi njih upravljavci podatkov zdaj že spreminjajo svoje sporne prakse. Mednje na primer sodijo banke, ki so v preteklosti ob ocenjevanju kreditne sposobnosti iz centralnega kreditnega registra avtomatsko pridobivale tudi podatke o družinskih članih (predvsem partnerjih) kreditogjemalca. Informacijski pooblaščenec jih je že opozoril, da to ni zakonito. Podobno se v našo korist spreminjajo tudi prakse glede vpogleda v zdravstvene osebne podatke, videonadzora v delovnih prostorih in spremljanja žive slike kamer, da o ravnanjih multinacionalnih ponudnikov sodobnih komunikacijskih storitev (Google, Facebook, Instagram ...) sploh ne govorimo.

Gorenjski Glas

ODGOVORNA UREDNICA
Marija Volčjak

NAMESTNIKA ODGOVORNE UREDNICE
Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir

UREDNIŠTVO
NOVINARJI - UREDNIKI:

Marjana Ahačič, Maja Bertoncelj, Alenka Brun, Igor Kavčič, Suzana P. Kovačič, Jasna Paladin, Urša Peternel, Mateja Rant, Aleš Senožetnik, Vilma Stanovnik, Ana Šubic, Simon Šubic, Ana Volčjak Aleksič, Cveto Zaplotnik, Danica Zavrl Žlebir; stalni sodelavci:

Jože Košnjek, Milena Miklavčič, Miha Naglič

OBLIKOVNA ZASNOVA
Jernej Stritar, Ilovar Stritar, d. o. o.

TEHNIČNI UREDNIK
Grega Flajnik

FOTOGRAFIJA
Tina Dokl, Gorazd Kavčič

OGLASNO TRŽENJE
Marjan Potočnik, Mateja Žvižaj

GORENJSKI GLAS (ISSN 0352-6666) je registrirana blagovna in storitvena znamka pod št. 9771961 pri Uradu RS za intelektualno lastnino. Ustanovitelj in izdajatelj: Gorenjski glas, d. o. o., Kranj / Direktorica: Marija Volčjak / Naslov: Naborjeva ulica 1, 4000 Kranj / Tel.: 04/201 42 00, faks: 04/201 42 13, e-pošta: info@g-glas.si; mali oglasi in osmrtnice: tel.: 04/201 42 47 / Delovni čas: ponedeljek, torek, četrtek od 8. do 16. ure, sreda od 8. do 17. ure, petek od 8. do 15. ure sobote, nedelje in prazniki zaprti. / Gorenjski glas je polteden, izhaja ob torkih in petkih, v nakladi 19.000 izvodov / Redne priloge: TV okno, Letopis, Slovenske počitnice in dvajset lokalnih prilog / Tisk: Delo, d. d., Tiskarsko središče / Naročnina: tel.: 04/201 42 41 / Cena izvida: 1,85 EUR, redni plačniki (fizične osebe) imajo 10 % popusta, polletni 20 % popusta, letni 25 % popusta; v cene je vračunan DDV po stopnji 9,5 %; naročnina se upošteva od tekoče številke časopisa do pisnega preklica, ki velja od začetka naslednjega obračunskega obdobja / Oglasne storitve: po ceniku; oglasno trženje: tel.: 04/201 42 48.

V Železnikih za izredni odstrel volka

Občina Železniki je zaradi napadov volka na njenem območju predlagala izredni odstrel te zveri.

SIMON ŠUBIC

Železniki – Občina Železniki je v ponedeljek zaradi škode, ki so jih v minulih tednih tudi na njenem območju povzročili volkovi, na Ministrstvo za okolje in prostor oziroma na Agencijo RS za okolje poslal vlogo za izredni odstrel volkov, krajan na prizadetih območjih pa ob tem tudi podpisujejo

peticijo za odstrel. Kot je pojasnil župan Anton Luznar, se je občina za vložitev vloge za izredni odstrel odločila na predlog prizadetih kmetov in tudi zaradi bojzani za varnost šolarjev.

Na območju občin Gorenja vas - Poljane in Železniki so volkovi letos pokončali že okoli petdeset glav drobnice, o čemer smo poročali tudi v torkovem Gorenjskem

glasu. Po Luznarjevih besedah so na območju občine Železniki napade volka maja zabeležili v Zgornjih Danjah, kjer je bilo ubitih skupno 38 ovac, in na območju Davče, kjer je volk pokončal ponija, zato se je na občino v zadnjih dneh obrnilo že več kmetov in predstavnikov lokalnih skupnosti. Tudi sicer so domačini v Davči letos že večkrat opazili

volka, zato so se odločili, da začno zbirati podpise za izredni odstrel volka. »Poleg tega več otrok v Davči do postajališč šolskega kombija hodi po gozdnih poteh in so zaradi volka ogroženi,« je še povedal Luznar.

O problematiki divjih zveri bo sicer naslednji teden razpravljala tudi državnozborni odbor za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Obeležili okrogli jubilej

Pred štirimi desetletji se je prvih osem mladostnikov vključilo v delavnice pod posebnimi pogoji, ki so delovale v okviru nekdanjega Zavoda Matevža Langusa v Kamni Gorici, dve leti kasneje je prvih osemnajst uporabnikov začelo delati tudi na Jesenicah.

MARJANA AHAČIČ

Radovljica – Center za usposabljanje, delo in varstvo (CUDV) Radovljica letos obeležuje štiridesetletnico delovanja varstveno-delovnega centra (VDC). Leta 1979 se je namreč prvih osem mladostnikov vključilo v delavnice pod posebnimi pogoji v Kamni Gorici, le dve leti kasneje pa je v delavnicah v Podmežakli začelo delati še 18 uporabnikov na Jesenicah.

Obe delavnici danes delujeta kot varstveno-delovna centra v Radovljici in na Jesenicah, v katera je vključenih 125 uporabnic in uporabnikov.

Osrednjo slovesnost je CUDV Radovljica, v okvir katerega sodita tako radovljiški kot jeseniški VDC, pripravil prejšnji teden pod naslovom Pozdrav poletju v Linhartovi dvorani v Radovljici. Gostom so najprej odigrali predstavo z naslovom Video klub, ki je nastala v sodelovanju uporabnikov centra z igralci Gledališča Toneta Čufarja Jesenice. Po predstavi so uporabniki in mentorji

Po predstavi so uporabniki in mentorji predstavili, kako poteka delo v delavnici oblikovanja gline in tekstilni delavnici.

predstavili, kako poteka delo v delavnici oblikovanja gline in tekstilni delavnici. Gostje so si lahko ogledali tudi bogat izbor izdelkov blagovne znamke Biseri.

Kot je v svojem nagovoru na prireditvi, ki sta se je udeležila tudi radovljiški župan Ciril Globočnik in jeseniški podžupan Miha Rebolj,

poudarila direktorica Centra za usposabljanje, delo in varstvo Radovljica dr. Irene Ceglar, lahko danes z zadovoljstvom ugotavljajo, da imajo dobre pogoje za kakovostno izvajanje storitev za vse vključene uporabnice in uporabnike. Poudarila je, da so potrebe vsakega enako pomembne in da si zaposleni

prizadevajo zanje ustvarjati prijetno in toplo okolje, v katerem po svojih zmožnostih s spodbudami lahko izkoristijo življenjske priložnosti. Sledila sta govora radovljiškega župana Cirila Globočnika in jeseniškega podžupana Mihe Rebolja, ki sta poudarila dobro sodelovanje centra z lokalno skupnostjo.

Spomin na Petra Venclja

Kranj – Jutri, 8. junija, se bodo v Kranju spomnili 80. obletnice rojstva pokojnega univerzitetnega profesorja, politika, malteškega viteza in prijatelja Slovencev po svetu dr. Petra Venclja. Njegova družina, prijatelji in sodelavci vabijo ob 17. uri v župnijsko dvorano v Tavčarjevi ulici, kjer bodo o pokojnem Petru Venclju govorili Lojze Peterle, Jože Osterc, pater Silvo Šinkovec, Rudi Merljak, Jurij Paljk in Vlasta Sagadin. Ob 19. uri bo maša v župnijski cerkvi, nato pa druženje.

Kranjski taborniki spet nagajeni

Kranj – Zveza tabornikov občine Kranj je tudi letos sodelovala na natečaju Moja reka si 2019, ki je že četrtič povezal organizatorje čistilnih akcij, ki potekajo v posredni ali neposredni bližini rek. Kranjski taborniki, ki so v preteklosti na natečaju že zmagali, so tokrat z izvedbo čistilne akcije Očistimo Kranj – Kranj ni več usran 2019 zasedli tretje mesto. Vsi sodelujoči organizatorji čistilnih akcij so sicer okolje razbremenili za več kot 115 ton odpadkov.

Rebalans in prometna strategija

Na maratonski seji občinskega sveta v Bohinju so sprejeli rebalans proračuna in v prvem branju celostno prometno strategijo, ki postavlja temelje prometni ureditvi Bohinja v prihodnje.

ANDRAŽ SODJA

Bohinjska Bistrica – Občinski svetniki Občine Bohinj so se na nedavni maratonski seji s kar dvajsetimi točkami soočili z vrsto pomembnih vprašanj za prihodnost občine Bohinj. Med njimi je izstopal rebalans proračuna, ki je bil potreben zaradi vrste investicij v Bohinju. »Poteka gradnja kanalizacije Češnjica, ureditev ceste in vaškega jedra v Stari Fužini, ureditev ceste in pločnika na Ribčevem Lazu, pri dokončanju del v Bohinjski Bistrici pa je bila urejena še avtobusna postaja. Zaradi vseh teh investicij je bil potreben rebalans proračuna, s katerim bomo zagotovili potrebna sredstva za izvedbo teh investicij,« je povedal bohinjski župan Jože Sodja, ki je bil zadovoljen, da jim je kljub obsežnemu dnevnemu redu sejo uspelo v zglednem času pripeljati do zaključka.

Svetniki so v prvem branju obravnavali tudi enega najpomembnejših strateških dokumentov, celostno prometno strategijo, ki je za Bohinj, ki se spogleduje s smelimi načrti trajnostne mobilnosti, izjemnega

pomena, saj celostna strategija omogoča kandidatu-ro za kohezijska sredstva. V strategiji so si za glavne cilje postavili zagotavljanje kakovostne dostopnosti za vse prebivalce in obiskovalce občine znotraj občine, izboljšanje varnost v prometu, še zlasti najbolj ranljivih udeležencev, izboljšanje življenjskega prostora in zmanjšanje negativnih vplivov prometa na zdravje z bolj zdravimi potovalnimi navadami, ki povečujejo fizično aktivnost in zmanjšujejo hrup in izpuste onesnaževalcev zraka. V občini tudi želijo uravnovežiti prometno načrtovanje z enakovredno obravnavo vseh prevoznih načinov ter uravnoveženostjo prometnih investicij in ukrepov ter spodbujati trajnostni turizem na način, ki povečuje privlačnost občine z dobro dostopnostjo, a ne povzroča dodatnih negativnih prometnih vplivov na okolje. V prvem branju so svetniki strategijo z dodatnimi predlogi potrdili, največ pripomb je bilo na območje Pokljuke, za katero pa bodo pripravili ločeno celostno prometno strategijo.

Občina Kranj krepi vezi s kitajskim Zhangjiakoujem

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski župan Matjaž Rakovec je pred dnevi z Li Hong, podžupanjo kitajskega mesta Zhangjiakou, ki bo eno do prizorišč zimskih olimpijskih iger, ki jih leta 2022 gosti Peking, podpisal pismo o nameri o sodelovanju med obema mestoma. Podpis protokola o sodelovanju in krepitvi prijateljskih odnosov med mestoma Kranj in Zhangjiakou, ki ima 4,7 milijona prebivalcev, je prvi korak do vzpostavitve različnih medsebojnih aktivnosti, kot so izmenjave in druge oblike sodelovanja na področju gospodarstva, trgovine, kulture,

izobraževanja ter športa, so sporočili s kabineta župana. Kitajska delegacija si je sicer minulo nedeljo ogledala primere dobre prakse na športnem področju v Kranju.

»Prepričan sem, da bo sodelovanje, ki smo ga začeli danes, pomembno prispevalo k razvoju obeh mest in k zadovoljstvu občanov. Po številu prebivalstva se Kranj sicer težko primerja z mestom Zhangjiakou, a naš športni duh je prav tako močan kot tisti, ki ga imajo občine z več milijoni ljudi,« je dejal Rakovec. Li Hongova je med drugim povedala, da je v Kranju veliko znanja, ki ga na Kitajskem potrebujejo.

Slamnikarski sejem

Domžale – Jutri, v soboto, 8. junija, bo v Slamnikarskem parku (ob občini) med 8.30 in 17. uro potekal Slamnikarski sejem. Da slama ni vse, kar iz nje naredimo, boste še posebej spoznali ob 11.45, ko bodo odprli začetek sezone nošenja slamnikov, in na modni reviji, ki bo sledila. Ob 14. uri bo na sporedu srečanje pihalnih orkestror Gorenjske.

GG | IZLET // TOREK, 11. JUNIJA 2019

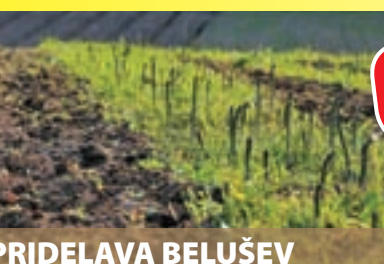
ZELIŠČA IN ZDRAVA PREHRANA

Vabimo vas na »zeliščni« izlet. Najprej se bomo ustavili v Dorfarjah na Dolinarjevi domačiji pri enih večjih pridelovalcev zelenih belušev v Sloveniji. Povedali nam bodo, kakšne so koristi belušev in kako poteka njihova pridelava. Nato se bomo odpeljali v Dol pri Domžalah, kjer ima ga. Grošelj čudovit zeliščni vrt. Najprej si bomo v njeni družbi ogledali vrt, nato pa nam bo znana zeliščarka predavala na temo Zdrava prehrana in jaz. Po kosilu se bomo odpeljali še v geometrično središče Slovenije (GEOSS). Vrnitev v Kranj predvidevamo okrog 20. ure.

Odhodi avtobusa: z AP Radovljica ob 6.50, z AP Creina Kranj ob 7.15, z AP Mercator Primskovo ob 7.25, z AP Škofja Loka ob 7.45

Cena vključuje: prevoz, ogled pridelave belušev, ogled zeliščnega vrta, predavanje, kosilo, ogled GEOSS in DDV.

Za rezervacijo čim prej pokličite na tel. št. 04 201 42 41 ali pišite na narocnine@g-glas.si.

PRIDELAVA BELUŠEV

CENA: 32 €

Vabljeni!

Gorenjski Glas

ZELIŠČNI VRT SABINE GROŠELJ

Gasilci v bran novih nakupov

Strokovni svet Gasilsko reševalne službe Kranj so zmotili pomisleki glede investicij v zavodu, ki naj bi bili izrečeni na seji kranjskega mestnega sveta. Gre za strokovne odločitve, poudarja svet.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Na burno razpravo glede vnovičnega (ne)ime-novanja Tomaža Krišlja za direktorja Gasilsko reševalne službe (GARS) Kranj na zadnji, majski seji kranj-

gasilskih vozil in avtocisterne ter izgradnja vadbene poligona na dvorišču gasil-skega doma. »Ker smo strokovni organ zavoda, se ne želimo vpletati oziroma kakorkoli razpravljati okoli ime-novanja direktorja. So nas

posameznikov, ampak za pre-mišljene in strokovne odločitve strokovnega sveta in gasilskega poveljstva občine. »Ob tem je treba še poudariti, da vse te opreme ne potrebujemo gasilci, ampak občani, ki so vas izvoli-

Poklicni gasilci 42-metrsko avtolestev potrebujejo, ker z zdajšnjo 30-metrsko ne dosežejo šestnajstih najvišjih objektov v Kranju in tudi v drugih občinah (Škofja Loka, Tržič). Tudi zamenjavi avtocisterne in dostavnega vozila za prevoz dodatne opreme, zdajšnja sta stara 15 in 14 let, sta nujni, dodajajo. Enako velja za izgradnjo vadbene poligona, na katerem se bodo gasilci usposabljali v širokem spektru znanj, ki jih danes nujno potrebujejo.

Z Mestne občine Kranj so odgovorili, da po ponovnem poslušanju zvočnega posnetka majske seje mestnega sveta ugotavljajo, da je v omenjenem primeru prišlo do komunikacijskega šuma oziroma do napačne interpretacije razprave s strani poveljnika GARS Kranj, kar so predstavniki strokovnega sveta GARS Kranj v kasnejšem odzivu občini tudi potrdili. »Podžupan Janez Černe ni izrazil dvoma v odločitve strokovnega sveta. Na seji je pojasnil, da ni strokovnjak za omenjeno področje in da ne bo razpravjal o strokovnosti, za katero ni pristojen. Podžupan Janez Černe in vodja Službe za zaščito in reševanja Sašo Govekar sta na seji pojasnila dejstva, da Mestna občina Kranj izvaja nabavo avtocisterne in avtolestev na podlagi odločitev strokovnega sveta. Elaborat za nabavo lestve, ki je bil del razprave, je bil pripravljen s strani zunanega izvajalca,« so razložili in obenem izrazili pričakovanje, da bo občina s strokovnim svetom GARS tudi v prihodnje dobro sodelovala v korist vseh občank in občanov.

S sedanjo, 30-metrsko avtolestevijo lahko kranjski gasilci dosežejo največ deveto nadstropje, opozarja strokovni svet GARS Kranj. / Foto: Tina Dokl

skega mestnega sveta se je pred dnevi s pismom kranjskemu županu in mestnim svetnikom odzval strokovni svet GARS Kranj, ki ga poleg poveljnika poklicne enote Andraža Šifrerja sestavljajo še vodje vseh štirih izmen in njihovi namestniki. Strokovni svet so namreč zmotili izrečeni pomisleki, predvsem s strani podžupana Janeza Černeta, o smotrnosti načrtovanih investicij v GARS-u, kot so nakup 42-metrške gasilke avtolestev in dostavnega vozila (pick up), zamenjava

Na Mestni občini Kranj so napovedali, da bo mestni svet na seji 19. junija predvidoma obravnaval tudi imenovanje vršilca dolžnosti direktorja Gasilsko reševalne službe Kranj.

pa zmotile razne izjave, izrečene med sejo, ki pa neposredno vplivajo na delovanje Strokovnega sveta in gasilske stroke,« so opozorili. Z občine odgovarjajo, da Černe na seji ni izrazil dvoma v odločitve strokovnega sveta.

V pismu je strokovni svet zapisal, da pri načrtovanih nabavah ne gre za samovoljo

li, nas pa plačujejo, da zanje izvajamo gasilsko dejavnost,« so poudarili. Kot so razložili, zamenjave gasilskih vozil (stare prevzemajo gasilska društva) potekajo na podlagi sprejete strategije in pretehtanih odločitev strokovnega sveta, nabave večjih vozil pa potrjuje tudi gasilsko poveljstvo občine.

Postavili so nove nadstrešnice

V kranjski občini so v okviru projekta Avtobusne nadstrešnice in kolesarnice na avtobusnih postajah postavili novo urbano opremo na osmih lokacijah.

Novi nadstrešek na kranjski avtobusni postaji

VILMA STANOVNIK

Kranj – Nove kolesarnice so postavljene na lokacijah Labore, in sicer v smeri Ljubljane, pri cerkvi na Dru-lovki (v smeri Kranja) in pri Osnovni šoli Staneta Žagarja v smeri Hrastij. Nadstreški oziroma čakalnica pa so odslej na lokacijah Gorenja Sava v obe smeri, pri Delavskem domu v Stražišču, pri trgovini v smeri Medvod na Dru-lovki, v Čirčah pri Tonaču v smeri Hrastij in na glavni Avtobusni postaji Kranj na peronih 1 in 10. Na vseh lokacijah rekonstruiranih avtobusnih postaj so na pločniku urejene tudi taktilne oznake za slepe in slabovidne, na vsaki izmed lokacij je bilo na novo zasajeno tudi po eno novo drevo.

Skupna vrednost del je nekaj manj kot 170 tisoč evrov,

predvidena vrednost nepovratnih sredstev Kohezijskega sklada pa znaša 115 tisoč evrov. Naložbo sofinancirata Evropska unija iz Kohezijskega sklada in Republika Slovenija.

»Namen projekta je prispevati k razvoju trajnostne mobilnosti in ob tem uporabniku olajšati izkušnjo z mestnim potniškim prometom. Prepričan sem, da bo mestni potniški promet odslej uporabljalo več ljudi. Kolesarjem zdaj omogočamo lažjo kombinacijo vožnje s kolesom in javnega prevoza. Predvsem pa zagotavljamo boljšo povezanost in dostopnost do javnega prometa tako neposredni okolici avtobusnih postaj kakor tudi mestnemu zaledju,« je povedal župan Mestne občine Kranj Matjaž Rakovec.

Parkirnina na Sejmišču, taksa za dovolilnice

SIMON ŠUBIC

Kranj – Mestna občina Kranj je s ponedeljkom razširila sistem plačljivih parkirišč tudi na območje Sejmišča, kjer sta brezplačni prvi dve uri parkiranja ob uporabi občinske parkirne kartice (po osem evrov so naprodaj na občini in v Zavodu za turizem na Glavnem trgu), brez nje pa le prva ura parkiranja. Parkirnina sicer znaša 0,60 evra na uro, plačati pa jo je treba ob delavnikih od 7. do

19. ure. Po novem sta tudi na parkirnih mestih ob cestišču Likozarjeve ulice (pred zapornico parkirišča Huje) omogočeni dve brezplačni uri parkiranja s parkirnim listkom, ena ura brezplačnega parkiranja pa ob uporabi občinske kartice na parkirnih mestih na Stritarjevi in Mladinski ulici. Z občine so še sporočili, da je od včeraj možno pridobiti parkirni abonma na spodnjem platuju platišča Huje. Na voljo je le petnajst abonmajev, zato naj prosilci z

oddajo vloge pohitijo. Imetnikom parkirnih abonmajev je odslej poleg mesečnega abonmaja po ceni 40 evrov (z DDV) na voljo tudi letni abonma za 400 evrov, napovedali pa so tudi dodatne občinske takse za izdajo parkirnih dovolilnic za stanovalce. Dovolilnica za prvo vozilo na stanovanjsko enoto s takso ne bo obremenjena, medtem ko bo za drugo dovolilnico treba plačati 20 evrov, za tretjo dovolilnico na stanovanjsko enoto pa 40 evrov.

BOLTEZ

HITRI SERVIS VOZIL
OPTIČNA NASTAVITEV PODVOZJA
POLNLENJE AVTOMOBILSKIH KLIMATSKIH NAPRAV

Boltez d.o.o. / Staneta Žagarja 58c / 4000 Kranj, Slovenija, EU / tel. 04 201 40 50 / www.boltez.si

Brezplačna kartica za goste Bleda

Turizem Bled na pobudo lokalne skupnosti, turističnega gospodarstva in skupnosti Julijskih Alp za goste Bleda uvaja kartico mobilnosti.

Kartica Julijske Alpe - Bled

Kartica je namenjena gostom, ki na destinaciji prenočijo vsaj tri dni. Turizem Bled bo s kartico dosegel več ciljev, med njimi so spodbujanje daljšega bivanja na Bledu, usmerjanje turističnih tokov, dodatno povezovanje s skupnostjo Julijske Alpe, pa tudi uporaba javnega prevoza, s tem pa zmanjšanje onesnaževanja in prometne gneče na Bledu ter njegovi okolici. Kartico bodo gostje, ki bodo vsaj tri dni prespali pri partnerskem ponudniku Turizma Bled, prejeli brezplačno. Kartica bo letos poletna, veljala bo od 15. junija do 15. septembra. Vključevala bo dve trasi poletnega turističnega avtobusa, vse štiri trase avtobusa hop on hop off, izposajo gorskih koles v informacijskem centru Triglavsko roža ter enkratno vožnjo s sedežnico na Stražo. Računamo, da bo kartico letos uporabilo okoli 27 tisoč ljudi, ki bodo bivali bodisi v hotelih, kampih, apartmajih bodisi v turističnih sobah po občini.

Sanacija okolice vodohrana

Močno deževje in veter sta leta 2017 na Kupljeniku povzročila zdrs materiala in nestabilnost zemljišča v okolici vodohrana. Posledice te naravne nesreče so ogrožale sam vodohran, zato je Občina Bled začela sanacijo območja. Projekt je izdelalo podjetje Apus, dela pa so vredna 160.000 evrov. Stabilizirali so teren, uredili odvodnjavanje zalednih in meteornih voda, sanirali škodo, obnovili napeljava za dovod vode do vasi Kupljenik, hkrati pa so položili tudi elektro vode za napajanje vodohrana.

Jurček z novimi močmi

Hom nad Zasipom je ena izmed najbolj obiskanih razglednih točk v okolici Bleda. Letos je gostišče ob neposredni bližini cerkvice dobilo nove skrbnike, ki imajo izkušnje z vodenjem stare ljubljanske gostilne. Pri kolovratu v starem delu Ljubljane. Načrtujejo sodelovanje z domačimi društvi, tudi s prgarijo, ki bo postala del ponudbe na Homu. Zunanja terasa bo služila kot prireditveni prostor za kulturno dogajanje, kamor bodo vključili vsa domača kulturno-umetniška društva, včasih pa bodo v goste povabili tudi druge priznane izvajalce. Dne 15. junija se bo ob 11. uri začel prvi Jurčkov dan in bo namenjen druženju vseh generacij.

Več informacij na:
www.e-bled.si,
www.bled.si

Gradijo kolesarsko stezo

Maja je Direkcija RS za infrastrukturo začela gradnjo prvega odseka državne kolesarske povezave z Bleda proti Bohinju.

Gradbena dela se izvajajo na odseku Mačkovec–Bohinjska Bela, medtem ko bo obstoječa lokalna cesta do Obrn opremljena z ustrežno signalizacijo. Pred tem je Občina Bled naročila novelacijo projektne dokumentacije in zagotovila zemljišča za gradnjo.

V sodelovanju Direkcije ter občin Bled in Bohinj se že pripravljajo načrti za celotno povezavo, in sicer za odsek nazaj proti Bledu skozi Zazer do izgradnje južne razbremenilne ceste, skozi Sotesko do Nomenja in naprej do Bohinjske Bistrice. Poleg sredstev državnega proračuna pri sofinanciranju sodelujeta obe občini, za celoten projekt pa so rezervirana tudi nepovratna sredstva evropskega regionalnega sklada, ki sicer pripadajo občinam. Vsa zemljišča morajo biti pridobljena do jeseni 2020, gradnja pa se bo izvajala po odsekih glede na stanje zemljišč in pripravljenost projektne dokumentacije, vse skupaj predvidoma do leta 2022, ko naj bi bilo vse skupaj zaključeno.

Začela se je gradnja kolesarske steze Bled–Bohinj.

Obnova napisov na stari šoli

Na Bledu se že dlje časa zavzemajo, da bi pristopili k obnovi Fürstovih zabrisanih napisov, ki so krasili staro osnovno šolo, sedanjjo Višjo strokovno šolo za gostinstvo, velnes in turizem Bled.

Napisi predstavljajo tako v estetskem kot simbolnem pomenu del umetniške celote, ki je sedaj brez dvoma okrnjena. Namero obnove smo med drugim predstavili tudi lani v okviru Tedna kulturne dediščine in naleteli na spodbudne odzive in interes.

Domačini delo arhitekta Danila Fürsta največkrat povežemo s svetilkami na promenadi. Poleg svetilk, za katere je avtor dobil zamisel, ko je opazoval spečega sinčka, imamo na Bledu še kar nekaj njegovih večje javne zapuščine – poleg »kina« ob cerkvi sv. Martina tudi zgradbo

Gozdnega gospodarstva Bled. Arhitekt Danilo Fürst je kot mlad Plečnikov diplomant leta 1937 prišel na Bled in nastopil službo mestnega arhitekta. Kot prvo pomembno in markantno delo je izvedel povečanje – nadzidavo obstoječe osnovne šole. Okrasil jo je z vencem marjetic, vzporedno pa še z izreki, modrostmi, pregovori ter nekaterimi izseki iz pesmi Simona Gregorčiča. Napisi so se vili vsenaokrog nad in pod vencem marjetic. Tako se je lahko prebralo: Učenost s krepostjo družji; Kolikor znaš, toliko veljaš; Le tam, kjer je delo, bo

življenje uspelo; Življenje ti bodi delaven dan in drugo. Trenutno posedujemo osem potrjenih izrekov. Manjkajo pa nam izreki, ki so bili na zahodni strani (proti zdravstvenemu domu) in nekaj izrekov na vhodni – južni strani poslopja. Starejše generacije se teh napisov še spominjajo in domnevamo, da marsikdo hrani tudi kak slikovni dokaz. Vse vljudno prosimo, naj priskočijo na pomoč in s tem pomagajo sestaviti mozaik vseh napisov. Morebitne fotografije lahko posredujete na Občino Bled ali po elektronski pošti sasa.repe@bled.si.

Obnovljena javna razsvetljava in sprehajalne poti

Občina Bled je del evropskega projekta Dynamic Lights (dinamična razsvetljava), ki se osredotoča na zmanjševanje emisij ogljikovega dioksida in izboljšanje energetske učinkovitosti v javni razsvetljavi.

Javna razsvetljava povzroča šest odstotkov svetovnih emisij CO₂. Več o projektu: <http://www.interreg-central.eu/Content.Node/Dynamic-Light.html>.

Tip svetilk, ki je bil razvit za območje občine Bled, je postavljen na Veslaški promenadi Bled, v parku Vile Zora in parku Vile Bled. Gre za regulirano javno razsvetljava, kar pomeni, da se jakost svetlobe prilagaja sprehajalcu. Vrednost del je 150.000 evrov. Poudarek projekta je na študiji izvedljivosti, saj na občini želijo takšen tip razsvetljave uvesti na najbolj občutljivih območjih Bleda, predvsem v parkih ob jezeru. Skupaj z gradnjo razsvetljave je Občina Bled obnovila tudi sprehajalne poti. Ob občinski stavbi so poti mešanica asfalta in granita, pod Vilo Bled pa potke ostajajo peščene.

Nove svetilke na Bledu

Vozilo za gasilce z Gosteč

Prostovoljno gasilsko društvo Gosteče je v soboto slovesno prevzelo novo društveno gasilsko vozilo, katerega nakup je financirala Občina Škofja Loka.

MAŠA LIKOSAR

Gosteče – Načrt opremljanja gasilskih enot Gorenjskega poveljstva Občine Škofja Loka je dosegla tudi PGD Gosteče. Konec lanskega leta so prejeli novo društveno gasilsko vozilo GV-1 znamke Iveco. Nakup je financirala Občina Škofja Loka in župan Tine Radinja je na slavnostnem prevzemu dal: »Naša občina daje velik poudarek sistemu požarne varnosti. Ponosni smo, da glede na to, da smo relativno velika občina, požarno varnost še vedno zagotavljajo izključno prostovoljne gasilske enote. Podpora njim je toliko pomembnejša, ker vemo, da so samo dobro opremljeni gasilci in gasilci lahko uspešni pri zagotavljanju pomoči pri požarih, naravnih in drugih nesrečah. Obenem pa z vzornim in dobro opravljenim delom motivirajo mlade, ki s svojim udejstvovanjem poskrbijo, da je gasilsko društvo resnično živa sredina vsake

Poveljnik PGD Gosteče Tadej Jelovčan, voznik novega vozila Matej Gaber in predsednik PGD Gosteče Jan Gaber ob novem gasilskem vozilu / Foto: Primož Pičulin

vasi.« Radinja je še povedal, da bo naslednji nakup novega vozila po planu pripadel PGD Reteče.

Predsednik PGD Gosteče Jan Gaber je pojasnil, da je novo vozilo stalo nekaj več kot sto tisoč evrov, društvo samo pa je poskrbelo

za dodatno opremo in nadgradnjo vozila. »Predhodno vozilo, pridobljeno leta 1988, je postalo staro, bilo je relativno izrabljeno in ni več služilo svojemu namenu. Novo vozilo bomo s ponosom uporabljali za zaščito vasi Sora, Pungert, Draga

in Gosteče, pomoč pa bomo nudili tudi celotni krajevni skupnosti Trata,« je pojasnil Jan Gaber. Novo vozilo je uradno prevzel voznik Matej Gaber, božjemu varstvu pa sta ga zaupala brat Štefan Kožuh in sorški župnik Jože Čuk.

Sto majhnih in velikih dogodkov

Junjske prireditve v Škofji Loki ponujajo veliko priložnosti za kulturna, športna, etnografska, mednarodna in druga doživetja ter druženje prebivalcev in obiskovalcev.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Škofja Loka – Kar sto manjših in večjih dogodkov se zvrsti junija, ko Škofja Loka še posebej živahno utripa, je ob predstavitvi letošnjega dogajanja dejal župan Tine Radinja. Začenjajo se že drevi ob 19. uri v Sokolskem domu, ko bo škofjeloški kulturni center proslavil 10-letnico delovanja in 100-letnico začetka gradnje Sokolskega doma. Jutri, v soboto, 8. junija, pa bo že štirinajsta O'glasbena Loka, ki bo z glasbo napolnila ulice, trge, cerkve, atrije Škofje Loke, pa tudi skrite kotičke mesta, ki jih ob vsakdanjem hitenju morda prezremo, je napovedal ravnatelj Glasbene šole Škofja Loka Klemen Karlin.

Začetek prireditve bo ob 9. uri na Mestnem trgu, z

okna županove pisarne ga bo naznanila fanfara, med 9. in 12. uro bo v ospredju ulična glasba, že tradicionalnim »stacionarnim« prizoriščem se bodo pridružila nekatera nova, »premična«: učenci se bodo s svojimi inštrumenti v spremstvu mentorjev sprehajali po starem mestu, se ustavljali in zaigrali mimo-idočim. Opoldne bo na Loškem odru baletna predstava Skrivnostni recept, ob kateri je na nedavni premieri dvorana pokala po šivih. Zvečer bosta v nunski cerkvi recitala, ob 18. uri pianistke Marije Omejc in flavtistke Neže Kovač, ob 19. uri pa violinistk Terezije Končan, Jedrt Šinkovec in Marije Šubic. Ob 20. uri bodo mladostno muziciranje sklenili na terasi Name, s tolkalci in

šolskim ansamblom Jazz je kul bend.

Prihodnji konec tedna, 15. junija, bo Tek štirih mostov, z dopoldanskimi vrtčevskimi in šolskimi teki, zvečer pa se bodo (ob možnosti varstva za otroke) na tek podali odrasli. Kot eno od novosti Igor Drakulič omenja tek »junakov tretjega nadstropja«, ko bodo v družbi olimpijcev in predsednika Boruta Pahorja tekli otroci in mladostniki, ki se zaradi težkih krvnih boleznih zdravijo v tretjem nadstropju Pediatrične klinike na hematološkem oddelku. Ob tem bodo pod geslom Daj se na seznam udeležence in obiskovalce spodbujali k darovanju krvnih celic.

Skozi Škofjo Loko 9. junija poteka Maraton Franja, 21. junija pa tretja etapa

kolesarske dirke po Sloveniji. Predzadnji konec tedna v juniju je že tradicionalno namenjen zgodovinski prireditvi Historial, o kateri je spregovorila Andreja Križnar. Letos bodo najprej na predvečer Historiala, 21. junija, v kapucinskem samostanu uprizorili odrsko delo 'Romuald, loški kapucin' in jo naslednji dan dvakrat ponovili na prostem, tretjič pa na Loškem odru. Junjske dogodke bo sklenilo praznovanje občinskega praznika 29. junija. Jana Fojkar pa med kopico junjskih dogodkov napoveduje tudi prireditve ob dvajseti obletnici pobratenja z belgijskim mestom Maasmechelen s predajo listine o pobratenju, ki bo 18. junija, tega dne bodo na vrtu Sokolskega doma odprli tudi Bralnico.

Slovesnost ob obletnici osvoboditve taborišča

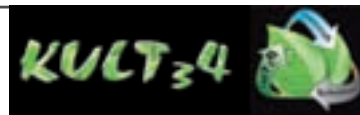
Podlujbelj – Slovesnost v spomin na 74. obletnico osvoboditve koncentracijskega taborišča pod Ljubeljem bo jutri ob 11. uri. Slavnostni govornik bo predsednik vlade Marjan Šarec. Spominsko slovesnost organizira Občina Tržič v sodelovanju s Koordinacijskim odborom žrtev vojnega nasilja pri ZZB za vrednote NOB Slovenije in ZZB za vrednote NOB Tržič.

Dvajset let Badminton kluba Medvode

Medvode – Badminton klub Medvode letos praznuje dvajseto obletnico formalne ustanovitve, so badminton v telovadnicah medvoške občine igrali že veliko prej. V nedeljo, 9. junija, pripravljajo slovesnost, na kateri se bodo sprehodili skozi čas formalnega delovanja kluba. Začela se bo ob 9.30 v Športni dvorani Medvode.

Na Veliki planini se je začela poletna sezona

Velika planina – Z junijem se na Veliki planini začne poletna sezona in od 1. junija dalje poleg nihalke obratuje tudi se-dežnica. Še posebej živahno bo na planini ta konec tedna. Danes, 7. junija, svoja vrata odpira Preskarjeva bajta, v kateri je urejen pastirski muzej, do nedelje si jo bo mogoče ogledati brezplačno. V soboto, 8. junija, pripravljajo brezplačen ogled velike planine s turističnim vodnikom; zbor bo na Gradišču ob 10.30. Prav tako v soboto pa bo na planini tudi rožni dan, ki ga pripravljajo člani Planinskega društva Bajtar. Udeleženci, ki se bodo zbrali ob 11. uri pri parlamentu v pastirskem naselju, bodo med vodenim pohodom spoznali različne zdravilne in zaščitene rastline ter pravila nabiranja zdravilnih rož. Na krave bo sicer treba še nekoliko počakati, saj jih pastirji na planino navadno priženejo v drugi polovici meseca.

V Brnci (Fürnitz) na avstrijskem Koroškem, samo nekaj minut od Korenskega sedla, zaposlamo **sodelavca za sprejem blaga m/ž** (Mitarbeiter Materialübernahme)

Poleg tega boste odgovorni tudi za upravljanje skladišča. Zaželeno so delovne izkušnje s področja **upravljanja bagra in viličarja**. Pogoj je, da ste v stanju delati samostojno, da znate delo organizirati ter dobro znanje nemščine, pisno in ustno. Mesečna plača 1800,00 evrov bruto + dodatki + nadure. Prosimo, javite se nam na:

KULT34 Schrotthandel & Abfallwirtschaft GmbH
Industriestraße 16a, A-9586 Brnca/Fürnitz
office@kult34.at

V kampu ob **Baškem jezeru** (Faaker See) na avstrijskem Koroškem zaposlamo za poletno sezono (4 mesece)

natakarja m/ž
(Service mit Inkasso)

Mesečna plača 1700,00 evrov neto (14 plač letno). Delo 6 dni na teden, 48 ur. Po potrebi vam nudimo tudi brezplačno bivanje in oskrbo.

Prosimo, javite se nam na:
Strandcamping Anderwald GmbH
A-9583 Faak am See / Baško jezero
Strand Nord 4
tel.: +43 650 99 33 093
office@campinganderwald.at
www.restaurant.faakersee

Podjetje Fruhmann iz Vernberka / Wernberga (bližina Beljaka) zaposli

vajenca za mesarja m/ž
(Fleischer Lehrling)

Začetek dela poleti 2019. Mesečna plača 713 evrov bruto. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

vajenca za natakarja m/ž
(Restaurantfachfrau Lehrling)

Začetek dela takoj oz. poleti 2019. Mesečna plača 760 evrov bruto. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

vajenca za kuharja m/ž
(Koch Lehrling)

Začetek dela takoj oz. poleti 2019. Mesečna plača 760 evrov bruto. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

pomožnega sodelavca za strežbo m/ž
(Speisenträger Service-Hilfskraft)

Začetek dela takoj. Mesečna plača pribl. 1540 evrov bruto. Delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Delo za polni oz. polovični delovni čas. Delovne izkušnje niso potrebne. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

kuharja m/ž
(Koch/Köchin)

Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača na osnovi 48-urnega delovnega tedna (5 dni) najmanj 2200 evrov bruto (1700 evrov neto). Po dogovoru delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

kuharja pripravnika m/ž
(Jungkoch)

Začetek dela takoj oz. po dogovoru. Mesečna plača na osnovi 45-urnega delovnega tedna (lahko tudi samo 4 dni na teden) najmanj 2000 evrov bruto (1500 evrov neto). Po dogovoru delo za nedoločen čas oz. sezonsko delo. Po želji vam nudimo tudi bivanje.

Prosimo, javite se nam na:
Gasthaus & Landfleischerei Fruhmann
A-9241 Wernberg / Vernberk | Triester Strasse 1
+43 664 204 52 27 | office@fruhmann.at | www.fruhmann.at

Investicija, vredna milijon evrov

◀ 1. stran

»Lokalna cesta v dolžini 980 metrov je v slabem stanju, na določenih delih zelo poškodovana in nevarna za šibkejšje udeležence v prometu. Cesta bo rekonstruirana, zgrajen bo tudi nov pločnik, ki bo omogočal varno pot v šolo. Hkrati se bo izvajala gradnja kanalizacijskega omrežja, obnova vodovodnega omrežja ter gradnja novega plinovodnega in optičnega omrežja. Za zagotavljanje požarne varnosti je predvidena tudi vgradnja nadzemnih hidrantov. Z izvedbo tega projekta zagotavljamo boljše vodooskrbo na tem območju, hkrati pa komunalno opremljamo tudi prihodnjo Poslovno cono Jeprca. Za začetek investicije so zaslužni tudi občani ob

trasi, ki so z razumevanjem odstopili potrebna zemljišča za novo infrastrukturo, ki bo močno izboljšala kvaliteto bivanja v tem delu naselja,« pojasnjujejo na Občini Medvode.

Vrednost celotne investicije je nekaj manj kot milijon evrov, od tega bo dobro polovico (514.692 evrov) zagotovila Občina Medvode, 152.671 evrov za plinovodno omrežje Energetika Ljubljana in 332.530 evrov za kanalizacijsko omrežje JP VOKA Snaga.

Dela bodo potekala predvidoma do začetka prihodnjega leta, v tem času pa bo vzpostavljena popolna zapora lokalne ceste Jeprca-Zbille in dela javne poti Cesta k Barletu. Udeležence v prometu prosijo za upoštevanje navodil in razumevanje.

KRATKE NOVICE

Delavska hranilnica v novih prostorih

Kamnik – Delavska hranilnica je v Kamniku prisotna že od leta 2014, a prostori v stavbi Območne obrtno-podjetniške zbornice Kamnik, v katerih so bili do sedaj, so postali pretesni. Zato so našli novo lokacijo na Glavnem trgu, kjer so notranjost stare meščanske stavbe v dveh nadstropjih prenovili in prilagodili svoji dejavnosti, novo lokacijo pa so javnosti uradno predstavili v sredo, 5. junija. Kot je povedal predsednik uprave Delavske hranilnice Renato Založnik, so našli novo streho nad glavo, ta problem pa nekateri še rešujejo, zato so se v luči družbene odgovornosti odločili podariti donacijo članom Društva Gorska reševalna služba Kamnik, ki rešujejo svojo prostorsko stisko. Bon v vrednosti tri tisoč evrov je v imenu kamniških gorskih reševalcev prevzel Srečo Podbevšek.

Kamniški župan Matej Slapar, Renato Založnik in Srečo Podbevšek

Kamniški podjetniki bodo sodelovali z ukrajinskimi

Kamnik – Center za evropsko prihodnost in Podjetniški klub Kamnik sta v Kamniku pripravila srečanje z ukrajinsko gospodarsko delegacijo iz mest Lviv, Kyiv, Ivano-Frankivsk in Ternopil. Gostom so predstavili delovanje ter sodelovanje Podjetniškega kluba Kamnik z zadrugo KIKštater in podjetniškim skladom KIKštater pospeševalnikom ter Občino Kamnik. Prav tako so predstavniki iz Ukrajine predstavili tri močne in vplivne organizacije ter Ukrajinski poslovni klub, ki skupaj združujejo do tisoč ukrajinskih podjetij. Delegacijo iz Ukrajine je sprejel tudi župan Matej Slapar, ki je predstavil svoj pogled na pomen dobrega sodelovanja lokalne politike in gospodarstva. Po razpravi je sledil podpis listine o sodelovanju med Poslovnim klubom Ukrajina in Podjetniškim klubom Kamnik.

Predstavili so svoj svet

Varstveno delovni center INCE Mengeš, ki je bil ustanovljen kot delavnica pod posebnimi pogoji za osebe z motnjami v duševnem razvoju, letos obeležuje štirideset let svojega delovanja.

JASNA PALADIN

Mengeš – Zavod INCE Mengeš že štirideset zagotavlja dostojanstvo, enake možnosti in družbeno vključevanje pa tudi zaposlitev in bivanje oseb z motnjo v duševnem razvoju. Danes zavod združuje 108 uporabnikov iz sedemnajstih slovenskih občin, deluje pa v treh enotah, in sicer v Mengešu, v umetniški enoti ZU v Mostah pri Komendi in v bivalni enoti Naša hiša v Grobljah pri Domžalah, kjer živi 33 uporabnikov. Poleg storitev usposabljanja in zaposlitve nudijo tudi prostočasne aktivnosti.

Začetki varstveno-delovnega centra v Mengešu segajo v december leta 1978, največ zaslug za ustanovitev zavoda pa ima prvi direktor Bruno Kocbek, ki je s svojo pozitivno energijo in poštrevnostjo, predvsem pa razumevanjem potreb uporabnikov, postavil enega bolj strokovnih centrov v Sloveniji in oral ledino razvoju varstveno delovnim centrom, takšnim, kot jih poznamo danes. »Razvoj VDC INCE Mengeš je šel čez več mejnikov, ki so imeli skupen cilj: sprejemanje in spoštovanje drugačnosti, ki

Uporabniki VDC INCE Mengeš so na slovesnosti ob 40-letnici zavoda takole zaplesali tango. / Foto: Tina Dokl

sta najvišji stopnji integracije oseb z motnjo v duševnem razvoju. Ponosna sem, da našo zgodbo pišemo že štirideset let in gradimo uporabnikom prijazno okolje, kjer se počutijo varno in sprejeto. Nenehno namreč stremimo k temu, da svoje delo opravljamo še boljše. Vseskozi je naša najpomembnejša naloga ta, da znamo pravilno oceniti sposobnosti naših uporabnikov, da lahko skupaj z njimi razvijamo njihove potenciale, obenem pa jim omogočamo vedno več možnosti in priložnosti za uspešno izvajanje dela ter

sodelovanja pri ostalih aktivnostih,« je ob nedavnem praznovanju v menceški enoti povedala Vladka Paček, direktorica VDC INCE Mengeš, in ob tem podelila cvetje trem uporabnicam, ki so z njimi že vseh štirideset let. Dodala je še, da v zavodu v prihodnje načrtujejo dograditev objekta institucionalnega varstva, ki bo namenjen skrbi za šibkejšje in ostarele osebe z motnjo v duševnem razvoju, ustanovitev stanovanjske skupine za samostojnejše uporabnike ter razmišljajo o večji umetniški enoti, v kateri bodo lažje

sledili vsem potrebam uporabnikov.

Da v INCE Mengeš svoje poslanstvo opravljajo zelo učinkovito in so odlični primer dobre prakse, je zaposlenim priznala Breda Božnik, državna sekretarka z ministrstva za delo, družino in socialne zadeve in enake možnosti, ki najboljšo potrditev za to vidi v zadovoljnih uporabnikih. Ti so ob jubileju pripravili pester program in pokazali, kaj vse počnejo. Razstavili so grafike, vezenine in fotografije, zaplesali tango in zapele ter predvajali kratek film z naslovom Poglej v moj svet.

Sprejeli rebalans občinskega proračuna

Cerkljanski občinski svetniki so potrdili rebalans proračuna za letošnje leto.

ALEŠ SENOŽETNIK

Cerklje – Cerkljanski občinski svetniki so na junijski seji občinskega sveta potrdili rebalans proračuna za letošnje leto. Prihodki proračuna so višji za dobrih trideset tisoč evrov in znašajo 9,55 milijona evrov. Po rebalansu so za približno 232 tisoč evrov višji tudi odhodki, ki tako znašajo

17,47 milijona evrov. Med drugim namenjajo 150 tisoč evrov za zahodni del vodovoda v Velesovem, dodatnih 15 tisoč pa so namenili tudi za vodovod med letališčem in Velesovim, kjer bo treba vgraditi reducirni ventil. Dodatna sredstva so namenili tudi širokopasovnemu omrežju z brezžičnimi povezavami v središču občine.

Ob obravnavi rebalansa proračuna, ki so ga svetniki potrdili soglasno brez razprave, je župan Franc Čebulj poudaril še načrte občinske uprave, da sprejmejo strateški dokument o razvoju občine do leta 2030. Kot je povedal Čebulj, bo strateški načrt, ki se ga bodo lotili v sodelovanju s povabljenimi strokovnjaki in preostalo

zainteresirano javnostjo, obsegal predvsem razvoj turizma, obrti in podjetništva v občini. Kot je še dodal, je sprejem takšnega načrta pomemben za pridobivanje evropskih sredstev, hkrati pa bo županu in občinski upravi služil tudi kot izhodišče za pogajanja o prihodnjih projektih na ministrstvih.

Defibrilator v Breznici pod Lubnikom

Breznica pod Lubnikom – Športno društvo Koloka je na pobudo Nevenke Bertoncelj organiziralo dobrodelno akcijo Naj zmaga življenje, v kateri so zbirali sredstva za postavitve avtomatskega eksterne defibrilatorja (AED) v Breznici pod Lubnikom, ob cesti, ki je kolesarsko in pohodniško zelo obljudena. Akcija je zaključena in je bila zelo uspešna. Kot je pojasnila Hermina Jelovčan, predsednica ŠD Koloka, so zelo veseli in hvaležni, saj so zbrali denar za nakup kar treh defibrilatorjev. Prvega so v uporabo predali v petek, 24. maja. Postavljen je pri domačiji Mavžar v vasi Breznica pod Lubnikom. V uporabo ga je prevzela KS Zminec. Po predaji je pri Okrepčevalnici Nace potekal tudi prikaz oživljanja in uporabe defibrilatorja. Ostala dva avtomatska eksterne defibrilatorja bosta prav tako nameščena na območju občine Škofja Loka, na lokacijah, ki sta med kolesarji prav tako priljubljeni in do katerih reševalci potrebujejo dlje časa.

Hermina Jelovčan, predsednica ŠD Koloka (levo) s pobudnico akcije Nevenko Bertoncelj in Stankom Livkom, predsednikom KS Zminec

zdravje & lepota

Svoboda na dveh kolesih

Združenje Gold Wing Slovenija in Društvo paraplegikov Gorenjske sta v sodelovanju z Zvezo paraplegikov letos že osmič organizirala dogodek Parawing – izlet paraplegikov z motorji znamke Gold Wing.

MAŠA LIKOSAR

Priprave na dogodek so tokrat potekale nekoliko drugače kot v preteklih letih, saj pri njem ni sodeloval Jani Trdina, ki je bil skupaj s Samom Glavanom pobudnik omenjenih srečanj. Jani Trdina je lani namreč nepričakovano umrl, zato je bil letošnji Parawing posvečen njemu in Združenje Gold Wing Slovenija je ob tej priložnosti družini pokojnega namenilo denarna sredstva. »Paraplegiki imate danes možnost, da zamenjate lažen občutek varnosti na štirih kolesih in se z nami zapeljete na dveh kolesih ter občutite sonce, veter in svo-

bodo,« je pred odhodom dejal predsednik Združenja Gold Wing Slovenija Jože Planinc. Dvajset motoristov se je s sopotniki paraplegiki, ki so bili varno nameščeni na zadnjem sedežu motorja, iz Kranja odpravilo na Jezerško in se po krajšem postaniku vrnilo nazaj na zbirno mesto pri sedežu Društva paraplegikov Gorenjske v Kranju. Delegacija pa se je popoldan odpravila še v Škofjo Loko, kjer so na grob Janija Trdine položili ikebano. Parawing je tokrat potekal v okviru praznovanja Krajevne skupnosti Bratov Smuk, zbrane je zato nagovorila še predsednica Manja Zorko, za vse udeležence pa je KS Bratov Smuk pripravila tudi pogostitev.

Letošnji Parawing je bil posvečen pokojnemu Janiju Trdini.

Ozaveščali o multipli sklerozi

Gorenjska podružnica Združenja multiple skleroze (MS) je imela v sredo pred Qlandio v Kranju stojnico, na katerih so mimoidočim nudili informacije in zgibanke, ki ozaveščajo o MS. Rdeča nit nedavnega svetovnega dne MS je bilo zblíževanje: zblíževanje obolelih, svojcev, prijateljev in strokovne javnosti. V Sloveniji živi okoli tri tisoč bolnikov s postavljenjo diagnozo MS, obolelih na svetu naj bi bilo že okoli tri milijone. MS je kronično vnetno obolenje centralnega živčnega sistema, najpogosteje je diagnosticirana med dvajsetim in štiridesetim letom starosti. Za MS ne poznamo ne vzroka ne zdravila; za preprečevanje zagonov in napredovanje bolezni uporabljajo zdravila, ki vplivajo na imunski odgovor telesa.

Tradicionalni Merčunov dan

SUZANA P. KOVAČIČ

Društvo diabetikov Tržič bo organiziralo srečanje slovenskih društev diabetikov, ki bo posvečeno 65. obletnici smrti prvega slovenskega

diabetologa prof. dr. Ljudevita Merčuna, ki je umrl na poti na Storžič. Srečanje slovenskih diabetikov bo v soboto, 15. junija. Pohodniki, ki zmorejo večji napor, se bodo okrog sedme ure

zjutraj vodeno podali izpred Doma pod Storžičem proti Mali Polani in nato nad planino Javornik do obeležja v spomin prof. dr. Ljudevitu Merčunu. Za ostale udeležence bo voden pohod po

Lomu pod Storžičem in njegovi okolici, zbor bo okrog devete ure zjutraj pri gasilskem domu v Lomu pod Storžičem; na voljo bo tudi kombi, če bi kdo omagal. Opoldne bo za pohodnike, goste in druge obiskovalce prireditev v tamkajšnjem gasilskem domu.

gorenjske lekarnice

Farmaceutov nasvet iz Gorenjskih lekarn

Počitniška lekarna: maslo za telo

Da boste na morju, v gorah ali bolj oddaljenih eksotičnih krajih lahko brezskrbno uživali, pred odhodom poskrbite za počitniško lekarno, ki vam bo ob blažjih zdravstvenih težavah odvrnila marsikatero nevšečnost.

Ko pripravljate počitniško ali potovalno lekarno, upoštevajte:

- starost in zdravstveno stanje dopustnikov oziroma popotnikov,
- način in trajanje potovanja ter kraj potovanja,
- razvitost zdravstvene službe in dostopnost medicinske oskrbe.

Za potovanje v nekatere države je potrebno preventivno cepljenje oziroma zaščita z zdravili. Podatke o tem dobite na spletni strani Inštituta za varovanje zdravja ali pa območnem Zavodu za zdravstveno varstvo.

Kako pravilno shranimo zdravila za na pot

Zdravila v potovalno lekarno shranimo v njihovi originalni embalaži na mesto, ki ni dosegljivo otrokom. Pri potovanju z letalom, vlakom ali na ladji imejte torbico z zdravili vedno kot del osebne prtljage. Temperatura shranjevanja ne sme biti višja od 25 °C. Posebno pozornost je treba nameniti shranjevanju tistih zdravil, ki zahtevajo posebne pogoje shranjevanja (npr. inzulini, nekatera biološka zdravila) in moramo zanje uporabiti posebno hladilno torbico.

Kaj vključiti v počitniško lekarno

Zdravila, ki jih redno jemljete in vam jih je predpisal vaš zdravnik. Pred potovanjem se posvetujte z zdravnikom, da boste imeli zadostno količino zdravil, ki jih morate redno jemati. V določenih državah ob prehodu državne meje zahtevajo posebno potrdilo o jemanju zdravil, zato vprašajte zdravnika, ali je potrdilo potrebno tudi pri zdravilih ali pripomočkih, ki jih uporabljate.

Zdravila za samozdravljenje lažjih zdravstvenih težav, kot so tablete proti potovalni slabosti, rehidracijska sol (za nadomeščanje izgubljenih soli in vode pri driski, bruhanju, močnemu znojenju in hujših fizičnih naporih), zdravila za ublažitev alergijskih težav, zdravila za vneto grlo, zdravila za zniževanje povišane telesne temperature in lajšanje bolečin (zobobol, glavobol, bolečine v mišicah), zdravila za lajšanje želodčnih težav, odvajala za primer zaprtja ...

Osnovna sredstva za prvo pomoč, kot so sterilna gaza, lepilni trak, povoji, varnostne zaponke, vodoodporni obliži, škarje. Za oskrbo blažjih površinskih poškodb kože (udarnine ali urezine) pripravimo razkužilo ter mazilo za rane. Dobro je, da imamo za odstranjevanje klopov ali tujkov pripravljeno tudi pinceto.

Zaščitna sredstva za zaščito pred soncem, UVA- in UVB-sončnimi žarki z ustreznim faktorjem ter sredstva za nego

kože po sončenju; sredstva za zaščito pred piki insektov v obliki pršil, losjonov ali elektronskih odganjalcev ter pripravki za odpravljanje težav po piku ter sredstva za dezinfekcijo rok.

Veljavno kartico zdravstvenega zavarovanja, ustrezno potrdilo o zavarovanju za tujino in pri potovanju v območja z nalezljivimi boleznimi tudi potrdilo o cepljenju.

Za zaščito kože pred soncem ter nego kože po sončenju v lekarnah poiščite izdelke Galenskega laboratorija Gorenjskih lekarn.

Da bo vaša koža tudi po sončenju mehka, gladka, prožna ter prijetno dišeča, smo v Galenskem laboratoriju Gorenjskih lekarn pripravili nov izdelek **Maslo za telo**. Izdelek vsebuje le sestavine naravnega izvora, ki kožo varujejo, ohranjajo vlago v koži ter ji vračajo izgubljeno maščobo.

Pripravila: Maruša Cvek, mag.farm.

www.gorenjske-lekarnice.si, info@gorenjske-lekarnice.si

Lekarniške enote: Zlatorog, Bohinjska Bistrica, Cerklje, Gorenja vas, Jesenice, Jezersko, Kranj, Kranjska Gora, Kropa, Lesce, Planina, Planina II, Podlubnik, Preddvor, Primskovo, Radovljica, Stražišče, Šenčur, Škofja Loka, Tržič, Železniki, Žiri, Žirovnica

Farmakoinformativna služba, Galenski laboratorij, Kontrolno analizni laboratorij

Homeopatska zdravila za samozdravljenje - Za svetovanje se predhodno naročite.

REDKE BOLEZNI

Ko nevarno oteče ...

Pred nedavnim je bil dan bolnikov s hereditarnim angioedemom (HAE), redko boleznijo, ki jo ima eden na petdeset do sto tisoč bolnikov. V Sloveniji poznamo približno 25 bolnikov. Diagnozo je težko postaviti, ker se na to bolezen ne pomisli. Teja Iskra bolega trideset let. »Smiselno je ozaveščanje, kajti le tako bodo vedeli o nas tudi zdravniki, ki nam bodo v kritičnem trenutku znali pravilno pomagati.«

SUZANA P. KOVAČIČ

Za HAE je značilno, da se bolnikom pojavljajo nesrbeče epizode oteklin, ki trajajo nekaj ur do nekaj dni. Običajno oteklino sproži manjša poškodba ali okužba. Zelo neprijetno je, če se oteklina pojavi v sluznici prebavil, ker povzroči močno bolečino v trebuhu. Nevarno pa je, če oteče grlo, ker se bolnik ob tem lahko zaduši. Dokler nismo imeli zdravil za to bolezen, je zaradi oteklina grla umrla tretjina bolnikov. Čeprav je bolezen prirojena, večina bolnikov dobi simptome šele v obdobju adolescence,« je povzel prof. dr. Mitja Košnik s Klinike Golnik. Kot je poudaril, je diagnozo tež-

ko postaviti, ker se na bolezen ne pomisli: »Pri bolnikih, ki otekajo, zdravniki navadno najprej pomislijo na alergijo. Če pomisliš na možnost HAE, potem je diagnoza enostavna in naredi se s poceni testi. Bolezen je dedna in se prenaša od bolnika na (v povprečju) polovico potomcev. Zato bolezen aktivno iščemo med sorodniki bolnikov. Zanimivo pa je, da velikokrat boleznijo pri starših (in drugih sorodnikih) bolnika ne najdemo, kajti mutacije v genu za C1 inhibitor so pogoste in je bolnik tisti, ki je prvi v družini, ki je zbolel za to genetsko boleznijo. Bolezen lahko diagnosticiramo že v zarodku.« Bolezni HAE ne morejo ozdraviti, lahko pa s preventivnimi ukrepi in zdravili

ustavijo epizode otekanj oziroma jih velik del celo preprečijo. Kot je povedal prof. Košnik, imajo bolniki navdila, kako pravilno ukrepati.

Z ruto zakrije otekel obraz

Teja Iskra za HAE bolega že trideset let. Imela je srečo in voljo, da je bila njena diagnoza postavljena dobrih pet let po izbruhu boleznijo. Vsi bolniki nimajo te sreče. Zato tudi ona opozarja, da je testiranje za sorodnike bolnika zelo pomembno, kajti le tako je mogoče prepreči najhujše. Teja Iskra je aktivna pri ozaveščanju: »Trenutno smo pod okriljem mednarodne organizacije HAEi. Zaradi nezainteresiranosti drugih bolnikov za društvo se poskušam priključiti k društvu za redke bolezni,

vendar za zdaj vključujejo pod svoje okrilje le društva, ne pa posameznike.«

Bolnica K. V., ki s HAE živi že šestdeset let, pripoveduje: »Doma imam svileno ruto, ki sem jo kupila nekoč ob napadu angioedema, da sem si z njo zakrila obraz, ko sem šla v zdravstveni dom. To ruto vzamem iz omare samo takrat, ko moram z oteklim obrazom med ljudi. Sicer je skrita nekje čisto na dnu predala, saj mi že pogled nanjo prebudi neprijetne spomine.« Na 21. rojstni dan ji je obraz otekel do nespoznavnosti, njen oče se je prestrašil in poklical zdravnika, ki je predlagal borove obkladke. Po približno petih dneh je oteklina splahnela. Dve leti je imela mir, potem ji je močno otekla desna roka, a ji ni prišlo na misel, da je to

Epizode oteklina, ki trajajo nekaj ur do nekaj dni.

lahko povezano z otekanjem obraza. Zdravnik jo je poslal k specialistu, obveljala je tedaj diagnoza, da ima vrsto alergije, imenovane Quinckejev edem. »Več kot zaradi edemov sem pretrpela zaradi trebušnih krčev.« Napotena je bila od klinike do klinike, izruvali so ji celo nekaj zob, ki bi bili lahko žarišča težav. Nič ni ukrotilo (meznane) boleznijo. »Kdaj je zares kazalo, da napada ne bom preživela,« opozarja. Nedvomno pa ji bo za vedno ostalo v spominu leto 1998, kot je pojasnila: »Neko nedeljo sem se z oteklim obrazom znašla na urgenci. Ko je osebna zdravnica dobila izvid, je dobesedno rekla: »Zdaj

imam pa tega dovolj.« In jo je poslala v ljubljansko ambulanto Klinike Golnik, od tam pa na kliniko, kjer je prof. dr. Košnik ugotovil, da ima HAE. Po štirih desetletjih tavanja in težav je prišla do pravega načina zdravljenja. »Zadnja leta imam veliko manj težav, trebušnih krčev nimam že zelo dolgo, zadnji angioedem pa sem imela pred približno dvema letoma.« Bolnica K. V. ima dva sinova, mlajši je nadlogo podedoval. »Neizmerno me veseli, da smo bolniki v Sloveniji zdaj seznanjeni z boleznijo in zdravljenjem in da imamo doma zdravila, zaradi katerih se nam ni treba bati najhujšega.«

za srce

za možgane

za vid

mari fit

Naredite nekaj za svoje zdravje.

Poskrbite za svoje srce.

Prebudite športnika v sebi.

[f/Marifitdopolnila](#)

“ Marifit Omegavit vsebuje: Eikozapentaenojsko kislino (EPK) in dokozaheksaenojsko kislino (DHK), ki imata vlogo pri delovanju srca. DHK ima vlogo pri delovanju možganov in ohranjanju vida. Preizkusite Marifit Omegavit. ”

Visoko prečiščeno ribje olje.

Izdelek Marifit Omegavit je prehransko dopolnilo. Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo prehrano.

LEKARNE MARIBOR

ODDIH

Romantični trenutki v dvoje

Preпустite se čarobnim trenutkom za dva v Termah Dobrna – izberite dvodnevni paket V dvoje je lepše. V masažno-lepotnem centru Term Dobrna pa so za vas pripravili storitve za telo in obraz – za sprostitvev in energijsko harmonijo telesa.

Terme Dobrna se lahko pohvalijo z dolgoletno tradicijo, obenem pa stopajo v korak s sodobnim časom, zato se lahko pohvalijo tudi kot moderno turistično termalno središče z nastanitvijo v treh štirizvezdičnih hotelih: Hotel Vita, Depandansa Vila Higiea in Depandansa Hotel Park. Ponudba hotelov zajema notranje in zunanje bazene z zdravilno termalno vodo, kompleks savn, masažno-lepotni center, kavarno s teraso in igrali za otroke, restavracijo a la carte, hotelsko restavracijo, fitnes, seminarske prostore in medicinski center.

V dvoje je lepše

Preпустite se čarobnim trenutkom za dva v Termah Dobrna – izberite dvodnevni paket V dvoje je lepše. Vaš romantični oddih se začne ob prihodu v hotel, saj vas v sobi pričaka prijetno presenečenje s kozarčkom penine.

V popoldanskih uricah se predajte prijetnim trenutkom v savni, v paket sta vključena kar dva vstopa. Dežela savn se razprostira na petsto kvadratnih metrih in preko energije kristalov, po katerih so poimenovane posamezne savne, blagodejno vpliva na telo in duha. Razvajali se boste lahko v turških, finskih in infrardeči savni ter masažnem bazenu, ohladili pa v ledeni jami in hladnem baze-

nu. Prava posebnost savne je hladno-topla Kneippova vodna kamnita pot, ki poskrbi za ustrezno prekrvavitev telesa. Zatem zaplavajte v termalni vodi, v bazene lahko v času svojega oddiha vstopate neomejeno.

Ko se popoldan prelevi v večer, vas v restavraciji a la carte Hotela Vita čaka romantična, klasično strežena večerja s pethodnim izborom jedi in kozarčkom penine. Ob pet-

kih in sobotah se boste lahko prepustili tudi plesnim korakom ob živi glasbi.

Naslednje jutro namenite daljšemu počitku, saj vam zajtrk lahko postrežejo tudi v sobi. Skrbno urejen park Term Dobrna je kraj, kjer se boste sprostiti in obnovili energijo. Kot zanimivost: urejanje zdraviliškega parka v Dobrni sega približno v leto 1820. Tedenj lastnik zdravilišča grof Franc Ksaverij Kajetan Dienersber-

ški je uredil kostanjevo alejo, ki je v ravni črti povezala Zdraviliški dom z naseljem Dobrna. Danes divjemu kostanju, ki še vedno prevladuje, delajo družbo tudi druga drevesa. Beli topol ima obseg debla 515 centimetrov, kar ga uvršča na tretje mesto med doslej znanimi topoli v Sloveniji, nič dosti pa ne zaostaja za njim platana z obsegom 464 centimetrov. Dovolj lepote, da navdušijo tudi naj-

bolj razvjenega ljubitelja urejene narave.

Še bolj kot običajno bo prav po gibanju na prostem prijala masaža ljubezni za dva v centru La Vita Spa & Beauty ali termalna kopel v dvoje, ki storitvam, vključenim v paket, daje romantičen pridih.

Dovolite, da vas razvajamo

Takšen je slogan masažno-lepotnega centra. Popeljali vas bodo v svet ugodja in dobrega počutja. Edinstveno razvajanje, nege telesa in obraza, omamne dišave, prijetna svetloba in skrbne roke terapevtov bodo postali nepogrešljivi sopotniki vašega razvajanja in zadovoljstva.

Na voljo so masaže in masažni rituali sprostitve, različni tretmaji za obraz in telo, tretmaji za oblikovanje telesa in pomlajevanje obraza, pedikure, manikire in ličenja ...

Vaš oddih v srcu narave

Kraj sprostitve in odličnega počutja, s tradicijo delovanja, ki sega v leto 1403. Bližina neokrnjene narave nudi obilo priložnosti za aktiven oddih vseh generacij. Termalna voda z bogato mineralno sestavo, za revitalizacijo in zdravje telesa. 200-letni zdraviliški park, ki navdihuje in z energijskimi točkami poživlja telo in duha.

Pomladni oddih

9. 6. - 21. 6. 2019

1 x polpenzion že od 39,90 €

na osebo na noč (min. 2 noči)

20 % popust v leptnem centru.

V dvoje je lepše

9. 6. - 30. 12. 2019

2 x polpenzion že od 263,00 €

za 2 osebi za 2 noči

Vključena masaža ljubezni, romantična večerja.

080 22 10

info@terme-dobrna.si / www.terme-dobrna.si

TERME DOBRNA
HOTELS, SPA & MEDICAL CENTRE
SINCE 1403

Visoška kronika prihaja domov

Ena in edina Tavčarjeva Visoška kronika v dveh različnih uprizoritvah – ljubljanske Drame in domačega KD dr. Ivan Tavčar Poljane. Prva čez štirinajst dni v naravnem okolju dvorca Visoko, druga v poljanskem narečju danes, jutri in v nedeljo v Kulturnem domu v Poljanah. Pripoved o družini, ljudeh, družbi.

IGOR KAVČIČ

Visoko pri Poljanah – O stoti obletnici izida romana Visoška kronika, ene velikih slovenskih literarnih klasik, ki jo beležimo letos, smo že pisali. Tudi o tem, da jo bodo z več dogodki v prvi vrsti zaznamovali v Poljanski dolini, še posebej pa v Poljanah in na Visokem, kjer je, lahko bi rekli vsaj v pisateljevi ideji, roman doma. V torek so v tamkajšnjem Kulturnem društvu dr. Ivan Tavčar pripravili novinarsko konferenco, predstavili oba gledališka projekta, ob tem pa v goste povabili tri igralce ljubljanske Drame – Nino Ivanišin, Klemna Janežiča in Aljaža Jovanovića.

V uvodnem odlomku iz domače predstave je Andrej Šubic (kot Polikarp Kalan) v poljanskem narečju začel nekje daleč na Nemškem ob tisti znani skrinji zlatnikov in s tem predstavil prvo enkratnost praznovanja obletnice. Druga je, kot pravi Goran Šušnjarič, predsednik kulturnega društva, gostovanje našega prvega gledališča na prostem pred dvorcem; in tretja občutek, da so domačini v spoštovanju lastne kulturne dediščine stopili skupaj in s prizadevnostjo in medsebojnim povezovanjem v zadnjega pol leta tako rekoč z lastnimi močmi pripravili oba dogodka.

Gostovanje na Visokem bo vrhunec predstave

»Gostovanje tu na Visokem je za nas posebna čast. Sicer smo s predstavo v letu in pol, odkar je nastala, bili na več gostovanjih po Sloveniji, tudi v tujini, v Beogradu in na Cetinju, kjer je bila nagrajena z glavno festivalsko nagrado, ampak tokratno povabilo organizatorjev je nekaj čisto drugega. Moj pristop, verjamem pa, da tudi pristop drugih članov ekipe, je tokrat vendarle drugačen. Smo v hiši, ki je polna zgodb – tako Kalanovih kot Tavčarjevih, tako resničnih kot izmišljenih dogodkov, ki so se tako v pozitivnem kot negativnem smislu držali tega posestva, kar vsekakor vpliva na nas, igralce,« je v pričakovanju visoške izvedbe povedala Nina Ivanišin, ki v predstavi igra Agato in še nekaj drugih likov, tako kot si jih med seboj sicer delijo tudi drugi, soigralec Klemen Janežič pa je poudaril, da je to gostovanje vrhunec predstave kot take, da je v procesu študija Visoko in dolino spoznal skoraj tako dobro, kot pozna rodno Stično.

»Sam proces dela z režiserjem Jernejem Lorencijem je bil nekoliko specifičen. Posebno je bilo tako besedilo kot sam študij in način, kako smo se lotili romana. Če smo na začetku mislili, da bo triurna predstava za gledalce

predolga, po skoraj petdeseti ponovitvi tega občutka ni več. Predstavi tu bomo tako posvetili še posebno pozornost, hkrati pa se že veselimo takega zaključka sezone, saj pričakujemo enega najlepših dogodkov v okviru naše Visoške Kronike.«

Na vprašanje o večjem številu vlog, ki jih odigra vsak od igralcev, je Aljaž Jovanović povedal, da ne gre za klasično dramsko predstavo, v kateri gre lik z odra in drugi pride nanj. »Predstava je bolj mišljena kot pripovedovanje. Če je nekoliko spektakulska, je še toliko bolj intimna pripoved. Visoško kroniko pripovedujemo, kot bi se zbrali ob peči, v predstavi pa se dobesedno ob mizi. Skozi pripovedovanje zgodbe prehajamo v različne like. Pravzaprav smo na odru mi igralci, nanj ne stopamo kot lik. Včasih je malo naporno, spet drugič duhovito slovensko,« razmišlja Aljaž in dodaja, da so vse te družinske zgodbe iz kronike želeli prenesti v širši slovenski prostor. Da so se pri snovanju predstave spominjali tudi lastnih zgodb, svojih življenj, poljansko zgodbo so razširili na širši prostor intime Slovencev. Kot dodaja Ivanišinova, je roman, kot ga je napisal Tavčar, hkrati tudi veliko delo za slovenske ženske, za ženski spol nasploh.

Igralci so povedali še, da bodo v dneh pred predstavo

Na Visoko prihaja izjemna igralska ekipa SNG Drama Ljubljana. Ob igralcih Aljažu Jovanoviću, Nini Ivanišin in Klemnu Janežiču (na fotografiji) v predstavi igrata še Tamara Avguštin in Janez Pipan. / Foto: Igor Kavčič

na dodatni vaji še preizkusili oder, predvsem pa se morajo naučiti geografskega položaja lokacije, na kateri strani je Blegoš, kje sv. Volbenk ... Zaradi zunanjega avditorija bodo imeli mikrofone.

Že danes zvečer poljanska izvedba

Domačo predstavo je dramaturg Andrej Šubic, ki je okrog sebe zbral več kot tridesetčlansko ekipo tako igralcev kot vseh, ki v tehničnem in vizualnem smislu prispevajo k predstavi. »Sam

se že pet in več let ukvarjam z dramaturgijo romana. Ne nazadnje sem mislil, da bom v poljansčino priredil Visoško kroniko, ki jo igrajo v Drami, a sem ugotovil, da to ne bo šlo in se bom moral zanesti sam nase,« v duhovitem tonu pove Šubic, prepričan, da zgodba v sebi skriva številna sporočila, od tega, v kaj vse so ljudje nekoč verjeli in pogosto v marsikaj verjamejo še danes do bremen preteklih rodov, ki gredo naprej z novimi generacijami. »Tudi prekletstva, ki ga s seboj nosi Tavčarjev roman. Tega se v dolini osvobajamo

tudi s takimi dogodki, kot sta obe predstavi,« še razmišlja Šubic, izjemno zadovoljen z zagonom in disciplino ekipe, s katero je ustvarjal predstavo.

Poljanska Visoška kronika bo premierno uprizorjena danes zvečer in je tako rekoč razprodana tudi z obema ponovitvama prihodnja dva večera, še nekaj vstopnic pa je na voljo za osrednji dogodek, predstavo ljubljanske Drame na dvorišču dvorca Visoko 21. junija zvečer. Polikarp Kalan z začetka se vrača z Nemškega in je skoraj že doma.

Vaja zbora, v katerem »poje« vsak po svoje

Pred tednom dni je na Trgu sv. Urha v Smedniku gledališka skupina KUD Smednik premierno uprizorila komedijo Vinka Möderndorferja Vaja zbora.

IGOR KAVČIČ

Smednik – Komedija, ki jo je sredi devetdesetih let mojs-trsko zapisal Vinko Möderndorfer, je univerzalna in kot taka brezčasna, saj obravnava osnovne medčloveške odnose, od ljubezni do zavisti, od ponosa do koristi, kar avtor začini še s slovenskimi značilnostmi, kot so recimo večne razlike med rdečimi in črnimi, podeželjem in mestom ... Kot taka je igra zelo dobrodošla in tudi pogosta na slovenskih odrih, tako profesionalnih kot ljubiteljskih.

Tokrat so v zboru »zape-li« tudi v Smedniku, po tradiciji zadnjega desetletja na prostem, na trgu pred Kulturnim domom. Župan v majhni občini se želi izkazati

Petje zbora ni bilo za ušesa, zagotovo pa za vedrega duha. / Foto: Peter Košenina

pred svetom, zato za krajevni zbor angažira mladega nadarjenega pevovodjo, ki

bo ponesel slavo zbora daleč naokrog, v prvi vrsti pa se bo pokazal na tradicionalni

proslavi, kamor je povabil »veliko politikov« iz velikega mesta. A pevci različnih

življenjskih stilov in značajskih lastnosti za kaj takega niti nimajo interesa, njim je bistveno, da se imajo dobro, in da so seveda na tekočem o tem, kdo je s kom in kdo bi koga. Seveda je v zboru, kjer običajno poje vsak po svoje, tudi nekaj zelo ambicioznih. Preden zborovodja to ugotovi in skusi tudi na lastni koži, je že prepozno.

Odlično igralsko ekipo je tokrat izbral kar župan Medvod Nejc Smole, ki znova dokazuje, da tudi po vstopu v politiko ni pozabil, kako se režira in igra, saj je v vlogi gostinca Žike avtentičen, kot bi res bil Črnogorec. Srečo je imel tudi z igralsko ekipo, predvsem pa je dobro razdelil vloge, prav vsak se v svojem liku očitno znajde. Publika dobro uro in pol

poleg siceršnjega župana navdušujejo Klemen Košir kot odrski župan, pevovodja Matevž Fabjančič ter sami dobri pevci prav po meri pričujoče predstave: Mojca Magdalenič, Matej Ulčar, Zvone Nagode, Katja Kutnjak, Mina Dežman, Matej Žebovec, Julka Štilec, Veronika Kumer in podjetnik Tjaž Jelovčan.

Zborovske vaje v Smedniku nam usta raztegnejo do ušes – zato, ker se ob tem smejimo samim sebi in svojim »norostim«, in zato, ker smleška ekipa »prepeva« zares dobro. Ponovitve Vaje zbora bodo sledile še danes, 7., in v nedeljo, 9. junija, ter po tri predstave naslednja dva konca tedna – od 14. do 16. junija in od 21. do 24. junija, vsakič ob 21. uri.

Na Ratitovcu boj do konca

Gorski tekači so se za naslove državnih prvakov merili na gorskem teku na Ratitovec. V konkurenci članov je bil to boj do zadnjih metrov. Naslov je ubranil Medvoščan Timotej Bečan.

MAJA BERTONCELJ

Železniki – Tek iz Železnikov na Ratitovec v organizaciji AD Železniki je bil v nedeljo v 24. izvedbi in znova z mednarodno udeležbo. Med drugim je štel za državno prvenstvo v teku navkreber in bil za najboljše pregledna in izbirna tekma za evropsko prvenstvo čez mesec dni v švicarskem Zermattu. Na vseh razdaljah je bilo skupaj skoraj dvesto tekačev.

Med člani je bil boj do zadnjih metrov, na koncu pa je bil Timotej Bečan za odtенок močnejši od veterana Mirana Cveta in s tem ubranil naslov. S časom 1 ura 1 minuta

Gorski tekač Timotej Bečan na poti do novega naslova državnega prvaka / Foto: Tina Dokl

in 1 sekunda je postavil tudi najhitrejši čas doslej. Tretji je v cilj priteknel Gašper Bregar (vsi KGT Papež). Iz Železnikov so na Ratitovec prvič tekle tudi ženske. Zmagala je Mojca Koligar (KGT Papež), njen odlični čas 1,11:54 pa je mejnik, ki bo ostal vsaj do naslednjega leta. Druga je bila Barbara Trunkelj (Salomon), tretja pa povratnica Mateja Kosovelj (AK Gorica).

Mladinke in mladinci so na Ratitovec tekli s Prtovča. Najhitrejša sta bila Klemen Španring (AD Slovenska Bistrica) in Nuša Mali (AD Domžale). V Železnikih so za Pokal Slovenije tekli tudi otroci, s Prtovča pa je potekal panoramski tek.

Praznik skokov v Žireh

Večerna tekma in domače slovo Tomaža Nagliča

MAJA BERTONCELJ

Žiri – Smučarski skakalni klub Žiri in Občina Žiri sta bila v soboto organizatorja praznika skokov z večerno tekmo za Pokal Žirov. Skakali so tako začetniki kot veterani in generacije vmes.

Večerni del so začeli veterani na štiridesetmetrski skakalnici, med katerimi je bil najboljši Sandi Križnar iz domačega kluba, ki se je po desetih letih znova podal na vrh skakalnice. Pri članicah so prva tri mesta zasedle članice A-representance, ki trenirajo pod vodstvom Zorana Zupančiča. Prva je bila Nika Križnar iz žirovskega kluba, druga Urša Bogataj iz SSK Ilirija

in tretja Katra Komar iz SSK Bohinj. Pri članih je slavil Rok Justin (SSK Stol Žirovnica), drugi je bil domačin Nace Erjavec, tretji pa Tjaša Grilc iz SSK Stol.

Vrhunec večera je bilo še domače slovo dolgoletnega skakalca in reprezentanta Tomaža Nagliča. Žirovec je poslovilni skok naredil letos na finalu v Planici, v soboto pa ob glasbeni spremljavi Planice še na domači 66-metrski skakalnici. V izteku so ga pričakali klubski in reprezentančni kolegi, trenerji, domači in navijači. Sledila je »preobrazba« iz tekmovalca v trenerja, zahvalil se je vsem za podporo in jim obljubil, da se bodo pod skakalnicami še srečevali.

Tomaž Naglič na ramenih kolegov iz reprezentance – Jake Hvale, Ernesta Prišliča in Roka Justina / Foto: Foto Viktor Žiri

Zahvalili so se Kranjcu

MAJA BERTONCELJ

Kranj – Minuli petek so se na Sv. Joštu nad Kranjem zbrali člani SK Triglav. Razlog je bil Dan SK Triglav, ki so ga pripravili v sodelovanju z Mestno občino Kranj.

»Vesel sem, da lahko vidim toliko triglavanov na kupu. Proslavljamo konec zelo uspešne sezone. Sedemštirideseti smo postali absolutni državni klubski prvaki v smučarskih skokih in nordijski kombinaciji. Letos se je v klubu zgodilo veliko čustvenih stvari, zame osebno je bil najbolj čustven zadnji skok Robija Kranjca v Planici. Danes

smo mu pripravili nekaj posebnega, da se mu zahvalimo za njegovo veličastno

kariero. Nagradili bomo tudi najboljše skakalce, vse tiste, ki so osvojili točke v

Sašo Komovec, predsednik UO SK Triglav, je Robertu Kranjcu izročil posebno startno številko. / Foto: Primož Pičulin

pokalu Cockta in prispevali k naslovu klubskega državnega prvaka,« je povedal Sašo Komovec, predsednik UO SK Triglav. Člani kluba so nosili majice z napisom Hvala, Robi!, njemu pa so podarili posebno startno številko z največjimi uspehi: prvo zmago v svetovnem pokalu, naslovom svetovnega prvaka v poletih, bronasto olimpijsko medaljo, ena fotografija je bila tudi iz mladosti. Pravzaprav so pripravili tri takšne številke. Ena bo krasila skakalni dom na Gorenji Savi, ena pa je na Sv. Joštu na ogled vsem obiskovalcem.

Kranjcu se je za vse, kar je naredil za slovenske skoke in šport nasploh, zahvalil tudi kranjski župan Matjaž Rakovec.

Rokometna reprezentanca v Cerkljah z Avstrijo

Cerklje na Gorenjskem – Preden se bodo slovenski reprezentanti podali v lov na zadnje štiri točke v kvalifikacijah za evropsko prvenstvo 2020, jih čaka še prijateljska tekma v Cerkljah na Gorenjskem, ki bo jutri, 8. junija, z začetkom ob 18. uri. Pomerili se bodo z Avstrijo, ki jo vodi Aleš Pajovič. Vstopnice lahko kupite na dan tekme v Športni dvorani Cerklje. Domači RK Cerklje ta dan ob zaključku sezone pripravlja tudi Dan rokometarja. Začel se bo ob 11. uri s tekmo med starejšimi dečki in starši ter trenerji, nadaljeval pa s tekmami med starejšimi in mlajšimi dečki, mlajšimi dečki domačega kluba in mladimi rokometarji iz Logatca, od 13.15 do 16. ure pa bo še turnir v mini in cici rokometu.

Povšnarjeva evropska prvakinja

Kranj – Maja Povšnar je minuli konec tedna v Bukarešti tekmovala na evropskem prvenstvu za člane v jujitsuju. Na poti do finala je premagala tekmičice iz Bolgarije, Izraela in Nemčije, v finalu pa je bila boljša še od Francozinje. Osvojila je naslov evropske prvakinja. »Rezultata sem zelo vesela, saj je to ena izmed težjih tekem, ker se ne ločujemo po pasovih in ker je konkurenca vsako leto močnejša. Prav tako sem vesela, da sem naslov evropske prvakinja dosegla za nov klub, Judo klub Triglav Kranj, ki je od letos član Jujitsu zveze Slovenije in kamor sem prestopila maja. To je že moja deveta medalja iz evropskih in svetovnih prvenstev,« je povedala Maja Povšnar.

Blejci v boju za drugo nogometno ligo

Kranj – Nogometaši v tretji slovenski nogometni ligi – center so v soboto odigrali tekme zadnjega kroga. Rezultati gorenjskih ekip: Bled Hirter – Ivančna Gorica 1 : 0, Žiri – Svoboda Ljubljana 1 : 1, Komenda – Arne Tabor 69 2 : 2, Tinex Šenčur – Brinje Grosuplje 2 : 1 in Sava Kranj – Zagorje 4 : 2. Zmagovalec lige je Bled Hirter, ki je v sredo že odigral prvo tekmo kvalifikacij za drugo ligo. Z nogometaši Dravograda so v gosteh izgubili z 2:1. Povratna tekma bo v nedeljo na Bledu z začetkom ob 17. uri. Zadnji krog so odigrali tudi v Gorenjski nogometni ligi. Prvak je Bohinj, ki je Zarico Kranj premagal z 2 : 0, konkurent za prvo mesto Šobec Lesce pa je na Visokem remiziral z 1 : 1 in je na lestvici končal na drugem mestu. Tretji je Britof, ki je v zadnjem krogu v gosteh premagal Bitnje s 3 : 1. Preostali rezultati: Velesovo – Preddvor 3 : 2, SIJ Acroni Jesenice – Škofja Loka 2 : 1 in Polet – Niko Železniki 3 : 2.

Zrimec nasledil Vidmarja

Kranj – Na skupščini Medobčinske nogometne zveze Gorenjske (MNZG) Kranj so bile izvedene tudi volitve za predsednika zveze. V prvem krogu glasovanja nihče izmed treh kandidatov (Mihael Zrimec, Ciril Žontar in Mirko Vodan) ni prejel potrebne večine, v drugem krogu pa je to uspelo Mihaleu Zrimcu. Z izvolitvijo novega predsednika je tudi uradno potekel mandat dosedanjemu predsedniku Blažu Vidmarju, ki je postal častni predsednik zveze.

Tristar mladim vaterpolistom AVK Triglav

Kranj – Pretekli konec tedna je Kranj gostil mednarodni vaterpolski turnir Tristar 2019, namenjen mladim vaterpolistom, rojenim leta 2002 in mlajšim. Povabilu AVK Triglav so se odzvali VK Borac iz Banjaluke, VK Galeb iz Makarske in VK Kamnik. Največ so pokazali mladi iz AVK Triglav, ki so nastopili pod vodstvom trenerja Primoža Troppana. V prvem krogu so bili s 25 : 13 boljši od VK Galeb, v drugem krogu so premagali gorenjske tekmece iz VD Kamnik s 16 : 11 (6 : 1, 2 : 1, 4 : 5, 4 : 4), v tretjem krogu pa VK Borac s 24 : 10. Njihov tekmeec za prvo mesto je bila ekipa VD Kamnik, od katerih so bili še enkrat boljši, tokrat s 14 : 4 (3 : 2, 4 : 0, 3 : 1, 4 : 1). Trenerji so za najboljšega igralca turnirja izbrali Aljaža Troppana iz AVK Triglav, za najboljšega vratarja Davida Goloba iz VD Kamnik, Josip Šarić iz VK Galeb pa je bil s 24 zadetki najboljši strelec.

TEK ŠTIRIH MOSTOV
PROGRAM DOGAJANJA
PETEK, 14. 6. 2019

20.00-24.00	TEKAŠKO DRUŽENJE S TESTENIKO IN HAMBURGERJI	20.00-24.00	ŠPAGETI ROCK KONCERT ISKUPINE PROFESIONALNI ANATERJI, STRANINA, MARY PREPZEEN IN FAT BUTLERSI
-------------	---	-------------	---

SOBOTA, 15. 6. 2019

9.30-13.00	TEKI VRTČEVSKIH OTROK: TEK JUNANOV 3. NADSTROPA: PODELITEV PRIZNANJ MLADIM ŠPORTNIKOM: ŠPORTNO-ZABAVNI SPREMLJEVALNI PROGRAM: VZAJEMNOVA OČEZLA	20.00	RAZGLASITEV REZULTATOV/ PODELITEV KOLJIN IN NAGRAD ZA ŠOLSKE TEKE
10.00-22.00	ŠPORTNA TRŽNICA: GOSTILNA KOZOLEG IN CHEF THOMAS	21.00	NOČNI 10-KM TEK ŠTIRIH MOSTOV PO ULICAH ŠKOFJE LOKE
16.30	TEK ZA EDINOST (HUMANITY)	23.00	RAZGLASITEV REZULTATOV IN PODELITEV NAGRAD
18.00-20.00	ŠOLSKI TEK ZA POKAL ŠTIRIH ŽUPANOV	22.00-02.30	ŠPORTNO-ZABAVNO DRUŽENJE S KONCERTOM SKUPINE RÖSKE V N IN DJ VEČEROM DISKÖLÖKA

Medijski pokrovitelj: Gorenjski Glas
www.t4m.si

Seneno mleko predelujejo v izdelke

Na Odemsovi kmetiji, na kateri gospodarita Gregor in Darija Ovsenik, za krmljenje goved ne uporabljajo več travne in koruzne silaže. Mleko, ki je poznano kot seneno mleko, predelujejo v mlečne izdelke. Veliko večino pridelkov in izdelkov, poleg mleka in mlečnih izdelkov tudi krompir, česen, jajca, meso in mesne izdelke, moko in testenine, prodajo doma.

CVETO ZAPLOTNIK

Predoslje – Odemsova kmetija v Predosljah je bila nekdanj, tako kot večina nižinskih kmetij na Gorenjskem, mešana kmetija, na kateri so se ukvarjali z govedorejo in ob tem pridelovali še poljščine, predvsem krompir in repo. Gregor si je že od otroških let naprej želel, da bi postal kmet, a se je po končani srednji šoli kot kmetijski tehnik zaposlil v Kmetijsko gozdarski zadrugi Sloga Kranj. Ko je Sloga leta 2004 kupila največje gorenjsko kmetijsko podjetje, KŽK Kranj, je postal njegov direktor in na tem mestu ostal vse do sredine leta 2011, ko se je odločil, da bo pustil službo in se posvetil le delu na domači kmetiji. »To je bil splet okoliščin. Voditi podjetje in ob tem še gospodariti na kmetiji, mi je postalo prehudobremeno. Starša sta vse težje zmožna delo na kmetiji, začel sem si ustvarjati družino,« razloge za svojo takratno odločitev pojasnjuje Gregor, ki si je že takrat zastavil cilj, da kmetijo usmerijo v dejavnosti, s katerimi bi se lahko preživljala vsa

Darija in Gregor Ovsenik

družina. Po osmih letih od svoje takratne odločitve ugotavlja, da so na dobri poti.

V krmnem obroku ni silaže

Ko je Gregor še hodil v službo, so redili le bike in dve kravi, takrat je v krmnem obroku imela pomembno mesto travna in koruzna silaža. Na Darijino pobudo so na kmetiji opustili krmljenje obih krav s silažo. »Ko

sem bila še doma v Žlebeh, smo hodili po mleko na stričevo kmetijo, kjer krav niso krmili s silažo. Takšno mleko mi je zelo ugajalo,« se spominja Darija, po izobrazbi agronomka, ki je za takšno krmljenje navdušila tudi Gregorja. Na kmetiji so opustili krmljenje goved s silažo, bike so postopoma zamenjali s kravami in se usmerili v prirejo tako imenovanega senenega mleka.

»Tovrstno mleko ima ugodnejše razmerje med omega tri in omega šest maščobnimi kislinami, na kmetiji ni neprijetnega vonja po silaži, v hlevu diši po senu,« pravi Gregor in dodaja: »Ko potrošniki poskusijo takšno mleko, predvsem starejši radi rečejo: to je mleko, kakršnega smo pili nekdanj.« Vsa goveda – skupno jih redijo dvajset, od tega trinajst krav, krmijo čez poletje s svežo travo, pozimi s senom, v dodatku k obroku pa prevladujejo krompir, pšenica in ječmen.

Pomemben osebni stik s kupci

Na kmetiji vse doma namolzeno seneno mleko prodajo kot sveže mleko ali ga predelajo v mlečne izdelke. Najprej so za lastne potrebe poskusno iz mleka delali jogurte in skuto, pred sedmimi leti so registrirali dopolnilno dejavnost, v okviru katere na kmetiji predelujejo seneno mleko v različne izdelke – jogurte, skute, namaze, mladi sir, smetano ... Poleg mleka in mlečnih izdelkov ponujajo kupcem še nekatere druge pridelke in izdelke: krompir, česen, jajca (redijo

lesen objekt in v njem uredili trgovnico, v kateri bi poleg lastnih prodajali še pridelke in izdelke z okoliških kmetij; razmišljajo pa tudi o postavitvi prodajnega avtomata v Drulovki. »Potrošniki si želijo, da lahko čim več dobijo na enem mestu,« pravi Gregor in dodaja, da se jim zdi zelo pomemben tudi osebni stik s kupci. »To nam sicer vzame tudi nekaj časa, a tako izvemo za njihova mnenja, predloge in želje.« Odemsovi so za mlečne izdelke prejeli že tudi znak kakovosti, to je najvišje priznanje za kmečke prehranske dobrote na razstavi Dobrote slovenskih kmetij, letos pa so se z ocenjevanja vrnili s štirimi zlatimi priznanji in z enim srebrnim.

V Seneni verigi

Kmetija je poleg ekološke kmetije Pr' Demšari iz Martinj Vrha, kmetije Na Ravan s Cerkljanskega Vrha in kmetije Pr' Ropot iz Volčjega Potoka vključena v projekt Senena veriga, ki ga izvajajo štiri lokalne akcijske skupine (LAS) in za katerega zagotavlja denar slovenska država in Evropska uni-

Najmlajši Ovsenikov, dveipolletni Pavel, s košarico pridelkov in izdelkov z Odemsove kmetije

Odemsovi obdelujejo devet hektarjev lastnih in še štiri hektarje najetih kmetijskih zemljišč, imajo pa tudi 2,5 hektarja gozda. Občutnega povečanja v prihodnje ne načrtujejo. »Zemljišča za najem je zelo težko dobiti ali je najemnina tako visoka, da se najem ne splača,« ugotavlja Gregor in dodaja, da bodo v prihodnosti še nekoliko povečali stavež krav in obogatili ponudbo kmetije. Dela imajo na kmetiji že zdaj dovolj. Družina šteje šest članov, Gregor in Darija imata štiri otroke, stare od dve do devet let, peti je na poti. Pri predelavi mleka jima pomaga Darijina sorodnica, pri večjih delih na kmetiji širše sorodstvo. Kljub vsemu delu si vsako leto privoščijo tudi teden dopusta, takrat jim priskočita na pomoč eden od vaščanov in Darijin brat.

V krmnem obroku ni več silaže, goveda krmijo predvsem s svežo travo in senom.

Gregor pravi, da so mu izkušnje, ki jih je pridobil z delom v Slogi in v KŽK-ju, koristile, a še nikoli doslej mu ni bilo žal, da je pustil direktorsko mesto v KŽK-ju in se odločil za delo na kmetiji. »Takšna odločitev je bila dobra zame, za družino in za kmetijo.«

350 kokoši nesnic), pšenično, pirino in ajdovo moko, pozimi tudi meso in suhe goveje mesnine, pred nedavnim so začeli izdelovati tudi domače testenine. Približno tri četrtine pridelkov in izdelkov prodajo doma na kmetiji, ostalo pa v okoliških združnih trgovinah. Če jim bo šlo vse po načrtih, bodo še letos na dvorišču postavili

ja iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja. Odemsovi sodelujejo v projektu predvsem s prenosom znanja predelave mleka mleka v sveže mlečne izdelke ter s prodajo na domu, glavni cilj je ozaveščanje o oznaki seneno mleko, predvsem o njegovih prednostih pri prireji in predelavi pa tudi o koristih za zdravje.

Poostri nadzor

Kranj – Inšpekcija za varno hrano, veterinarstvo in varstvo rastlin in inšpekcija za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano sta ob koncu maja začeli poostreni nadzor nad sezonsko prodajo sadja in zelenjave na stojnicah in na drugih prodajnih mestih. Posebno pozornost bosta namenili preprečevanju gojljufivih praks ter zavajanja potrošnikov z navajanjem napačnega porekla sadja in zelenjave, zlasti pri prodaji jagod, češenj, breskev, marelic, belušev in solate.

V gostinski ponudbi več domačih izdelkov

CVETO ZAPLOTNIK

Bled – Strateški razvojno-inovacijski partnerstvi, eno deluje na področju Trajnostne pridelave hrane in drugo na področju Turizma, sta v sredo na 19. Vrh kmetijskih in živilskih podjetij na Bledu podpisali memorandum o krepitvi sodelovanja med slovensko agroživilsko verigo in gostinsko-turističnim sektorjem. Sporazum

Ministrica Aleksandra Pivec na Vrhu kmetijskih in živilskih podjetij na Bledu / Foto: Gorazd Kavčič

predstavlja pomemben korak k večji vključitvi slovenskih kmetijskih pridelkov in živilskih izdelkov v turistično in gostinsko ponudbo.

Vrh kmetijskih in živilskih podjetij je pripravila Zbornica kmetijskih in živilskih podjetij pri Gospodarski zbornici Slovenije, potekal je na temo Slovenija – zelena miza Evrope, udeležila pa se ga je tudi ministrica za kmetijstvo,

gozdarstvo in prehrano Aleksandra Pivec, ki se je ob tem zavzela za trajnejše in učinkovitejše povezovanje pridelave in predelave hrane ter za povezovanje kmetijsko-živilskega sektorja z gastronomijo in turizmom. Slovenija bo leta 2021 tudi Evropska gastronomska regija, pri tem pa je njen cilj, da bi bila prepoznavna po kakovostni, inovativni in avtentični ponudbi hrane.

Zanimivi zaradi fleksibilnosti in natančnosti

Zahtevno opremo, ki jo bodo uporabljali na črpališču zemeljskega plina v daljni Sibiriji, so izdelali v podjetju KOV na Jesenicah.

MARJANA AHAČIČ

Jesenice – V jeseniškem podjetju KOV, ki ga širša javnost pozna predvsem kot tisto podjetje, ki je lani pletli obnovljalo Aljažev stolp, so konec maja ruskim partnerjem predali dva separatorja za zemeljski plin. Gre za tehnično zelo zahtevna izdelka, namenjena uporabi na črpališčih zemeljskega plina v Sibiriji. V podjetju so ponosni, da so jih družbi, s katero sodelujejo pri tem projektu, doslej dobavili že osem.

Direktor družbe KOV Jesenice Vojo Jovičič in Vasily Borisov iz moskovske družbe ENGO, ki se v glavnem ukvarja z raziskovanjem in dizajnom.

V podjetju zdaj že več kot polovico poslovanja opravijo s tujino. Zaposlenih je okoli petdeset ljudi, ki jim pomaga deset kooperantov, večinoma z Jesenic in iz okoliških krajev.

Separatorji, ki jih je patentiral podjetje ENGO iz Moskve, se uporabljajo kot najbolj ekonomičen način ločevanja nečistoč iz zemeljskega plina na črpališčih plina, preden gre ta v plinovod. »Na ta način se očisti približno šestdeset odstotkov zemeljskega plina, ki bi ga bilo sicer treba očistiti s klasičnimi kemijskimi postopki separacije, ti pa so dragi

ali obremenjujoči za okolje,« je pojasnil Vasily Borisov iz podjetja ENGO Engineering, ki je že ves prejšnji teden na Jesenicah nadziral zadnjo fazo izdelave opreme. »Gre za kompleksno opremo, izdelano za posebne pogoje obratovanja, kot so temperature pod minus sedemdeset stopinj Celzija, visok tlak in in hitrosti plina, večje od zvoka,« je še povedal Borisov, ki v Slovenijo redno prihaja že vse od leta 2016, ko so na Jesenicah začeli izdelovati prve separatorje za ruske partnerje.

In kako so v nekajmilijski Moskvi našli podjetje, ki jim najbolj ustreza, prav na Jesenicah? Povezali so se

prek podjetja M-Ost, ki ima sedež v Ljubljani in je član mednarodne konzultantske skupine iz Moskve. »Slovenija je majhna, seveda, a verjetno so prav zato tukajšnja podjetja zelo dobra v izdelovanju nenavadnih, majhnih in unikatnih produktov. V to je usmerjene veliko vaše industrije, ki je izjemno fleksibilna in to je tisto, kar smo potrebovali. Podjetje, ki nam bo izdelalo nekaj zelo nenavadnega, posebnega in natančnega.«

Borisov je predvsem navdušen nad ljudmi, s katerimi dela v Sloveniji. »To so ljudje, ki dobro delajo, ki znajo poslušati in razmišljajo. So profesionalci in

predvsem dobro razumejo, kaj potrebujem. Saj veste: so podjetja, ki jim daš skice in v skladu z njimi korektno naredijo izdelek. Tu pa se lotijo dela in potem pridejo k meni s predlogom, kako bi lahko stvar izpeljali enostavneje ... V Sloveniji sem bil že večkrat, prvič konec leta 2013, in prav zaradi ljudi, s katerimi delam, si vedno želim priti nazaj.«

Na dobro sodelovanje je ponosen tudi lastnik in direktor podjetja KOV Vojo Jovičič. »Z železarskih Jesenic, ki imajo izjemno

tradicijo kovinarstva, poslali v središče Sibirije, kjer bo obratoval pri minus štiridesetih, šestdesetih stopinjah, izdelek s tako natančno kontrolo, je res nekaj, na kar smo ponosni. Pa tudi na to, da iz leta v leto pridobivamo več zahtevnih, a dobrih poslovnih partnerjev iz Slovenije in tujine. Mi nimamo svojega izdelka; vse, kar delamo, delamo na podlagi ponudbe in povpraševanja. Enemu kupcu nekaj narediš dobro in jih imaš kmalu deset. Tako to gre. Pri poslih z Rusijo pa nam je

pomagala firma M-Ost; najbrž nas je nekdo priporočil. A zavedati se je treba, da sta od prvih dogovorov do prvega izdelka, ki smo ga naredili za Ruse, potekali dve celi leti. Pri nas se dokazujemo samo s kvaliteto.«

V podjetju zdaj že več kot polovico poslovanja opravijo s tujino. Zaposlenih je okoli petdeset ljudi, ki jim pomaga deset kooperantov, večinoma z Jesenic in iz okoliških krajev. »Ponosen sem na svoje ljudi. V kolektivu ni slabega človeka, zato smo tudi uspešni.«

Eden od dveh separatorjev, ki so jih v delavnicah podjetja KOV na Jesenicah še zadnjič testirali, v začetku tedna pa odpremili v Sibirijo /Foto: Gorazd Kavčič

Goodyear povečal prihodke

Kranjski proizvajalec pnevmatik Goodyear Dunlop Sava Tires je lani prihodke povečal za slabih pet odstotkov, močno so okrepili tudi naložbene aktivnosti, ki bodo v naslednjih letih še večje.

SIMON ŠUBIC

Kranj – Kranjski Goodyear Dunlop Sava Tires je lani prihodke od prodaje povečal za 4,7 odstotka na 220,26 milijona evrov. Čisti dobiček je znašal 6,55 milijona evrov in je bil precej nižji od predlanskih 27,54 milijona evrov, na kar je takrat vplivalo predvsem 27,96 milijona evrov izrednih prihodkov iz naslova povrnitve stroškov slabitve dobrega imena in zemljišč s strani lastniške družbe ter na drugi strani amortizacija dobrega imena v višini 4,02 milijona evrov in odloženi davki v višini 6,29 milijona evrov, so pojasnili v družbi. Dobiček iz poslovanja v višini 6,89 milijona evrov se je v letu 2018 povečal za 17,2 odstotka (5,87 milijona evrov v letu 2017).

V regiji Adria je kranjski Goodyear obseg prodanih pnevmatik povečal za 1,6 odstotka na 2,39 milijona enot. V celotnem segmentu potniških pnevmatik je bila rast prodaje rahlo višja od rasti na evropskih trgih, pri potniških pnevmatikah večjega premera pa so podobno kot lani v primerjavi s povprečjem na evropskih trgih zaznali bistveno višjo rast. Ta je namreč znašala dvajset odstotkov (na evropskih trgih okoli osem odstotkov). Pnevmatike večjega premera za kranjsko družbo v skupni količini potniških pnevmatik predstavljajo štiri najst odstotkov na trgih regije Adria in več kot trideset odstotkov na evropskih trgih. »Veseli nas, da nam je tudi v preteklem letu uspelo izkoristiti omenjeno

tržno priložnost in zadositi rastočemu povpraševanju kupcev. Rast tega dobičkonosnejšega segmenta, ki jo pričakujemo tudi v prihodnje, sledi trendom, ki jih narekuje avtomobilska industrija,« je ob tem povedal glavni direktor družbe Goodyear Dunlop Sava Tires Matej Zavrl. V segmentu tovornih pnevmatik so tako na evropskih trgih kot tudi na trgih regije Adria opazili upad, ki je bil na trgih regije Adria večji kot na evropskih.

V podporo splošno stabilnim evropskim trgov v Goodyearovi distribucijski mreži se je skupno število proizvedenih pnevmatik rahlo povečalo s predlanskih 7,13 na 7,14 milijona enot. »Naša tovarna v Kranju se s povečevanjem deleža proizvodnje 17- in 18-palčnih

pnevmatik že več let uspešno prilagaja strukturnim spremembam na trgu pnevmatik. Pred štirimi leti je delež teh pnevmatik znašal 18 odstotkov, v letu 2018 pa že 35 odstotkov,« je razložil direktor proizvodnje Marko Nahtigal.

Za investicijske naložbe so lani namenili 17,26 milijona evrov, kar je za dobro polovico več kot v letu 2017 (11,20 milijona evrov). Konec leta so tudi že napovedali širitveno naložbo v višini 94 milijonov evrov, s katero bodo za okrog 25 odstotkov povečali sedanje zmogljivosti. Naložba bo od leta 2022 dalje omogočala dodatno proizvodnjo tehnološko dovršenih potniških pnevmatik večjega premera, in sicer do 1,8 milijona dodatnih enot na letni ravni, je še napovedal Nahtigal.

Denar za naložbe v razvoj, raziskave in inovacije

CVETO ZAPLOTNIK

Kranj – Po novem bo do sredstev Sklada skladov, ki ga upravlja SID banka, možno priti tudi preko Gorenjske banke. Sklad skladov, ki je namenjen financiranju gospodarstva in občin s koriščenjem evropskih kohezivskih sredstev, bo namreč Gorenjski banki zagotovil 15 milijonov evrov denarja za dolgoročno posojila za naložbe na področju raziskav, razvoja in inovacij, banka pa bo k temu dodala še devet milijonov evrov lastnih sredstev. Skupno bo torej za posojila na voljo 24 milijonov evrov denarja. Financiranje je namenjeno podjetjem vseh velikosti, samostojnim podjetnikom, zagonskim podjetjem ter zadrugam, ki potrebujejo denar za razvoj ali izboljšanje proizvodnje, postopkov in storitev.

Kot navajajo v SID banki, so glavne prednosti

posojila poleg ugodne obrestne mere še ročnost posojila (do devet let), moratorij na začetek odplačevanja posojila (do treh let) ter nižje zahteve pri zavarovanju posojila. Posojilojemalci bodo lahko najeli posojilo v vrednosti od deset tisoč do deset milijonov evrov.

Gorenjska banka bo v sodelovanju s SID banko do leta 2023 ponudila podjetjem za posojila 24 milijonov evrov.

Gorenjska banka bo po besedah predsednika uprave Maria Henjaka v partnerstvu s SID banko še nadgradila svojo ponudbo storitev za spodbujanje konkurenčnosti slovenskega gospodarstva, saj bo še bolj prisotna pri kreditiranju pravnih oseb, kjer sicer beleži v zadnjih letih velik porast.

V trčenju umrla Britanka

SIMON ŠUBIC

Domžale – V prometni nesreči na štajerski avtocesti pri izvozu Domžale v smeri Ljubljane je v sredo umrla 52-letna državljanka Velike Britanije, še pet oseb je bilo poškodovanih. V nesreči so bila udeležena tri kombinirana vozila, avtocesta pa je bila zaradi nesreče med Krtino in Domžalami zaprta več ur, so sporočili iz Policijske uprave Ljubljana.

Po ugotovitvah policistov je 54-letni slovenski voznik vozila Renault Master vozil po prehitevalnem pasu iz smeri Maribora proti Ljubljani. Pred izvozom za

Domžale je zaradi neprilagojene hitrosti trčil v zadnji del kombija Opel Vivaro, ki je kot zadnji stal v koloni. V silovitem trčenju je kombi odbilo v odbojno ograjo in v avtomobil pred njim, pri tem pa se je tudi prevrnil.

V kombiju je bilo šest oseb, dve državljanke Slovenije in štiri državljanke Velike Britanije. Ena od potnic, 52-letna državljanka Velike Britanije, je v trčenju dobila tako hude poškodbe, da je na kraju nesreče umrla. Štiri osebe so dobile lahke poškodbe, ena oseba pa je hudo poškodovana. Nihče od udeležencev voznikov v krvi ni imel alkohola.

V Kredi našli truplo pogrešanega moškega

SIMON ŠUBIC

Zgornja Radovna – Dolgotrajno iskanje 52-letnega moškega z Iga, ki so ga svojci pogrešali od začetka maja, se je minulo nedeljo končalo z najdbo njegovega trupla v jezeru Kreda na območju Zgornje Radovne.

Uprava RS za zaščito in reševanje je poročala, da so v nedeljo okoli 10. ure v jezeru Kreda našli mrtvega moškega, ki je bil že dlje časa pogrešan in

so ga v minulem mesecu v jezeru že večkrat iskali. Blejski prostovoljni gasilci in potapljači Podvodno reševalne postaje Bled so pokojnika s čolnom prepeljali iz vode in ga predali pristojnim službam.

Na Policijski upravi Kranj so razložili, da jih je o najdbi trupla na gladini jezera obvestila občanka. Po do sedaj preverjenih informacijah na truplu ni bilo znakov nasilja, odrejena pa je bila sanitarna obdukcija.

Za jadralskega padalca usoden veter pri vzletu

SIMON ŠUBIC

Tržič – Pod vzletiščem jadralskih padalcev v Gozdu v občini Tržič se je v torek dopoldne pri vzletu ponesrečil jadralski padalec. Ekipa nujne medicinske pomoči iz Tržiča in tržiški gorski reševalci so mu nudili nujno medicinsko pomoč, a je padalec kljub temu na kraju nesreče umrl, so sporočili iz državnega centra za obveščanje.

»Okoliščine kažejo, da je imel takoj po vzletu težave z vetrom. Najprej je trčil v drevo in potem z višine padel še na tla. Umrl je na kraju nesreče,« je povedal Bojan Kos s Policijske uprave Kranj. Pokojnika so s helikopterjem Slovenske vojske in ob spremstvu dežurne ekipe helikopterske nujne medicinske pomoči na Brniku prepeljali v dolino, kjer so ga prevzeli delavci pogrebne službe.

Poziv pričam

Kranj – Kranjski policisti so v torek pozno zvečer obravnavali voznika sivega avtomobila Fiat Punto, ki je z nevarno vožnjo pod vplivom alkohola (1,22 mg/l) v Stražišču in na glavni cesti pri Orehku povzročil dve prometni nesreči, močno pa ogrožal tudi druge udeležence v prometu. Priče nevarne vožnje prosijo, naj pokličejo na 113.

Hoja po tirih

Lesce – Policisti so pred dnevi preverjali prijavo hoje po tirih na relaciji Lesce-Bled. Osebe niso izsledili, kljub temu pa opozarjajo, da je zdrževanje na železniških tirih prepovedano in predvsem nevarno, saj vlak zavira dlje od avtomobila.

Izvedenec bo dopolnil mnenje

Na kranjskem okrožnem sodišču se je ta teden z zaslišanjem prič nadaljevala pravda lastnikov hiš, ki sta bili poškodovani pri gradnji kanalizacije v Bohinjski Bistrici, proti Občini Bohinj in izvajalcem del.

ANDRAŽ SODJA

Kranj – V ponedeljek so se na Okrožnem sodišču v Kranju znova srečali lastniki hiš na Grajski ulici v Bohinjski Bistrici ter predstavniki Občine Bohinj, podjetij Kovinar Gradnje, Profi – L Gracelj in Zavarovalnice Triglav, ki jih lastniki tožijo za povzročeno škodo pri gradnji kanalizacije v Bohinju leta 2014. Pred petimi leti so se namreč pri gradnji kanalizacijskega voda po Grajski ulici na hišnih številkah 5 in 6 pojavile razpoke, po sanacijskih ukrepih pa so se te še povečale, tako da sta bili hiši razglašeni za nevarni in neprimerni za bivanje, gradbena inšpekcija pa je odredila njuno rušenje.

Na prostor za priče je tudi tokrat stopila vrsta predstavnikov izvajalcev, ki so opisovali razmere pri gradnji. Predstavniki podjetja, ki je opravljalo nadzor nad gradnjo, so opisovali razmere na terenu pred hišami na Grajski 5 in 6. Na dan, ko so kopali mimo omenjenih hiš, nobeden od nadzornikov ni bil prisoten na tem delu gradbišča, zaznali pa so spremembo podlage. Ko so se pojavile razpoke, so dela takoj ustavili in začeli načrtovati sanacijo, ki je po njihovih besedah potekala v skladu z dogovori.

Kasneje so zaslišali tudi predstavnike tedanje občinske uprave, med njimi tudi nekdanjega župana Franca Kramarja, ki je povedal, kako so stanovalce iz stavb izselili, in omenil vrsto sestankov,

Grajska ulica v Bohinjski Bistrici bo do sodnega epiloga od hišne številke 4 naprej zaprta, hišo na naslovu Grajska ulica 6 pa so zaradi poškodb že porušili. / Foto: Andraž Sodja

na katerih so iskali rešitev za nastalo situacijo. Podobno je opisal tudi direktor občinske uprave Miro Sodja, ki je dodal, da je bil interes vseskozi spravljiv v iskanju rešitev, da je občina zahtevala zavarovanje del, ni pa mogla v imenu oškodovancev podati odškodninskega zahtevka.

Tudi druge priče so pojasnjevale potek dogajanja po odkritih poškodbah na hiši, gradbeni nadzorniki pa razmere pri gradnji kanalizacije, s čimer sodišče želi ugotoviti odgovornost za nastalo situacijo in ali bi jo bilo mogoče preprečiti. Vrsta navedb sicer kaže, da so poškodbe na hišah nastale zaradi geološke posebnosti, t. i. leče glin v sicer trdni konglomeratni podlagi, ki so jo pri gradnji presekali, sipek material pa je spodkopal

temelje. Sodnica Maja Zorman Krč je zato odločila, da mora izvedenec gradbene stroke do naslednje obravnave dopolniti svoje izvedeniško mnenje, ki ga je sicer že predstavil na eni od prejšnjih obravnav.

Kot je za Gorenjski glas povedala lastnica hiše na Grajski 5 Marija Duić, ji hiše, v kateri se je rodila, ne more vrniti nihče, zato bi rada samo pravično odškodnino. »Očitajo nam, da smo sami krivi, da smo preveč zavlačevali, mi se nismo znašli; 13. maja 2014 sem bila obveščena o poškodbah, do 30. maja se ni naredilo nič, 5. julija pa so začeli podbetoniranje. Zavlačevanja ni bilo, nismo vedeli, kaj storiti.« Kot je še dodala Duićeva, je nihče razen brata ni obvestil, da je kaj narobe. Leta 2015 so se

začeli pogovarjati o nadomestni gradnji, načrtih in cenitvi, po vložitvi tožbe pa je vse zastalo: »Nerazumljivo mi je, da sem morala hišo tudi na svoje stroške podreti, ker jo je inšpekcija razglasila za nevarno. Štirikrat nam je uspelo preložiti rušenje, potem ni šlo več. Za rušenje rojstne hiše, ki je bila po krivdi drugih uničena, moram prodajati druga zemljišča, ker inšpekcija ni počakala, da bi bil postopek na sodišču zaključen, ampak so mi rekli, da bom ta denar že dobila nazaj. Če hiše ne bi podrli sama, pa bi jo podrli inšpekcija in mi izstavila račun, na koncu pa bi mi lahko celo zasegli lastnino za poplačilo teh stroškov, za nekaj, za kar nisem bila nič kriva. Tega ne razumem,« v solzah zaključuje Duićeva.

Že drugi skalni podor v treh mesecih

◀ 1. stran

nasip in preseliti ogrožena objekta, je povedal Sajovic.

»Hišo in gostilno bo najbrž treba zapustiti in ju preseliti na drugo stran ceste. Zadnji odlom je namreč še izdatneje opozoril na preperelost, načetost in krušljivost skalne gmote nad objektoma,« je še župan, ki si je še isti dan ogledal območje skupaj s strokovnjakom za skalne podore.

V torek se je pokazalo, da prvi zaščitni ukrepi, ki so jih lastniki s sodelovanjem občine (zaradi zavarovanja bližnje občinske ceste) izvedli ob sanaciji marčevskega podora, ne zadoščajo. Ker so tudi višje po skalnem poročju vidne razpoke, bo najbrž treba za trajno rešitev problema zgraditi zaščitni

»Bilo je v torek okoli 17. ure, ko je tako kot marca močno zaropotalo, le da tokrat še precej močnejše. Skale so znova prebile steno lokala, k sreči pa tedaj v njem ni bilo gostov. Bili pa so zaposleni, a se k sreči ni nihče poškodoval. Takoj smo se morali izseliti, tako da smo se boj vzeli le najnujnejše stvari,« se spominja Darja Govekar. »Teško je. Prizadel nas je že prvi skalni podor marca letos, dodatno še skalni podor na cesti na Ljubelj, zdaj pa še to. V sekundi smo ostali brez vsega, kar smo doslej ustvarjali, brez svojega kruha,« je dodala. Zaradi sprožitve skalnega podora so posredovali

Območje podora so gasilci takoj zavarovali, v ogrožen objekt pa ni dovoljeno vstopiti. / Foto: Simon Šubic

prostovoljni gasilci iz Podljubelja in Bistrice pri Tržiču, ki so zavarovali območje, izklopili elektriko, iz objekta iznesli skale in nudili pomoč lastnikom pri izselitvi.

Prostore so tudi pregledali in prezračili ter izmerili prisotnost nevarnih plinov, ki pa jih niso zaznali, so sporočili z Uprave RS za zaščito in reševanje.

KURILNO OLJE
DATRIS
GREJE MOČNEJE
080 2341
Datris d.o.o., Alpska cesta 43, 4248 Lesce

GGG +

AKTUALNO
POGOVOR
ZANIMIVOSTI
NA ROBU
RAZGLLED

Ob kvačkanju se učijo slovenščine

S koncem šolskega leta se bodo iztekla tudi srečanja skupine priseljenk, ki se v Škofji Loki pod okriljem programa Moja, tvoja ustvarjalnost, naša kultura učijo slovenskega jezika in kulture. Prihajajo iz različnih kulturnih okolij, neformalno učenje in druženje ob ročnih delih pa je pravzaprav namenjeno njihovim širši socialni aktivaciji.

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Projekt Moja ustvarjalnost, tvoja ustvarjalnost, naša kultura, ki ga s partnerji izvaja Zavod O, zavod škofjeloške mladine, je podprt z ministrstva za kulturo in Evropskega socialnega sklada, namenjen pa izbranim ranljivim skupinam, zlasti invalidom in priseljencem. Omogoča izraz umetniškega potenciala, skrbi za socialno vključenost ter hkrati izboljšuje možnosti za zaposlovanje. V Škofji Loki se

je Zavod Tri, partner Zavoda O v tem projektu, osredotočil na priseljenke, ki jih je v naše kraje pripeljala različna življenjska usoda. Večina so sledile svojim možem, ki so se v Slovenijo odpravili s trebuhom za kruhom, nekatere so se tudi zaposlile, želijo pa se naučiti našega jezika in spoznati tukajšnjo kulturo, saj se zavedajo, da jim to izboljša možnosti na vseh področjih.

»Cilj projekta ni le naučiti se slovenskega jezika in spoznavanje naše kulture,

pač pa se tudi mi učimo od njih. Tako gre za obojestransko prilagajanje in vključevanje,« je povedala Nina Arnuš z Zavoda Tri, ki skupaj z Anko Pintar in dvema prostovoljkama skrbi za druženje skupine priseljenk. Prihajajo iz Ukrajine, Kosova, Srbije, Bosne in Makedonije. V osemdeseturnem programu se na neformalen način učijo slovenskega jezika, ob tem pa se ukvarjajo z ročnimi deli in prek njih se predstavljajo tudi skupnosti. Ob dnevu žena so

Udeležence projekta Moja ustvarjalnost, tvoja ustvarjalnost, naša kultura s skupnostno sliko Pomlad

svojo skupnostno preprogo predstavile na razstavi, zdaj pa v različnih tehnikah ročnih del izdelujejo skupnostno sliko. »Našo sliko Pomlad, pri kateri sodelujejo tudi ženske iz skupnosti Breja preja, bomo sredi junija predstavile na seji sveta staršev v škofjeloškem vrtcu,« dodaja Nina Arnuš. Julija se bodo predstavile tudi v Bralnici, kjer naj bi občinstvu brale pravljice v svojih jezikih. Te veliko povedo o kulturi njihovih okolij, o kateri naj bi prek spoznavanja običajev, tradicije, zgodb in kulinarike več izvedeli tudi v okolju, ki jih je sprejelo ne zgolj kot delovno silo, temveč kot ljudi.

Priseljenke s podobno usodo

Udeležence so k druženju povabili s predstavitvijo v vrtcih, ki jih obiskujejo otroci priseljenk, razdelili so tudi letake, ki so predstavili brezplačni projekt. V skupino prihaja od pet do osem udeleženk. Majlinda s Kosova, ki je v Sloveniji devet let, dela pa v pekarni, se je slovenščine učila že na tečaju v ljudski univerzi. »Všeč mi je neformalen način učenja v

tej skupini,« poudarja sogovornica. Srečujejo se vsak terek in najprej nekaj časa namenijo slovenskemu jeziku. Pogovarjajo se o tem, kako so preživele teden, in če pri svojem izražanju v slovenščini naredijo napako, jih Nina, Anka ter prostovoljki Bojana in Branka nevisljivo popravijo. Na enem od srečanj so pisali življenjepise, saj je dobro vedeti, kako se predstaviti morebitnemu delodajalcu. Njihovo učenje se ves čas prepleta z ročnimi deli in je tako še posebej sproščeno.

Marija je iz Srbije prišla pred poldrugim letom. Ni zaposlena in nima še delovnega dovoljenja. »O projektu mi je povedala Majlinda, prijavila me je Aleksandra. Tu sem zaradi izboljšanja jezika in za boljše povezovanje z okoljem,« pravi Marija. Adnana pa je iz Bosne s hčerko prišla pred desetimi meseci za možem, ki je v enem tukajšnjih podjetij dobil službo. »Medtem ko čakam, da pridem na vrsto za tečaj slovenščine na ljudski univerzi, se jezika učim v tej skupini. To mi je predlagala svetovalka iz šole,« pove Adnana, ki ji druženje

z ženskami različnih kultur predstavlja tudi širjenje prijateljske mreže in vključevanje v novo okolje. Tudi Aleksandra iz Makedonije je pred slabim letom z otrokoma prišla v Slovenijo za možem na osnovi združitve družin. Zaposlitve nima, slovenskega jezika pa se je učila na ljudski univerzi in tam slišala za projekt, ki se mu je pridružila februarja letos. »Na ljudski univerzi smo le učiteljice poslušali, kako govorijo slovensko, med seboj pa smo govorile le vsaka v svojem jeziku. Kvačkanje mi ne gre, všeč pa mi je družba in ročno delo me sprošča, tako tudi bolj sproščeno govorim slovensko,« pove v že kar lepi slovenščini. Iz Makedonije je tudi Cvetanka, ki pravi, da se je od aprila, odkar je v skupini, že nekaj naučila. Toda ona čaka, da se bo lahko vpisala k slovenščini na ljudski univerzi. »V skupini se družimo in si vzamemo čas zase,« poudari dragocenost stikov z ženskami podobne usode. V Sloveniji sicer živi tri leta, je brez zaposlitve in skrbi za dva otroka. Eden od njih je v prvem razredu in tudi prek njega spoznava slovenski jezik.

'Ljubezen za vse' so Mailinda, Marija, Adnana, Aleksandra, Cvetanka in Nina na tablo napisale vsaka v svojem jeziku.

Pogovor

Prejemnica Pretnarjeve nagrade **Metka Lokar**, lektorica in učiteljica na Kitajskem **Stran 20**

Pogovor

Rožnati kolesar **Jan Polanc**: »Za takšne trenutke treniramo.« **Stran 21**

Obletnice

Sto let od odkritja spominskih plošč Mariji Prešeren in Matiji Čopu ... Stran 22

Od petka do petka

Gostitelj vrha pobude Tri morja, predsednik republike Borut Pahor, je sam vodil predsedniški panel. / Foto: Gorazd Kavčič

V Komisiji za preprečevanje korupcije svoje delo v letu 2018 ocenjujejo kot dobro. / Foto: Gorazd Kavčič

Predsednik SMC Miro Cerar jeseni ne bo več kandidiral za predsednika stranke. / Foto: Gorazd Kavčič

Vrh pobude Tri morja

Včeraj se je končal dvodnevni predsedniški vrh pobude Tri morja, ki ga je gostila Slovenija in na katerem so se zavzeli za večjo povezanost regije na transportnem in energetskem področju.

SIMON ŠUBIC

Za povezanost regije

V sredo in včeraj je Slovenija gostila četrti predsedniški vrh pobude Tri morja, ki združuje dvanajst držav med Baltskim, Jadranskim in Črnim morjem: Avstrijo, Bolgarijo, Češko, Estonijo, Hrvaško, Latvijo, Litvo, Madžarsko, Poljsko, Romunijo, Slovaško in Slovenijo. Letošnjega vrha, ki ga je gostil predsednik republike Borut Pahor, so se udeležili tudi ameriški sekretar za energijo Rick Perry, predsednik Nemčije Frank-Walter Steinmeier in predsednik Evropske komisije Jean-Claude Juncker, skupno pa več kot petsto visokih predstavnikov in poslovnežev iz 44 držav in mednarodnih organizacij. Pobuda Tri morja je leta 2015 nastala kot nekakšen poskus regije, da zmanjša predvsem energetsko odvisnost od Rusije, kasneje pa je dobila tudi poslovno dimenzijo. Tudi na tokratnem vrhu, ki je potekal v Ljubljani in na Brdu pri Kranju, so se voditelji dvanajstih držav zavzeli za večjo povezanost regije na transportnem in energetskem področju ter za zmanjšanje razvojnega zaostanka za zahodnimi članicami EU. Med drugim je bila podana pobuda za oblikovanje posebnega

finančnega sklada pobude Tri morja za financiranje velikih infrastrukturnih projektov. Ameriški sekretar za energijo Rick Perry je ob tem dejal, da ZDA podpirajo EU in evropsko energetske oskrbe, zavzel se je še za večjo razpršenost energetskih virov držav Srednje in Vzhodne Evrope, priložnost pa vidi tudi v ameriškem plinu in jedrskih reaktorjih.

KPK predstavil delo v lanskem letu

Na Komisiji za preprečevanje korupcije (KPK) so ta teden predstavili poročilo o delu v 2018, ki ga je še pred tem prejel tudi predsednik državnega zbora Dejan Židan. Predsednik KPK Boris Štefanec, ki mu prihodnje leto poteče mandat, je za lani delovanje komisije ocenil kot dobro. KPK je lani zabeležil rast lobističnih stikov, ki jih je bilo prijavljenih že 4861 (za primerjavo: v letu 2014 je bilo prijavljenih 1118 lobističnih stikov). Med vsebinskimi, kompleksnejšimi vprašanji je KPK lani z ugotovitvami o posameznem primeru zaključil 52 zadev. Pri tem je med drugim poseben poudarek namenil delu Družbe za upravljanje terjatev bank, dogajanja v zdravstvu in odpravi sistemskih pomanjkljivosti

zakonodajnega postopka. Štefanec je tudi zadovoljen, ker je KPK-ju lani uspelo prilagoditi pravila vodenja postopkov zahtevam upravnega in vrhovnega sodišča, saj so jim v preteklosti zaradi neusklajenosti nekatere zadeve padle na sodiščih.

Vlada potrdila predlog financiranja zasebnih šol

Vlada je ta teden državnemu zboru v sprejem poslala predlog novele zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja. Po mnenju ministrstva za izobraževanje s tem uresničujeta odločbo ustavnega sodišča glede financiranja zasebnih osnovnih šol, saj po sedanjih razlagi ministrstva predlog določa, da bo država obvezni del javnega programa v zasebnih osnovnih šolah financirala 100-odstotno, razširjenega (jutranje varstvo, podaljšano bivanje ipd.) pa ne bi več financirala, enako tudi ne nadstandardnega programa. Nova ureditev bi veljala za otroke, vpisane po šolskem letu 2019/2020, medtem ko bi za trenutno vpisane in vpisane v naslednjem šolskem letu veljalo 100-odstotno financiranje obveznega in 85-odstotno financiranje razširjenega dela programa. Zasebne šole opozarjajo, da je predlog protustaven, saj da jim bo v

celoti gledano znižal financiranje z zdajšnjih 85-odstotkov na okoli 65-odstotkov.

Cerar ne bo kandidiral za predsednika SMC

Predsednik SMC Miro Cerar je ta teden izvršni odbor stranke seznanil z odločitvijo, da na jesenskem volilnem kongresu ne bo več kandidiral za predsednika stranke, še naprej pa bo opravljal funkcijo ministra za zunanje zadeve, so sporočili iz SMC. »Mislim, da je potrebno, da stranka zaduha z novimi pljuči,« je svojo odločitev obrazložil Cerar, eden od ustanoviteljev SMC in njegov edini predsednik.

Fides prijetno presenečen

Glavni odbor zdravniškega sindikata Fides je ta teden razpravljal o upoštevanju standardov in normativov od 1. junija dalje, h kateremu je sindikat pozval zdravnike. Predsednik Fidesa Konrad Kuštrin je ocenil, da se je zgodilo več, kot so pričakovali. »Po današnjih pogovorih s skoraj tridesetimi sindikalnimi predstavniki smo bili prijetno presenečeni, da se lahko delo organizira tako, da se približamo standardom, ne da bi bili pri tem prizadeti bolniki,« je povedal.

Slovinci v zamejstvu (667)

Pesem in harmonika

JOŽE KOŠNJEK

med sosedi

Na Koroškem bo konec tega tedna in v prihodnjem tednu kar nekaj zanimivih prireditev. Že jutri, 8. junija, ob 14. uri se bo v gostišču Mohoritsch v Rikarji vasi / Rueckersdorfu v Podjuni (najbližja pot do tja je preko Jezerskega vrha in skozi Železno Kaplo) začelo 15. mednarodno tekmovanje v igranju na diatonično harmoniko za Rutarjev pokal. Tekmovanje z nastopom znanih koroških in slovenskih narodno-zabavnih ansamblov se bo nadaljevalo v nedeljo, 9. junija, ob 11. uri. Zelo poznani slovenski izdelovalec harmonik Aleks Rutar se je namreč pred leti preselil v Žitaro vas / Sittersdorf na Koroškem, kjer se je, tudi po njegovi zaslugi, zanimanje za igranje na harmoniki povečalo. Tudi lastnik gostišča

Mohoritsch je slovenski, in sicer družina Jernej.

Malo dlje v Podjuni, v Suhi / Neuhausu, ki leži nekaj kilometrov naprej od Pliberka proti Labotski dolini, pa se že pripravljajo na 27. mednarodni pevski festival Suha, ki ga Oktet Suha kot

glavni organizator prireja v suškem gradu, ki je v lasti družine Liaunig. Pred dvajsetimi leti se je kot soprireditelj festivala vključil še Dravograjski sekstet. Zato se kakovostna prireditev odvija na dveh lokacijah. Prihodnji petek, 14. junija, ob

Aleks Rutar tudi sam rad zaigra na harmoniko.

Oktet Suha, glavni organizator Pevskega festivala Suha

20. uri bo koncert v cerkvi svetega Vida v Dravogradu, naslednji večer, 15. junija, ob 20.30 pa bo koncert na suškem gradu. Na dosedanjih festivalih je bilo več kot osemdeset vrhunskih malih glasbenih skupin. Na letošnjem festivalu bodo peli člani moške skupine Gesangskapelle Hermann z Dunaja, pevke skupine Latvian Voices iz Rige v Latviji, ženska vokalna skupina Lipa iz Litije in seveda gostitelj Dravograjski sekstet in Oktet Suha.

V Škofičah / Schieflingu am See nad Vrbskim jezerom se bo v nedeljo, 9. junija, ob 9. uri v športnem parku začelo 48. srečanje slovenskih obmejnih planinskih društev. Prirejata ga Slovensko planinsko društvo iz Celovca in Slovensko prosvetno društvo Edinost. Na sporedu bodo pohodi na okoliške hribe, tudi na najvišjo Jedvovco s skoraj sto metrov visokim razglednim stolpom. Popoldne ob 14. uri bo v Škofičah kulturni in zabavni program.

Po svetu

Restavriranje okolja

Stara in poškodovana umetniška dela je mogoče restavrirati. Je mogoče enako narediti tudi z naravnim okoljem, prizadetim od raznih ujm ali od človeških posegov? Da je res tako, priča podvig zakoncev Salgado v Braziliji ...

MIHA NAGLIČ

Tudi narava zbolí

Svetovno znani in vrhunski fotograf Sebastiao Salgado in njegova žena Lelia Deluiz Wanick Salgado sta naredila nekaj, kar se je zdelo nemogoče: v zadnjih dvajsetih letih sta na opustošenem družinskem posestvu v Braziliji načrtno posadila več kot šest milijonov dreves. In kaj se je zgodilo? Gozd je zaživel, vanj pa so se vrnila tudi živali. »Od spremljanja genocidnega poboja v Ruandi se je Sebastiao Salgado leta 1994 vidno izmučen vrnil na družinsko posest v Braziliji. Tam bi ga morala čakati oaza zelenja, gozdov in spokojnosti, kjer bi lahko umiril svojo dušo in pozabil na grozodejstva, ki jih je s fotoaparatom dokumentiral v afriški državi. Redke vrste ptic in drevesa, ki ne rastejo nikjer na svetu, bi bila idealno zatočišče za svetovnega popotnika. A v trenutku, ko je stopil na zemljo, ki mu je iz otroškega spomina priklicala podobe tropskega paradiza, je vedel, da je bila ta 'bolna tako kot on', je dejal v svoji verjetno najbolj citirani izjavi za Guardian pred tremi leti. Do koder je seglo njegovo oko, je pustinjno prekrivala izčrpana zemlja, posekana drevesa, življenja

divjih bitij že davno ni bilo več. Bil je obupan. Subtropski gozd Salgadovih v mestu Aimores v četrti največji zvezni državi Minas Gerais v Braziliji je takrat prekrivalo le okoli 0,5 odstotka zelenja. Kaj narediti? 'Moja žena je dobila čudovito idejo, da bi površino znova pogozdila,' se spominja Salgado. Ideje, ki je zrasla v projekt in odprtje neprofitne okoljevarstvene organizacije, sta se Lelia Deluiz Wanick in Sebastiao Salgado lotila sistematično. Vedela sta, da v zemljo ne smeta posaditi tujerodnih vrst, ki bi lahko prinesle nove bolezni, prav tako pa bi bile manj primeren habitat za tamkajšnje divje živali. 'Vedno moramo poslušati prebivalce krajev. Narava je zemlja in so vsa bitja, in če ne bomo imeli tudi neke vrste duhovne povezanosti z našim planetom, se bojim, da je naše bivanje tukaj ogroženo.' Prve sadike so leta 1999 v zemljo kmetije Bulcao posadili učenci, kar je vzbudilo pozornost lokalne skupnosti. Takrat, pred dvajsetimi leti, sta si Salgadova postavila visok cilj: vsako leto posaditi najmanj 80.000 sadik. Do danes so jih posadili več kot šest milijonov ... Z rastjo dreves in cvetenjem rastlin se je vrnilo življenje. Na območju, ki se je v dvajsetih

letih obnovilo v kar 90 odstotkih, živi 33 vrst sesalcev, 173 vrst ptic, 16 vrst plazilcev in 15 vrst dvoživk. Med drugimi si je pribežališče zelenja za svoj dom izbrala tudi ogrožena divja mačka ozelot.« Eden ključnih problemov tega restavracijskega procesa je bila ponovna »iznajdba« vode. Kje jo dobiti? »Voda, ki je izginila, je danes znova tu. Ta vidik je še posebej zanimal kmete. Ker niso imeli vode, niso mogli kmetovati. Vodni viri so se obnovili kot posledica pogozdovanja, saj drevesa izboljšajo zadrževanje vlage, hkrati pa ščitijo izvire vode. Tako so znotraj organizacije Instituta Terra oblikovali tudi poseben program za pomoč kmetom, imenovan Program Aimores ..., s katerim želijo izboljšati predvsem življenje na kmetijah, da bi bile ne nazadnje tudi vzor drugim regijam v Braziliji. Do zdaj so pomagali že 300 kmetom, dejansko pa to pomeni, da so jim pomagali s pridobivanjem vode, oskrbijo jih tudi s sadikami iz svojih rastlinjakov. Pomagajo jim tudi z različnimi izobraževanji, konferencaimi in tehničnim usposabljanjem. Vse te izboljšave zemlje so prinesle boljše in kakovostnejše rastje, ki ga prej ni bilo ...« (Vir: članek Katje Štok na MMC RTV SLO.)

Kri na Trgu nebeškega miru

Trg nebeškega miru v Pekingu je simbolno središče Kitajske. Se še spominjate dogajanj na njem pred tridesetimi leti, spomladi 1989? To so bile demonstracije študentov, intelektualcev in delavcev za večjo politično in družbeno svobodo, začele so se 14. aprila in se krvavo končale po posredovanju kitajske ljudske armade 4. junija. »Pokol se je zgodil v noči s 3. na 4. junij 1989. Vojska je s tanki in tovornjaki zapeljala v množico protestnikov, vojaki so streljali nanje, medtem ko so se protestniki branili s kamenjem. Ubityh je bilo nekaj sto, po nekaterih podatkih pa celo nekaj tisoč ljudi, več kot 120.000 nasprotnikov režima po vsej državi pa so zaprli. Oblasti nasilni poseg še vedno opravičujejo v imenu 'prihodnosti partije in države'.« (Vir: Wikipedija)

Elton John o brexitu

»Na smrt sem sit politikov, še najbolj pa britanskih politikov. Na smrt sem sit brexita. Evropejec sem. Nisem butast, kolonialističen, imperialističen angleški idiot.« To je izjavil Elton John (1947) na veronski postojanki svoje poslovilne svetovne koncertne turnee.

Lelia Deluiz Wanick in Sebastiao Salgado na svojem posestvu, ki sta ga restavriral iz opustošenega nazaj v rodovito stanje. / Foto: Instituto Terra

Trg nebeškega miru v Pekingu pred protesti, 1. maja 1988. Leto dni pozneje, 4. junija 1989, je bil bolj rdeč od krvi kot od zastav. / Foto: Wikipedija

Anglež in svetovljan Elton John med koncertom v tirolskem smučarskem mestu Ischgl, Avstrija, 3. maja 2008

Za boljšo šolo (23)

Učenje v skupini

IVKA SODNIK

Sposobnost učinkovitega in konstruktivnega sodelovanja v skupini je ena najpomembnejših veščin današnje družbe in zagotovo tudi prihodnje. Sodelovanja se najprej učimo v družini, potem pa v vrtcu, šoli, medvrstniških skupinah, na delovnem mestu, v bivalnem okolju in raznih interesnih združenjih. Glede na to, da so naše družine številčno vedno manjše in se je vloga otrok korenito spremenila – v marsikateri družini imajo otroci glavno besedo in jim je vse podrejeno, sta vrtec in šola za vse otroke izredno pomemben prostor socialnega in sodelovalnega učenja. V skupini ali razredu, kjer je po več kot dvajset otrok, morajo otroci poslušati in upoštevati drug drugega

in glavno besedo imata lahko samo vzgojiteljica ali učiteljica. Zato je zelo pomembno, da je v obeh ustanovah organiziranega čim več skupinskega učenja. Otroci imajo radi delo po skupinah, in to iz več razlogov. Kadar skupina ni premišljeno sestavljena in vodena ali učencem naloge niso jasne, se ti v skupini predvsem zabavajo in v tem primeru nalogo skupine opravita eden ali dva učenca. Takšno skupinsko delo je nekoristno in celo škodljivo, saj učencem sporoča, da lahko živimo na račun drugih in bodo drugi opravili delo namesto nas. Če pa so naloge posameznih članov skupine jasno določene in vsi vedo, kaj se od njih pričakuje, je delo v skupini zelo ustvarjalno,

sodelovalno in konstruktivno. Takšnega skupinskega dela naj bi bilo po šolah čim več, da bi učenci praktično izkusili, da imamo vsi koristi, kadar združimo svoje ideje, svoje znanje in trud. Zato je zelo pomembno, da so člani skupine premišljeno izbrani, imajo priprave za delo v skupini, dobijo natančna navodila, imajo primerno urejen prostor in seveda vedo, kaj od njih pričakujemo. V skupini naj bi bilo pet ali šest članov. Kadar sestavljanje skupine prepustimo izbiri učencev, se ti praviloma združijo po svojih prijateljskih povezavah in lahko se zgodi, da v razredu manj priljubljene učenci ali učno manj uspešni otroci niso povabljeni v nobeno skupino. Zato

je veliko bolj primerno, da učitelji prevzamejo odgovornost za sestavo skupin in se s tem izognejo razprtijam med učenci. V skupinah se lahko obravnava nova učna snov, lahko se ponavlja in utrjuje znanje, rešujejo naloge, ki nujno zahtevajo sodelovanje in povezovanje – možnost je ogromna. Pri skupinskem delu učitelj prevzame vlogo mentorja, ki hodi od skupine do skupine, spremlja in nadzoruje delo učencev in skrbi za disciplino. Ta je lahko velik problem, saj se pri skupinskem delu zelo pokažejo različni značaji in vedenjske navade otrok, zato je zelo pomembno, kakšnega vodjo ima posamezna skupina. Nekateri otroci imajo izrazite sposobnosti vodenja

in ti uspešno krmarijo ter usklajujejo delo v skupini – če znajo sodelovati, upoštevati in prisluhniti tudi drugim članom skupine. Zato je skupinsko delo predvsem učna ura socialnih odnosov in pridobivanja veščin za delo in življenje v skupnosti. Če učitelji pozorno opazujejo dogajanje v posamezni skupini in interakcije med njenimi člani, lahko zelo dobro spoznavajo svoje učence, kar jim potem koristi pri vzgojnem delu z njimi. Skupinskega dela bi moralo biti v šolah veliko več in težišče naj bi se s pretežno izobraževalnih preusmerilo bolj v vzgojne dejavnosti. Da bi učenci znali sodelovati in si pomagati med seboj, ne pa se boriti zgolj za lastni uspeh.

Pogovor

Učenje jezika je učenje kulture

Metka Lokar

Kranjčanka Metka Lokar, lektorica in učiteljica na Fakulteti za evropske jezike in kulture na Pekinški univerzi za tuje študije na Kitajskem, je prejemnica 16. mednarodne Pretnarjeve nagrade 2019. Poučevanje, navduševanje, tkanje in spoznavanje slovenskega jezika v nesamoumevnem zanimanju kitajskega sveta nedvomno zahteva od slovenske učiteljice svojevrstno vztrajnost, pogum, pronicljivost, znanje in ljubezen do popolnoma različnih jezikov, literatur in kultur najmanj dveh narodov ...

SUZANA P. KOVAČIČ

Dr. Tone Pretnar (1945–1992) je bil izjemen literarni zgodovinar in prevajalec. Tudi profesor in lektor, tako kot vi. Ste ga spoznali, raziskali njegovo delo?

»Predvsem sem ga srečevala na fakulteti. Bil je moj profesor in pri njem sem naredila izpit iz starejše slovenske književnosti. Spomnim se ga kot prijaznega in hudo mušnega gospoda. Name je še poseben vtis naredil njegov glas – globok, miren in zelo spodbuden. Njegovega dela pozneje nisem imela priložnosti spremljati prav od blizu, tu in tam sem ujele kakšno drobtinico o njem, spomin nanj pa seveda z navdušenjem osvežila ob prejemu nagrade.«

Kako je prišlo do poučevanja slovenščine na Fakulteti za evropske jezike in kulture na Pekinški univerzi za tuje študije?

»Leta 2008 je bil na uradnem obisku v Pekingu takratni slovenski predsednik dr. Danilo Türk. V želji, da bi okrepili medkulturne povezave med državama, se je zavzel tudi za poučevanje slovenščine na Kitajskem. Odziv je bil pozitiven in že naslednje leto so odprli lektorat slovenščine na univerzi, ki je ena najstarejših in najbolj priznanih kitajskih jezikoslovnih univerz. Kot zanimivost: samo v Pekingu sicer deluje več kot petdeset različnih univerz.

Na začetku je bila slovenščina izbirni predmet, v katerem so se vpisovali študentje drugega in tretjega letnika različnih smeri na univerzi. Kolikor je študentov, toliko je različnih razlogov, zakaj so se odločili ravno za slovenščino. Nekateri so želeli primerjati dva oddaljena jezika, npr. slovenščino in arabščino, nekateri dva bližnja jezika, npr. slovenščino in srbsščino ali katerega drugih slovanskih jezikov, veliko pa jih je, ki so slovenščino povezali s študijem prava, mednarodnih odnosov, novinarstva ... Z letošnjim študijskim letom, torej tik pred desetletnico lektorata, smo začeli tudi redni študij slovenščine, v prvo generacijo jih je vpisanih deset.

Vrsto let je bila naša univerza edina na Kitajskem s slovenističnim programom, zdaj pa se, skladno s kitajsko

V tržiškem okolju je nastal portret letošnje Pretnarjeve nagrajene Metke Lokar. Sprejem so ji pripravili v Knjižnici dr. Toneta Pretnarja Tržič. / Foto: Tina Dokl

strategijo odpiranja svetu, slovenščina poučuje še na dveh, na Pekinški univerzi za mednarodne študije in Univerzi za mednarodne študije Hebei nedaleč od Pekinga. Naši programi so različni, a vseeno si zelo prizadevam za medsebojno povezovanje in sodelovanje.«

Kako poteka študij slovenščine?

»Trenutno sva na oddelku dva učitelja, kitajski kolega mag. Bao Jie, ki odlično govori slovensko in tudi zelo dobro pozna Slovenijo, in jaz. Pri izbirnem tečaju imamo štiri ure slovenščine na teden, študentje se naučijo osnov jezika in slovenske kulture.

Redni študentje imajo 14 ur slovenščine na teden, učenje jezika in spoznavanje Slovenije je zelo intenzivno. Pri jeziku smo se predvsem na začetku precej ukvarjali s fonetiko, vadili izgovarjavo posameznih glasov in glasovnih sklopov, zdaj že skušamo čim več govoriti. Zakopali smo se v slovnico, se spoznali s pregibnostjo jezika in (ponovno) ugotovili, da nam največ težav povzročajo sklanjatve, glagolski vid in nasploh glagoli v vseh njihovih premenah, dvojina pa sploh ne, čeprav naj bi bila prav ta najtežje ulovljiva.

V prihodnje bomo vsebinske, ki se ožje vežejo na jezik ali pa širše na tradicionalno

se naučiš jezika države gostiteljice. Zato še nočem obupati. Tisti, ki me poznajo, to vedo in me spodbujajo – velikokrat tako, da z mano govorijo samo kitajsko.« (smeh)

S slovenščino kot tujim jezikom ste se srečevali že pred odhodom na Kitajsko ...

»Deset let sem delala na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik in dobro poznam njegove programe. Vodila sem centrovo založniško dejavnost in tako med drugim urejala tudi učbenike za učenje slovenščine kot tujega jezika. Srečevala sem se s kolegi lektorji v tujini, se z njimi pogovarjala, poslušala njihove zgodbe ... Preden sem skočila na Kitajsko, pa sem nekaj let slovenščino opazovala še z nekoliko

Pretnarjeva nagrada s častnim naslovom ambasador slovenske književnosti in jezika je osrednja slovenska kulturna zahvala tistim, ki si po svetu prizadevajo za seznanjanje s slovenskim jezikom, literaturo in kulturo.

in sodobno slovensko kulturo, še poglobili, študentje se bodo učili umetnosti prevajanja, sicer pa del študijskih obveznosti opravili tudi v Sloveniji in tako še od blizu spoznali utrip dežele, katere jezik se učijo. Nadaljevali bomo razne dejavnosti, ki študentom še dodatno približujejo Slovenijo – med drugim k nam še naprej valili zanimive goste iz Slovenije.«

Partnerja Uroša Lipuščka, dolgoletnega novinarja, kdaj povabite, da predava?

»Seveda ga povabim, če pridemo do kake take teme, da jo lahko predstavi. Se pa študentje z njim srečujejo in pogovarjajo tudi ob drugih priložnostih, dogodkih, ki jih organiziramo. Ali ko pridejo k nama na obisk in skupaj pogledamo kakšen slovenski film, spijemo zeliščni čaj in, če je čas pravi, pojemo kos potice.«

Govorite kitajsko?

»Še vedno ne (smeh) ... znam, kar se naučim spotoma, za kaj več mi zmanjka časa. Prednost dajem svojemu delu, se pa še kako zavedam, da vljudnost veleva, da

drugačnega zornega kota. Kot raziskovalka na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU sem bila pozorna predvsem na to, kako živi in se ohranja med Slovenci po svetu.«

Podelitev Pretnarjeve nagrade – posebej zato ste pripotovali iz Pekinga – je bila v Velenju. Na prireditvi so igrali blues ... »V tujini pojem blues, ker je tujina vedno malo melanholična.« To so pa vaše besede. Kaj konkretno ste mislili s tem?

»Biti v tujini pomeni biti stran od doma, to pa človeku ni vedno samo v veselje. Ob svojem delu nenehno razmišljam o domu – in ker je ta presneto daleč, se mi v srce kradejo prav posebni občutki. Eden teh je neka stalna otožnost, pogrešanje ... A to isto delo hkrati prinaša neskončno srečo in veselje in je kot glasba, ubrana spremljava tej otožnosti. In tako ga imam, ta svoj blues! Dobro zveni tudi zato, ker je to pravzaprav skupno delo odlično uigranega ansambla, ki me spremlja. Podpore slovenske in kitajske univerze, Slovenije in Kitajske.«

»Redni študentje imajo 14 ur slovenščine na teden, učenje jezika in spoznavanje Slovenije je zelo intenzivno. Pri jeziku smo se predvsem na začetku precej ukvarjali s fonetiko, vadili izgovarjavo posameznih glasov in glasovnih sklopov, zdaj že skušamo čim več govoriti. Zakopali smo se v slovnico ...«

Metka Lokar je slovenistka in umetnostna zgodovinarica. Leta 1997 je na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani diplomirala iz sodobne slovenske književnosti in sodobne likovne umetnosti, oboje pa leta 2006 povezala v magistrskem delu o konkretni in vizualni poeziji. Zaposlila se je na Centru za slovenščino kot drugi in tuji jezik Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani, potem nekaj let delala na Inštitutu za slovensko izseljenstvo in migracije ZRC SAZU, od leta 2013 pa živi na Kitajskem in v okviru lektorata Centra za slovenščino kot drugi in tuji jezik poučuje slovenščino na Fakulteti za evropske jezike in kulture na Pekinški univerzi za tuje študije, eni najstarejših kitajskih jezikoslovnih univerz (znani tudi kot zibelki kitajske diplomacije).

Pogovor

Rožnati Jan Polanc: Za takšne trenutke treniramo

Jan Polanc

Sto dve leti je bilo čakanja, da bi na kolesarski dirki po Italiji kakšen Slovenec oblekel rožnato majico, potem pa sta jo v enem tednu nosila kar dva, tudi Gorenjec Jan Polanc. To je nov velik uspeh za 27-letnega kolesarja UAE Emirates, ki ima na Giru tudi že dve etapni zmagi.

MAJA BERTONCELJ

Jan Polanc je bil poleg Primoža Rogliča slovenski junak letošnjega Gira. Z njim smo se pogovarjali na sprejemu, ki so mu ga v domačem Britofu pripravili v nedeljo zvečer, le nekaj ur po koncu 102. izvedbe kolesarske dirke po Italiji.

Ob vrnitvi domov vas je pred domačo hišo pričakal sprejem. Utrujenost je zagotovo velika, čeprav je na prvi pogled ni videti. Od kod trenutno črpate vso energijo?

»Zadnje dni sem bil zelo izčrpan, tako da sem že komaj čakal, da bo konec. Trenutno morda res ne delujem utrujen. Ljudje, ki so se zbrali tukaj, so mi dali potrebne energije. Kako mi je ne bi. Tega res nisem pričakoval. Ko sem videl vse skupaj, sem imel takšno tremo, kakršne verjetno nimam na nobeni dirki. Takšni trenutki so bili zame doslej redki in resnično sem hvaležen vsem, da so mi priredili tako lep sprejem. Verjamem pa, da bo jutri, ko se bom zbudil, precej drugače. Po eni strani sem tega Gira zelo vesel, po drugi strani pa sem tudi zelo vesel, da sem končno doma.«

Ste med potjo iz Verone vsaj malo zadremali?

»Niti ne, saj sem bil v pričakovanju vrnitve domov. Vmes sem nekaj pojedel. Tri tedne in vsak dan takšen napor ni mačji kašelj, ne za glavo in ne za telo. Kot se poznam že od prejšnjih let, bom sedaj vsak dan kakšno uro odspal, verjetno tudi popoldan. Še na nobenem Giru nisem bil tako izčrpan kot letos. Zapomnil si bom predzadnjo etapo, ko sem vmes že mislil, da bom moral za kakšen trenutek celo sestopiti s kolesa. Nisem vedel, kako bom prišel čez prelaz Manghen. Pedale sem poginjal naprej predvsem zaradi navijačev in bližnjih.«

Energetsko tritedenska dirka človeka izčrpa ...

»Zagotovo. Napori so veliki. To kažejo tudi podatki, ki se mi beležijo za vsako etapo. Nisem jih še analiziral, mislim pa, da na težjih porabim okrog pet tisoč kalorij. Poleg tega je letošnji Giro

Zgodba o uspehu: Jan Polanc, ki je na letošnji Dirki po Italiji prvič oblekel rožnato majico – kot drugi Slovenec, v družbi očeta in trenerja Marka Polanca. Ta je dejal, da so Slovenci včasih sanjali že samo o nastopu na Giru, da bi kdaj oblekli rožnato majico, pa je bilo sploh nepredstavljivo. / Foto: Gorazd Kavčič

postregel še z drugimi ekstremitetami, kot je bilo vreme. Na nekaj etapah me je pošteno zeblo.«

Kako tako zelo utrujeni zvečer sploh zaspite?

»Ni lahko, še posebej po tistem, ko sem oblekel rožnato majico, mi misli niso dale miru in takrat je bilo najtežje zaspati. Zdi se mi, da sem potreboval kakšne tri ure, da sem zaspal. Sicer pa takrat, ko si zelo utrujen, kar hitro zaspiš. Bolj je problem, ker po etapah pridemo pozno v hotel, sledi masaža, večerja ... Predvsem zato gremo včasih pozno v posteljo, a je nekako za vse enako.«

Z Dirko po Italiji imate že izkušnje. Kako ocenjujete svoj napredek?

»Zdi se mi, da ko si nabiraš izkušnje, dozoriš, veš, kako dirka poteka, kdaj si v skupini lahko privoščiš nekaj relaksacije in kdaj ne. Predvsem s tega vidika sem bolj zrel. Letos mi po planih treningov in programu dirk ni šlo povsem tako, kot bi si želel. Pred Dirko po Italiji sva z očetom skušala iztisniti čim več, kar se je dalo.«

Cilji pred dirko?

»Prišel sem v vlogi, da morda v drugem delu poskušam dobiti katero izmed etap. V prvem delu smo

imeli sprinterja Fernanda Gavirio, ki sem mu pomagal, da je čim bolj odpeljal. Moj sotekmovalec Valerio Conti je oblekel rožnato majico in smo morali veliko delati, da smo jo čim dlje obdržali. To se pozna. Na Giru šteje vsak atom moči. Morda bi bilo drugače, če bi imel od samega začetka podporo ekipe. Hvaležen pa sem že zato, da sem dobil priložnost in sem lahko oblekel rožnato majico. Pred odhodom na Giro tega res nisem pričakoval. Zelo sem zadovoljen.«

V rožnati majici ste vozili dva dni. Kakšni so bili občutki?

»Tisti pravi občutki so prišli šele zvečer, nekaj ur kasneje, ko sem prvič oblekel rožnato majico. Ravno toliko, da ni pritekla kakšna solza. Spomniš se vseh trenutkov, ne samo okrog rožnate majice, temveč tudi vseh treningov, vsega, kar vlagaš v kolesarstvo. To je nekaj najlepšega, kar lahko kolesar v karieri doživi, zame eden najlepših trenutkov, odkar kolesarim. Za takšne trenutke treniramo. Občutki so zelo lepi. Malo je ljudi, ki so v tako dolgi zgodovini Dirke po Italiji oblekli rožnato majico. Vesel sem, da mi je uspelo. Ko jo imaš na sebi, jo skušaš ubraniti. En dan mi je uspelo, naslednji dan pa so šle noge po svoje.«

O Sloveniji je bilo letos na Giru veliko govora. Najprej nekaj besed o fenomenu Primož Roglič ...

»Zelo sem vesel zanj. Že v Bologni na kronometru je pokazal, iz kašnega testa je oblekel rožnato majico in jo kar nekaj dni zadržal. Dobro se razumeva in sva se med Girom kar nekajkrat pogovarjala o teh trenutkih. Najprej sem jaz čestital njemu, potem on meni. Doslej noben Slovenec ni nosil rožnate majice, sedaj pa kar dva. To je res nekaj velikega. Privoščim mu, da mu je uspelo na koncu priti med prve tri. Vesel sem zanj. V drugačnih okoliščinah bi se verjetno lahko končalo tudi še bolje. Mislim, da smo Slovenci pokazali, da se da doseči tudi velike stvari.«

... o slovenskih navijačih ...

»Z moje strani samo pohvale. Takšne podpore, vzdušja, kot so ga naredili na letošnjem Giru, še nisem videl na nobeni kolesarski dirki. Bilo je toliko slovenskih zastav, na neki način kot v pravljici. Hvala vsem. Manjši minus je ne zгода, v katero je bil vpleten ravno slovenski navijač. Bolje bi bilo, da se to ne bi zgodilo, a tudi to se dogaja.«

... in še o sumu kršitve protidopingnih pravil pri

Kristjanu Korenu in Borutu Božiču.

»Ne vem, kako se bo zgodba razpletla. Kakorkoli se že bo, mislim, da se za Slovenijo ni bati. Smo ljudje, športniki, ki delamo pošteno. Veselim se prihodnosti.«

Greste jutri že na kolo?

»Bom videl, kako se bom počutil. Verjetno ne, naslednji dan pa bo že treba, saj se moram pripraviti še za dirko za VN Lugana, ki me čaka to nedeljo, in nato za dirko Po Sloveniji (začne se 19. junija, op. a.).«

Imate letos v načrtu še kakšno tritedensko dirko?

»Za zdaj še ne vem. Morda Vuelto. Načrt imam določen do konca dirke Po Sloveniji, potem pa se bomo z ekipo dogovarjali za naprej.«

In kolesarska prihodnost?

»Moja kolesarska kariera se lepo razvija. Začel sem pri takratni kranjski Savi, kjer znajo delati z mladimi in so mi dali dobro popotnico za naprej. Sledil je prestop k takratni Radenski, kjer sta me oče Marko in Andrej Hauptman pripeljala med profesionalne kolesarje. Moja profesionalna kariera se razvija počasi in potrpežljivo in upam, da se bo po letošnjem Giru razvila še v kaj lepšega.«

»Tisti pravi občutki so prišli šele zvečer, nekaj ur kasneje, ko sem prvič oblekel rožnato majico. Ravno toliko, da ni pritekla kakšna solza. Spomniš se vseh trenutkov, ne samo okrog rožnate majice, temveč tudi vseh treningov, vsega, kar vlagaš v kolesarstvo. To je nekaj najlepšega, kar lahko kolesar v karieri doživi, zame eden najlepših trenutkov, odkar kolesarim.«

Obletnice/knjige

V spomin materi in prijatelju

V nedeljo bo minilo sto let, odkar so v Žirovnici slovesno odkrili spominski plošči, ki sta povezani s pesnikom dr. Francetom Prešernom – eno njegovi materi Mariji Prešeren, rojeni Svetina, drugo prijatelju jezikoslovcu Matiji Čopu.

IGOR KAVČIČ

Spominski plošči sta še vedno vzdani na pročeljih obeh hiš v središču Žirovnice, kjer so ju odkrili pred stotimi leti, na Binkoštni ponedeljek 9. junija 1919. »V tej hiši se je rodil 26. 1. 1797 Matija Čop, velikan učenosti,« piše na Poharjevi hiši s številko 14, v kateri je danes poleg Čopove spominske zbirke in Arheološke razstave Ajdna tudi Zavod za turizem in kulturo Žirovnica. Sto metrov dlje proti glavni cesti je domačija Pr' Muhovc s hišno številko devet, kjer na plošči nad vrati piše: »V tej hiši je bila doma Marija Prešeren, rojena Svetina, mati pesnika dr. Franceta Prešerna.« Danes v hiši živi in zanjo zglodno skrbi Janez Triplat.

O dogodku je v petek, 13. junija tistega leta, na drugi strani spodaj poročal Slovenec, političen list za slovenski narod: »Binkoštni ponedeljek popoldne sta se odkrili v Žirovnici dve spominski plošči: 1. materi pesnika Prešerna,

Ivan Smiljanić ob spominski plošči Prešernovi materi Mariji, vzdani nad vhodom. / Foto: Igor Kavčič

Mariji Prešeren, rojeni Svetina; 2. Matiju Čopu. Udeležba pri slavnosti je bila mnogoštevilna. Celo naš vrli, Mohorjanom dobro znani slovenski zgodovinar, g. kanonik Josip Gruden, se je pripeljal iz Ljubljane, dasi še ni popolnoma zdrav. Upamo, da ga je izlet v sveži gorenjski zrak telesno in duševno okrepil, Slavnost se je pričela z govorom mons. Toma Zupana.«

Obe plošči so odkrili na pobudo dveh zavzetih prešernoslovcev, tudi daljnih pesnikovih sorodnikov Toma Zupana in Ivana Svetine. Ob tem so pripravili tudi manjše skupno slavje. »Le nekaj mesecev po koncu prve svetovne vojne dogodek velja za enega prvih te vrste v novem državnem okviru Kraljevine SHS, hkrati pa je tudi del širših Zupanovih

prizadevanj, saj je postavil tudi plošče na grobove Prešernovih sorojencev. Za razliko od teh omenjeni plošči veljata za javna spomenika,« pripoveduje diplomirani zgodovinar Ivan Smiljanić, ki je pred leti med študijem zgodovine na ljubljanski Filozofski fakulteti v seminarski nalogi raziskoval, katere ženske v naših krajih so pred začetkom

druge svetovne vojne dobile spominsko obeležje.

»Da so omenjeni plošči odkrili pred stotimi leti, sem odkril med raziskovanjem ob pomoči ključnih besed, starih rokopisov in v digitalni knjižnici. Doslej tega nihče raziskoval niti omenjal,« pove Smiljanić in dodaja, da so bile ženske pri postavljanju spominskih obeležij zapostavljene. Prvi spomeniki ženskam so bili posvečeni cesaricam in soprogam aktualnih avstrijskih cesarjev. Za prvi primer na Gorenjskem tako velja obeležje Josipini Turnograjski na gradu Turn. Gre za kopijo njenega nagrobnika iz Gradca, ki ga je postavil njen brat. Prvi javni spomenik pa so odkrili dobrotnici Josipini Hočvar na Linhartovem trgu v Radovljici.

Kot je povedal Ivan Smiljanić, je spominska plošča Mariji Prešeren zanimiva tudi kot prvo obeležje ženski, postavljeno na Slovenskem po prvi svetovni vojni, in sploh prvo obeležje

staršu kakega znamenitega Slovenca. »Naslednja je tako ploščo v kraju Vrzdenc dobila Cankarjeva mati v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja, so pa te plošče v modi šele v današnjem času, ko so na primer odkrili ploščo mamam Rudolfa Maistra in Leona Štuklja, očetu Hermana Potočnika - Noordunga...« pove Smiljanić, ki ta čas sicer pripravlja magistrsko nalogo na temo kulta dr. Franceta Prešerna v času socialistične Jugoslavije.

Da se je po odkritju obeh plošč ob pesmi in cvetju začela prosta zabava na vrtu Svetinove gostilne, še piše v Slovenscu: »Prav dobro izvežbani pevski zbor je pridno prepeval. Srečolov je prinesel koroškimi beguncem 337.40 kron. Nekateri gostje so po srečolovu kmalu odšli. Drugi so vztrajali do 21. ure. Pred odhodom so pevci priredili podoknico mons. T. Zupanu, ki je bil ta večer gost profesorja Svetine. S tem se je lopo uspela slavnost zaključila.«

Civilna družba – družba prihodnosti?

Spomladi je pri založbi Kulturni center, zavod za umetniško produkcijo in založništvo, Maribor izšla nova knjiga Radovljičana Sama Kavčiča, pronicljivega opazovalca in kritika aktualnih družbenih razmer pa tudi pogumnega iskalca novih odgovorov na zapletena vprašanja aktualne realnosti.

MARJANA AHAČIČ

Knjiga z naslovom Nova civilna družba in podnaslovom Brezkompromisno izkoreninjenje korupcije bralca najprej pouči z analizo trenutne stvarnosti slovenske družbe, podkrepljeno s široko zasnovanimi teoretičnimi temelji, nato pa mu ponudi zanimive, včasih celo presenetljive odgovore na sodobne družbene dileme.

Izhaja iz izhodišča, da je sodobna predstavniška demokracija elementarno odvisna od medijev, ki jih pogojno označuje tudi z aktualnim izrazom lažnivi. »Skoraj vsa volilna okrožja v demokracičnem sistemu državne in lokalne oblasti so vedno postavljena tako, da jih posamezni kandidat ne more obvladovati z direktnimi stiki. Njegov uspeh je

odvisen od volje medijev in za njimi stoječih lastnikov in drugih mogotcev,« pojasnjuje, zato prav iz te zanke izpelje tudi rešitev: samoorganizacijo ljudi na osnovi skupin, znotraj in navzven povezanih z neposrednimi stiki.

Predlaga formiranje civilnih zadrug, a ne v smislu komun: »Za uspeh te nove oblike skupinske demokracije bo zadoščala že mnogo manj intenzivna povezava med člani, verjetno ne močnejša kot tista, ki obstaja med člani kakega prostovoljnega hortikulturnega društva. A multiplikativni učinki teh šibkih povezav bodo dolgoročno mnogo močnejše in pozitivnejše transformirali Slovenijo, kot so jo pretekle radikalne spremembe,« pravi.

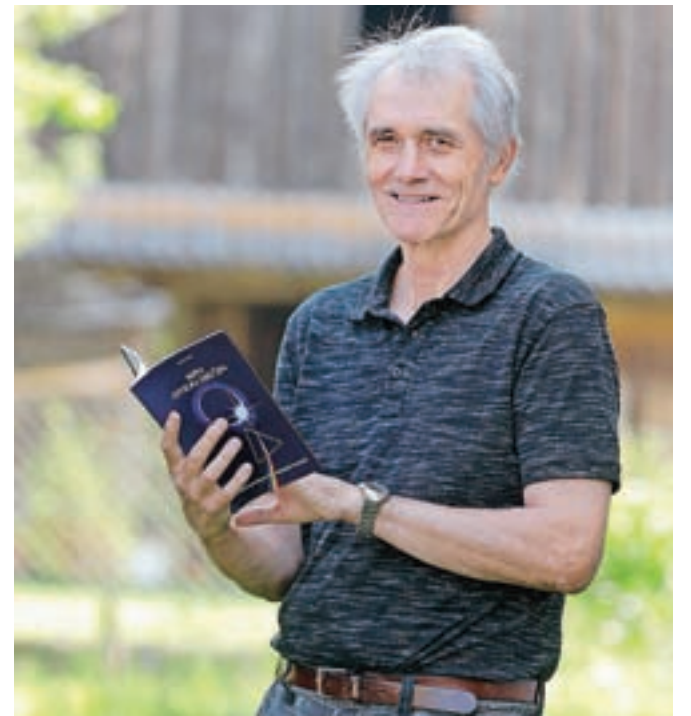
»Zamislimo si torej sledečo institucionalno

spremembo. Alternativna volilna enota, imenujem jo civilna zadruga, mora ob ustanovitvi obsegati najmanj 150 in največ 200 ljudi, ki morajo med sabo izvoliti vodjo. Vsak posameznik je hkrati lahko član same civilne zadruge in svobodno odloča o pristopu ali o izstopu iz nje ... Meja 200 članov bi zagotavljala, da člani lahko vzdržujejo vzajemne direktne stike; civilna zadruga bi imela tekoči račun in odgovorno osebo za dostop, vodje pa bi se po svoji presoji povezali z vodji ali izbranimi predstavniki drugih civilnih zadrug. V prvi fazi jim zakonodajalec zagotovi delež sedežev v državnem svetu, ki ustreza številu članstva v vseh civilnih zadrugah v razmerju do števila volivcev, ki so se udeležili zadnjih državnoborskih

volitev. Izbrani predstavniki vseh civilnih zadrug po svoji presoji med sabo izvolijo svoje svetnike, ki zasedejo rezervirana mesta v državnem svetu ...«

Civilne zadruge, zveza civilnih zadrug, občinske zveze civilnih zadrug in seveda njihovo članstvo predstavljajo to, kar Kavčič imenuje nova civilna družba. Z njeno vzpostavitvijo bi, je prepričan, lahko izboljšali upravljanje skupnega premoženja, povečali splošno zaupanje in odpravili korupcijo, vzpostavili demokracijo, neodvisno od lažnivih medijev, in posledično Sloveniji zagotovili kompetentno vlado, odlično državno upravo in človeka vredne javne storitve.

»Morala povprečnega posameznika je bila šibka od nekdaj in zato je njegove

Samo Kavčič, avtor knjige Nova civilna družba – Brezkompromisno izkoreninjenje korupcije / Foto: Tina Dokl

skušnjave vedno morala krotiti skupnost. Ta se je zgodovinsko razvijala in preoblikovala v sodobno državo, za katero pa se izkaže, da pretiranega pohlepa posameznikov ni več zmožna pristrichi,« pravi. Kavčič ob podpori obširne literature prikaže na civilnih zadrugah utemeljeno novo civilno družbo kot tisto organizacijsko obliko, ki je zmožna poraziti korupcijo. Nova civilna družba se je sposobna spopasti navzven s pritiski mogočnih omrežij in navznoter s skušnjavami

slehernega izmed nas, je prepričan.

»Izkaže se, da je ravno ustanovitev civilnih zadrug tisto, kar manjka mnogim dobro mišljenim rešitvam v preteklosti. Ustanovitev in delovanje nove civilne družbe (NCD) nam bo omogočilo demokratizirati upravljanje, ohraniti vrednost in ob tem vzpostaviti civilno zavest, ki edina lahko odpravi korupcijo, vrne vero v oblast in omogoči rast in/ali zeleno spremembo ekonomije,« je prepričan Kavčič.

Na robu

Čudna so naša pota, 1. del

Oče

MILENA MIKLAČIČ

usode

Petrina mama je med vojno zanosila z nekim Nemcem. Bil je dobričina, otrokom je zmeraj delil bombone ali pa jim je iz hiše, kjer so imeli Nemci postojanko, prinesel štruco bele kruha. Zato so mu otroci rekli Herbrot (gospod Kruh).

»Mama je bila stara šestnajst let. Imela je dve dolgi kiti ter lepe rjave oči. Po vasi je zvečer, ko se je stemnilo, lovila mlajše

brate, ki so se radi potepali in jim delo na njivi ni dišalo. Očeta ni bilo doma, saj je tik pred začetkom vojne odšel iskat delo v Kanado. Želel je zaslužiti dovolj denarja, da bi obnovil rojstno hišo in izplačal brate in sestre, da se kmetija ne bi delila. Leta so tekla, domov pa se mu je vedno manj mudilo

Nikoli mi ni nihče povedal, kdaj sta se mami in Herbrot prvič videla, niti se ni vedelo, kje sta se sestajala. Njuna ljubezen je bila velika skrivnost tudi za najhujše vaške opravljivke. Mama je vse do zadnjega skrivala svojo nosečnost. Rodila me je sredi poletja, ko se je Herbrot že zdavnaj vrnil v svojo domovino. Dolga leta je žalovala za njim. Sedela je pri oknu in čakala, da pride ponjo in jo odpelje s seboj, kot ji je obljubil. Njeno življenje potem, ko je postala nezakoniska mati, ni bilo vredno počenega groša. Kljub obljubam, da bo za ženske po vojni bolje, se to ni uresničilo. Babica, ki je bila z vsemi žavbami namazana, je toliko časa silila v mamo, da ji je povedala, kdo je moj oče. Kadar sta si skočili v lase, sem kratko potegnila jaz. Prvič zaradi očeta, drugič pa zato, ker sem bila še majhna in nebojgljena, pa jima nisem mogla uiti, ko sta me, razkačeni zaradi

medsebojnih preprirov, tepeli, kamor je padlo.

Ko sem bila stara devet let, je mamica čez noč izginila. Pospravila je svoje stvari v culo in odšla, ne da bi komu povedala, kam. Babica je sklepala, da je na skrivaj šla čez mejo v želji, da poišče tistega plašurja, ki ji je naredil otroka. Žal se je zmotila: ko je spomladni sneg skopnel, so jo našli v globeli, kamor se je iztekal tudi vaški potok. Zagozdila se je med veje grmovja. Meni niso dovolili, da bi videla njeno razpadajoče truplo.

Mamina smrt je babico zelo prizadela. Na vso moč jo je pekla vest. Žal ji je bilo za vsak prepri, ki sta ga imeli. Tudi njen odnos do mene se je precej spremenil. Ni me več tepla, dala mi je jesti, ko sem bila lačna. Od mene ni več zahtevala, da jo na kolenih prosim za kos kruha. Na kmetiji sva ostali sami, saj stricev in tet ni bilo več blizu. Bili so jezni, ker jim ded ni dal dote. Grozili so tudi, da bodo babico tožili, pa se to na srečo ni zgodilo.

Sem in tja je iz Kanade priromalo pismo z nekaj dolarji. Ded je vse do svoje smrti babico vlekel za nos. Pisaril ji je, da nima dovolj denarja, da bi se vrnil v domovino, da komaj živi, ker je v Kanadi gospodarska

kriza. Pa sploh ni bilo res. Bil je zelo uspešen podjetnik – zidar In dela je imel na pretek. Ko je leta 1979 umrl, je žalostno novico sporočila neka ženska po imenu Margaret. Bila je njegova hči. Ded je bil poročen, imel je tri otroke, veliko hišo in precej denarja. Babici je zapustil pet tisoč kanadskih dolarjev. To je bilo takrat celo bogastvo! Popravili sva streho, kupili pralni stroj, kosilnico ... Pa še nama je ostalo.

Babica je iz leta v leto postajala bolj verna. Vsak dan je hodila k maši, silila je tudi mene, a mi ni preveč dišalo. Želela sem postati šivilja, zato sem se v šoli pridno učila. Na babico sem postala navezana, kot bi bila moja mama.

Obiskovala sem osmi razred, ko se je v našo vas pripeljal volkswagen. Bil je lepe rdeče barve, svetil se je pa, kot bi bil nov. Med ljudmi je završalo: prišel je Herbrot. Tisti, ki so se ga nekoč poznali, so bili sicer že odrasli, a so se ga še spomnili. V hiši, kjer so imeli med vojno Nemci svoj štab, so ga sprejeli z vsemi častmi. Po kosilu je prišel tudi do nas. Babica je stopila na prag in ga poskušala odgnati. A ji ni uspelo.

Z njim je bil neki fant, ki je sproti prevajal, kar je Herbrot govoril. Vztrajal je, da pokličemo mojo mami. Ko je izvedel, da je ni več, da je naredila samomor, se je sesedel na klop in se razjokal kot majhen otrok. Bili smo v zadregi. Še nikoli nismo videli moškega, da bi jokal. Moji strici bi si raje

odsekali desno roko kot pokazali, da jim je hudo. Šele ko mu je prevajalec povedal, kdo sem jaz, je nehla hlipati. Vstal je, stopil do mene in me objel. Komaj sem dihala, tako me je stiskal k sebi. Imela sem občutek, kot da bi vedel, da obstajam ...

V tistem trenutku je bila moja usoda zapečatenata. Sanje o šiviljskem poklicu pa so splavale po vodi! Kurt, tako mu je bilo ime, je živel v bližini Bodenskega jezera. Svojim staršem, ki so bili precej avtoritativni, je pomagal voditi penzion. Povedal je, da je ves čas sanjal, da bo prišel po mojo mamo in jo odpeljal s seboj. A mu starši tega niso dovolili. Ko je njegova mama, največja nasprotnica, umrla, je z velikimi pričakovanji sledil svojemu srcu.

Jaz sem mu pomenila nekakšen nadomestek. Imel me je rad, pa ne zaradi mene, temveč zato, ker sem ga spominjala na mamo. Z babico sta se dogovorila, da se vpišem na gostinsko šolo. Po končanem šolanju bi me vzel k sebi v želji, da bi mu pomagala pri vodenju penziona. Takšni načrti mi niso dosti pomenili. Bilo mi je hudo, ker sem se morala posloviti od svojih otroških želja. A sem se tolažila, da lahko šiviljski tečaj naredim kadarkoli, če se mi bo zahotelo šivati.

Bila sem pridna učenka, marljivo sem se učila zlasti nemškega jezika. Konec prvega letnika je prišel Kurt pome in me odpeljal s seboj. Bila sem presrečna! Znašla sem se v svetu, ki ga do

takrat nisem poznala. Imela sem svojo sobo, svojo kopalnico, hrana pa je bila takšna, da so se mi že ob misli nanjo cedile sline. Penzion je stal le kakšen kilometer stran od jezera, v zavetju dreves in skrbno negovanega parka. Vse sobe so bile zasedene. Nekateri gostje, ki so bili stalni, so vedeli zame. Ko sem stopila iz avtomobila, so me pričakali v polkrogu in mi ploskali.

Bolj kot s Kurtom sva se ujeli z njegovo sestro. Bila mi je kot druga mama. O očetu in o ljubezni med njim in mojo mamo sicer ni vedela veliko, a tisto malo, kar je, je delila z menoj. Tako sem izvedela, da ga je o mojem rojstvu obvestila družina iz naše vasi. Čudilo me je le, da mu niso povedali, da je mama naredila samomor. Očitno imajo tudi tisti, ki raznašajo čenče, v sebi kakšno moralno zavoro.

Stara sem bila 22 let, ko smo se začeli pogovarjati, da bo penzion nekoč moj. Ne rečem, namigi so mi bili zelo všeč. Potem pa sta se pri nas zaposlili dve sestri, Srbkinji. Osebe je začelo staviti, katera od njiju bo Kurta prva spravila v posteljo. Uspelo je mlajši. Zanosila je in od tistega trenutka naprej me je lasten oče postavil na stranski tir. Obnašal se je, kot da me ne mara več. Zagrozila sem mu, da se bom vrnila domov, pa je le skomignil z rameni, češ kaj še čakaš?! Njegova sestra je jokala in ga prosila, naj ne bo takšen. Pa jo je odrinil od sebe.

(Konec prihodnjič)

Na Gorenjskem v deželi Kranjski

Karel Petrič s sinovoma v vodstvu kranjskega zdravstva

PETER COLNAR

Danes pomislimo v Kranju pri priimku Petrič najprej na izredna plavalca Boruta in Darjana, ki sta obvladovala jugoslovansko plavanje (podobno kot pred njima Vlado in Peter Brinovc). Bila sta sinova Draga Petriča, ki je bil direktor Zdravstvenega doma Kranj in je imel starejšega brata Marka, ki je bil direktor zobne ambulante. Njihov prednik je bil humanist in zdravnik Karel Petrič, ki se je rodil 8. junija 1900 na Jesenicah. Leta 1936 je bil imenovan za direktorja Zdravstvenega doma Kranj, kjer je delal v higienski in preventivni službi v posvetovalnici za nosečnice, matere z dojenčki in majhnimi otroki

ter v šolski polikliniki. Istočasno je imel uradno dovoljenje Zdravniške zbornice v Ljubljani za opravljanje privatne zdravniške prakse v lastni ambulanti v Kranju. Bil je priljubljen kot zdravnik in mešanec v Kranju.

Rodil se je v družini obrtnika. Ljudsko šolo in gimnazijo je obiskoval in uspešno končal v Kranju. Študij medicine je začel na Dunaju. Ko sta mu umrla oba starša in je ostal brez sredstev in premoženja, je nadaljeval in končal študij v Zagrebu. Ko je opravil enoletni obvezni zdravniški staž in s tem pridobil pravico do samostojnega dela in splošne zdravniške prakse, se je zaposlil kot

zdravnik v Higienskem zavodu v Ljubljani, kjer je nekaj let vodil bakteriološko-epidemiološki oddelek. Ob koncu leta 1930 je odšel z Rockefellerjevo štipendijo v Charlottenburg na šestmesečni podiplomski študij in specializacijo iz higijene. Leta 1931 je proučeval organizacijo in didaktiko zdravstvene vzgoje v Drestenu ter organizacijo zdravstvenih služb v nemških deželah Schleswig-Holstein in Bavarska. Leta 1932 je opravil državni strokovni izpit in izpit za specialista iz higijene ter socialne medicine. Aprila 1933 je prevzel vodstvo Higienskega zavoda v Ljubljani in s tem tudi vseh higienskih ustanov v

Zanimivi Gorenjci tedna iz dežele Kranjske:

- V Medvodah se je 4. 6. 1872 rodil tiskarnar in knjigarnar Hinko Sax. Leta 1900 je pomagal Antonu Slatnarju ustanoviti tiskarno v Kamniku.
- V Kranju se je 4. 6. 1908 rodil slovenski zdravnik (ginekolog), univerzitetni profesor in akademik Franc Novak (partizansko ime Luka).
- V Škofji Loki se je 6. 6. 1725 rodil slikar Anton Janez Tušek.
- Pri Sv. Duhu pri Škofji Loki se je 7. 6. 1858 rodil čebelar in rezbar Primož Žontar.

Dravski banovini. V februarju 1934 ga je profesorski zbor Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani izvolil za honorarnega predavatelja. Že prej je bil imenovan kot predavatelj v Šoli za zaščitne sestre v Ljubljani in kot član Banskega sanitetnega sveta ter bil izvoljen za podpredsednika Zdravniške zbornice Dravske banovine. Kot predsednik je bil aktiven predvsem v prizadevanjih na področju urejanja enakomernega statusa in dohodkov zdravnikov članov zbornice ter pri preprečevanju

privilegijev. Več let je bil tudi predavatelj v šestem in sedmem razredu kranjske gimnazije. Honorarju se je odpovedal v korist šolske kuhinje v »svoji šoli«, ki jo je nekoč obiskoval.

Po nemški zasedbi Gorenjske je leta 1941 delal kot splošni zdravnik bolniške blagajne in kot zasebni zdravnik. Na skrivnih lokacijah je zdravil ranjene partizane. Kljub boleznim je novembra 1944 odšel v partizane; 10. decembra 1944 je tragično umrl v Dolenji Trebuši.

Torta iz ronde

ALENKA BOLE VRABEC

*mizica,
pogrni se*

Nemški pesnik Rainer Maria Rilke je zapisal: »Ronda ... je neprimerljiva pokrajina, skalnati velikani, ki na svojem hrbtu nosi čez in čez z apnom pobeljeno mesto.«

V okolici tega španskega mesta v divji gorski pokrajini je bilo življenje že v pradednini, kar dokazuje nedaleč od njega Cueva de la Paleta, ki so jo odkrili 1906 in 1924 razglasili za nacionalni spomenik. V vdolbini, dolgi dva kilometra, polni stalagmitov in stalaktitov, so v 'izbi svetišča' na stenah poleg dveh človeških figur odkrili še raznolike simbole, v 'prostoru ribe' pa narisano spektakularno ribo.

Najstarejše jamske podobne naj bi nastale 32.000 let pred našim štetjem. Kraj nad divjo prepadno sotesko so naseljevali Kelti in Iberci, nato še Rimljani. Za stari Rimom je prišlo mavrsko obdobje, njegove ostaline pa so v Rondi dobro vidne in ohranjene.

V novejšem času Ronda privablja kopico znanih osebnosti in dolge kače turistov. Režiser in igralec Orson Welles se je mudil v tem romantičnem mestu kot osemnajstletnik in njegova izrecna želja je bila, da njegov pepel prenesejo semkaj. Ernest Hemingway, izreden ljubitelj bikoborb, je prišel v Rondo 1923. Odmev njegovega obiska najdemo v delu 'Smrt popoldne' (1932), ki odseva svet bikoborb in njegovih akterjev. V mestu, ki je kotel nekaj kultur, si je celila rane po ločitvi od Franke Sinatre Ava Gardner. Leta 1984 je Francesco Rosi v Rondi posnel opero 'Carmen' s Placidom Domingom in Julio Migenes.

Najbolj privlačni za turiste so v Rondi seveda mostovi, ki povezujejo stari in novi del mesta. Največja gneča je na Novem mostu, 'Puente nuevo', ki so ga, potem ko se je zrušil stari most, začeli graditi leta 1751 in dokončali leta 1793. Ta mojstrovina, visoka 98 metrov, ima temelje na dnu soteske. Osrednji lok se dviguje devetdeset metrov visoko, dva manjša pa dosemeta raven cestišča. V osrednjem delu je tudi šestdeset kvadratnih metrov

veliko stanovanje, nekoč ječa za težke prestopnike, zdaj pa turistična informativna točka. Po dolgih ogledih terja svoje tudi želodec.

Torta ronda

Za 4 osebe potrebujemo: 1 kg jajčevcev, 2 stroka česna, 100 ml oljčnega olja, lahko manj, 250 g sira v tankih rezinah, 12 paradižnikov v lastnem soku (pločevinka), 120 g sladkorja, sol, timijan.

Olupljene paradižnike dobro odcedimo in sok prihranimo za juho ali omako. V posodo damo odcejene paradižnike, timijan, sol in sladkor ter kuhlamo na majhnem ognju tako dolgo, da sok popolnoma izpari in so paradižniki kandirani.

Jajčevce prepolovimo; v pečici, ogreti na 180°, jih na srednji rešetki, prekrite z alu folijo, pečemo 40 minut. Nato meso z žlico izluščimo iz lupine in sesekljamo. Strt česen prepražimo na olju, porjaveti ne sme, saj bi zagrenil jed, in za kratek čas dodamo še jajčevce. V naoljen model za torte damo tenko plat paradižnika, poravnamo, najo naložimo prav tako tenko plast jajčevcev in nato rezine tenko narezanega sira. In nato spet plast paradižnika, jajčevcev in sira, ki mora biti vrhnja plast. Model potisnemo v pečico, še vedno ogreto na 180°, za približno 20 minut, da se torta ogreje. Ponudimo z ovsenim ali črnim kruhom.

Pa dober tek!

Vaš razgled

»Naš prosti čas za vašo varnost« so septembra 2017 zapisali na temeljni kamen za gradnjo novega gasilskega doma v Mostah pri Komendi. Iz zapisanega lahko razberemo, koliko prostih ur prostovoljni gasilci namenijo za naše dobro, a ne zato, da bi se s tem hvalili naokrog – ljudem pomagajo in njihovo imetje ob nesrečah rešujejo zato, ker tako preprosto čutijo. Že devetdeset let in odslej v novem domu Prostovoljnega gasilskega društva Moste. I. K. / Foto: Tina Dokl

Ni samo ravninsko Pomurje dežela štorcelj, po letu 1990 so te velike bele ptice s temnimi krili ter rdečim kljunom in nogami začele svoj življenjski prostor širiti tudi v zahodne predele Slovenije. Tudi v nižinah Gorenjske si rade spletajo gnezda. Tale si je postlala na visokem dimniku graščine v Preddvoru in morebiti naznanja višjo rodnost v slikovitih krajih pod Zaplato in Storžičem. D. Ž. / Foto: Tina Dokl

Nove knjige (489)

Žirovski besednjak

MIHA NAGLIČ

Naše klekljarice niso klekljale čipk, svojim izdelkom so vse rekly »špice« (Spitze). Štedilnik je bil »šparhert« (Sparherd). Kmetje niso hodili v hlev, ampak v »štalo« (der Stall), v »gmajno« (gemein) niso hodili lesarit, ampak »holcat«. Gospodinje, čevljarji in kmetje pri delu niso nosili predpasnika – temu so vsi rekli »firtah« (Vortuch). Nihče ni nosil spodnjic, te so bile »gate« (Gatte). Tesarji ostrešij so bili »cimpmani«, strojni ključavničarji »šlosarji«, kleparji »špenglerji«, ... čevljarji »šuštarji«. Ti so najprej sešili »obrta« (zgornji del), tega so nato »nacvikali« (navlekli) na kopito ... Ne bi si mislili, da so izposojenke iz nemščine

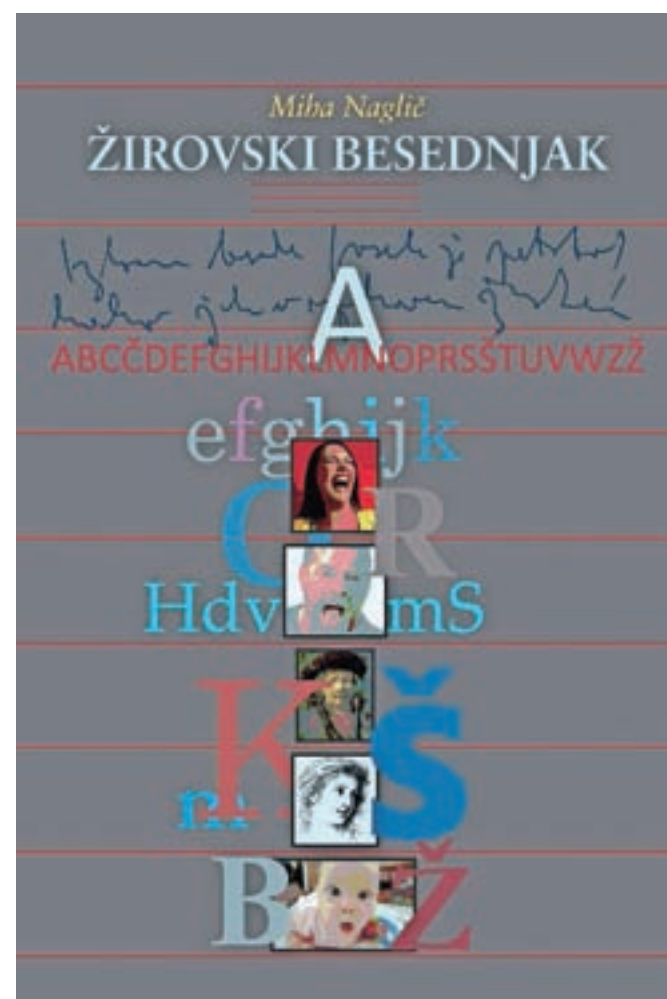
tudi žaga/žagati (die Säge, sägen) in nor(ec) (der Narr); da pride kreg(ati) iz Krieg, vojna ... In za potrditev tega izbora samo še birma (die Firmung). Ja! (Iz gesla Nemške besede, str. 322–323)

»Žirovski besednjak: Izbrane besede (vseh je petsto), kakor jih v njihovem žirovskem kontekstu razume, razlaga in (po)doživlja avtor te knjige. – Taka sta naslov in podnaslov knjige, ki je morda med vsemi doslej izdanimi žirovskimi knjigami najbolj žirovska. Zgodbo Žirov in Žirovcov na poti skozi čas bi lahko povzeli na več načinov: v stvarni zgodovini, romanu, leksikonu, v slikanici ali stripu ... Avtor se je odločil za »besednjak«, tega pa naš osrednji slovar razloži takole: »knjiga, v kateri so besede

razvrščene po abecedi in pojasnjene« (SSKJ). Izbranih besed je 500, lahko bi jih bilo še več ali manj. Izbor besed je seveda avtorjev osebni in prav takšna so pojasnila oziroma razlage. Knjiga je torej bolj subjektivna kot objektivna. Besedam/geslom ne sledijo stvarne oziroma znanstvene razlage, ampak bolj osebne razlage, nekakšni mini eseji. Napisani so heterogeno, na tri načine. Ene so napisane čisto na novo, posebej za to knjigo. Druge so povzete (odlomljene) iz avtorjevih številnih že objavljenih člankov in knjig. Tretje so značilni odlomki iz del drugih avtorjev, ki jim Miha Naglič doda svoj avtorski pripis, jih začini in servira na svoj način. V istem predgovoru izpostavi tudi možnost, da so

Žiri prvi večji kraj v Sloveniji, ki ima svojo zgodbo povzeto na ta način – skozi krajevne in avtorsko posebne razlage izbranih besed. Knjiga je izrazito in zavestno staromodna; v dobi, ko v medijskem komuniciranju vse bolj prevladuje slika, vztraja pri tistem izraznem sredstvu, ki je bilo že v začetku in pri Bogu – pri besedi. Zato je po svoje razumljivo, da v knjigi (z izjemo ovitka) ni nobene slike. Besednjak se zanaša na moč besede.« (Iz napovedi knjige)

Miha Naglič, Žirovski besednjak, oblikoval Stane Kosmač, Pegaz International, Ljubljana, 2019, 600 strani

GAŠPIRCI

GG

SREČANJE RODBINE GAŠPIRC

Rodbina Gašpirc iz Dvorij se je srečala po šestinštiridesetih letih. Zbralo se je sto trideset sorodnikov iz Slovenije, prišli so tudi iz Avstralije in Kanade.

Janez Kuhar

V nedeljo se je na prostoru za piknike ob Zbiljskem jezeru zbrala rodbina Gašpirc, po domače Korbarjeva, ki izhaja iz Dvorij pri Cerkljah na Gorenjskem. Srečanja se je udeležilo kar 130 sorodnikov. Pobudnik in organizator srečanja je bil Peter Zupin, ki sedaj živi na Zgornjem Brniku.

Prvo srečanje rodbine Gašpirc je bilo leta 1973, torej pred 46 leti v Dvorjah, ki se ga je udeležilo dvesto sorodnikov, tudi oče Ciril Gašpirc – oziroma vseh enajst bratov in sester.

Rodbina Gašpirc je zelo razvejana in njene člane lahko najdemo po vsej Sloveniji

in v tujini. Na srečanje so tako prišli tudi sorodniki iz Avstralije in Kanade. Ob prijetnem druženju in kulturnem programu so se imeli zelo lepo do večernih ur. Sklenili so, da se bodo v prihodnje srečevali pogosteje.

Oče Ciril, ki je bil rojen v Dvorjah, je po vojni odšel v Kanado, kjer se mu je pridružila žena Marinka, rojena Langerholc, iz Škofje Loke. V Kanadi sta ustvarila družino in imela tri otroke – Metko, Boba in Susan. Danes sta oba starša že pokojna; 66-letna hčerka Metka živi v Avstraliji in ima dve hčerki, a se večkrat vrača v rodno Slovenijo. Aktivno se uči tudi slovenskega jezika. Njena 62-letna sestra Susan, ki ima štiri, in 64-letni brat Bob, ki ima tri otroke, pa živita v Kanadi. Bob

Cirilovi otroci (z leve): Metka, Bob in Susan pred domačo spominsko lipo v Dvorjah / Foto: Janez Kuhar

je zaslužen tudi za izdelavo družinskega drevesa, ki ga je poimenoval Dom je tam, kjer je doma srce vseh Gašpircjevih sorodnikov. Živih in zdravih je blizu pet-

Prvo srečanje rodbine Gašpirc je bilo leta 1973, torej pred 46 leti v Dvorjah. Na zadnjem so sklenili, da se bodo v prihodnje srečevali pogosteje.

sto sorodnikov, med njimi sta na družinskem drevesu tudi najmlajša Metkina vnukinja sedemmesečna Laisey in najstarejša, devetdesetletna Francka Krč. Izdelal ga je z namenom, da se ohranjajo stiki s sorodniki v Sloveniji in tujini.

Po srečanju so si Metka, Bob in Susan ogledali lepote Slovenije, med drugim Bled, Pokljuko, Ljubljano, Postojnsko jamo, Novo mesto, Planico in Škofjo Loko.

V Gašpircjevi rodbini imajo tudi vrhunsko mlado, 21-letno atletinjo Agato Zupin, ki je najboljša v teku na štiristo metrov z ovirami in je lani izpolnila normo za evropsko prvenstvo v Berlinu.

Danes na Gašpircjevi domačiji v Dvorjah živi Marija, hčerka Cirilovega brata Franca. Omeniti velja še, da je leta 2013 hčerka Cirila in Marinke Gašpirc Metka posadila skupaj z možem Vincem na Korbarjevi domačiji v Dvorjah spominsko lipo, kar je bila očetova velika želja.

Nočni tek v Medvodah je v soboto zaznamovala tudi Jernejeva fantovščina. Bodoči mož in njegovi prijatelji so pretekli pet kilometrov in popestrili prireditev. / Foto: Maja Bertonec

LOVSKA POROKA

Alenka Brun

Nevesta Teja Kleindienst (23) iz Naklega in Andrej Weithauer (33) iz Strahinja sta nedavno sklenila zakonsko zvezo in njun poročni dan je bil deležen posebnega obiska. Andrej je namreč že dobrih 15 let član Lovske družine Storžič in tako so

Lovski obred, pri katerem včasih ženin obleče tudi lovsko obleko, je bil zanimiv za vse prisotne. Zgodil se je pred cerkvijo na Jamniku, in sicer v družbi lovcev omenjene lovske družine.

Najprej je imel govor lovski starešina, pred vstopom v cerkev pa so ženinu podali smrekovo vejico v znak pripadnosti lovčev, nevesti pa izročili šopek.

bodočima zakoncema člani družine poleg poročnega pripravili tudi lovski obred.

Najprej sta Andrej in Teja dahnila civilni da na Bledu, cerkveno pa sta se poročila na Jamniku. Poročno slavlje se nadaljevalo v gostišču Tulipan v Lescah.

Lovci so mladoporočence naredili tudi špalir. Sledila je maša s poročnim obredom, po maši pa so jima lovci zaželeli še srečo v življenju. Nevesta je obljubila, da bo soproga še naprej pustila v lovsko družbo, njemu pa so zaželeli še naprej dober pogled.

JAKA

HUMOR, HOROSKOP

Lahko se udeležite tečaja vedeževanja.

Naročniki **Gorenjskega glasa**, izkoristite popust v višini 10%. Za več informacij čim prej pokličite Tanjo na tel. št.: **040 514 975**

Gorenjski Glas

HOROSKOP

TANJA

Oven (21. 3.–21. 4.)

Ker se boste odločali pod vplivom drugih in s tem pozabili na opozarjanje notranjega glasu, bo slaba volja tokrat neizbežna. Ker taki pač ste, velikokrat ne posvečate pozornosti v bistvu zelo pomembnim stvarim, ki se vam zdijo samoumevne.

Bik (22. 4.–20. 5.)

Občutljivi boste in še tako dobronamerni nasveti vas bodo prizadeli. Ko se boste spraševali, zakaj, vsi ne boste dobili odgovora. Prisluhnite intuiciji, ki vam stalno prišepetava. Čeprav je na obrazu nasmeh, se za njim ne skriva nujno tudi dobra volja.

Dvojčka (21. 5.–21. 6.)

Recept za srečno življenje si vsak od nas napiše oziroma ustvari sam. Zato je samo od vas odvisno, katere sestavine uporabljate. Izgubili boste tla pod nogami. Nekateri boste to občutili na čustvenem področju, drugi pa v poslovnem smislu.

Rak (22. 6.–22. 7.)

Začetek tedna bo naporen in glava vas bo bolela od raznih odgovornosti in strahu, da se vse ne bi dobro izteklo. A brez panike. Da je molk zlato, se potrdi. Res besede znajo umiriti marsikatero situacijo, a tokrat bo bolje molčati in si misliti svoje.

Lev (23. 7.–23. 8.)

Kdor še ni vezan in bi to rad bil, ima vse možnosti, da spozna drugo polovico in se prepusti tej ljubezni. Ko vam bo uspelo obveznosti razdeliti, pa naj bo to na delovnem mestu ali doma, boste končno lahko začeli razmišljati o dopustu.

Devica (24. 8.–23. 9.)

Polni energije se niti ne boste zavedali, da se je povečal obseg dela. Da ste utrujeni, boste spoznali takrat, ko vam bo že vseeno. Nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti še bolje. A ta konec tedna vam bo še bolje kot le dobro.

Tehtnica (24. 9.–23. 10.)

Nasmeh nas nič ne stane, vendar čudežno deluje. Obogati tistega, komur je namenjen, in ne osiromaši tistega, ki ga poklanja. Na vidiku so stresne situacije, zato ne bo odveč dodatna previdnost, pa naj bo to v dejanjih ali v besedah.

Škorpion (24. 10.–22. 11.)

Občutek, da se je ustavljal čas, bo trajal kar nekaj časa. Ko boste notranje zadovoljni, ne smete pozabiti na pomembne malenkosti. Vložen trud se bo obrestoval ravno v tem tednu, pa čeprav ste to pričakovali že veliko prej.

Strelec (23. 11.–21. 12.)

Potrebovali boste veliko sproščanja in trenutkov miru. Izjeme se bodo spraševale, zakaj so slabe volje, in iskale vzroke na napačnih mestih. Vse bo odvisno od vas samih. Še malo – vse se bo obrnilo v drugo smer in vse bo prav.

Kozorog (22. 12.–20. 1.)

Poskušali boste vplivati na druge, a seveda zaman. Da bi spremenili sebe, pa sedaj ni ravno najboljši čas za take in podobne podvige. Marsikdo bo presenečen, razlogi temu pa bodo različni. Spremenili boste pot do cilja in uspelo vam bo.

Vodnar (21. 1.–19. 2.)

Prevladovala bo mešanica strahu in pričakovanja. Spremembe, ki prihajajo, so seveda dobrodošle. Naivni ljudje so ponavadi tudi dobri. Dobrota naj bi se slej ko prej vedno poplačala. Naivnost pa ima skoraj vedno grenke posledice.

Ribi (20. 2.–20. 3.)

Lepi trenutki bodo prekratki, a tako pač je, da lepe stvari hitreje minejo. Ne glede na vsebino pogovorov ali kdo so ljudje, s katerimi se boste dogovarjali, je vse, kar je s tem povezano, uspešno. Z besedmi ne varčujte, saj imajo svojo ceno.

TA JE DOBRA

Ponavljanje

Ženo je močno bolel zob. Odšla je k zobozdravniku, ta ji je zob izdrl in naslednji dan se je prebudila brez bolečin. Po zajtrku je še mož začel stokati, da ga boli zob.

Žena ga je napotila k zobozdravniku, ta ga je pregledal, mu slikal zobe in mu povedal, da ne najde vzroka bolečine. Menil je, da gre za psihološko bolečino, in mu svetoval, naj sede v čakalnico in pol ure ponavlja: »Mene ne boli zob! Mene ne boli zob!«

Po polurnem ponavljanju teh dveh stavkov je zobobol res izginil. Mož se je odpravil domov in takoj po prihodu ženo nagovoril k posteljnim užitek.

Po seksu se je odpravil v kopalnico, se vrnil čez pol ure in spet seksal. Nato spet v kopalnico in čez pol ure spet seks. Po tretjem seksu se je spet odpravil v kopalnico, žena pa se je čudila, od kod mu moč, da je v tako kratkem času kar trikrat seksal, saj mu doslej to še nikoli ni uspelo.

Pokukala je v kopalnico in zaslišala, kako ponavlja: »To ni moja žena! To ni moja žena!«

Slab študent

Oče zagrozi sinu študentu: »Če se ne boš resneje lotil študija, boš šel delat!«

Sin se nasmehne: »Ah, stari, to so grožnje iz prejšnjega stoletja! Kam pa naj grem delat?«

Tista iz petega nadstropja

»Slišal sem, da je hišnik spal že z vsemi ženskami iz našega bloka razen z eno,« reče mož svoji ženi blondinki.

»Ja, to je gotovo tista važička iz petega nadstropja,« ugotovi blondinka.

LAŽJI SUDOKU

6	5			7			8	9
4			2					5
		1	6		4	3		
		9		1		2	7	
1			7		8			3
	4	8		3		1		
		7	5		6	8		
8					7			4
5	3			9			6	2

Rešitev:

2	9	1	6	8	7	5	3	4
7	6	5	2	3	9	1	8	4
1	8	9	7	5	2	6	4	3
9	5	2	8	3	7	4	1	6
6	7	8	9	2	1	5	3	4
4	2	5	1	7	9	6	8	3
3	8	6	4	9	5	2	7	1
8	1	9	6	2	7	3	4	5
6	4	3	7	1	5	9	2	8

TEŽJI SUDOKU

2				6			7	
		4	3					
1						6		8
4				1				7
	1	7	2		6	9	4	
9				3				2
8		2						3
					9	7		
	4			7				

Rešitev:

9	8	2	4	1	6	7	5	3
7	6	5	2	8	3	9	1	4
3	1	7	6	5	2	4	9	8
5	7	9	8	2	1	3	6	4
2	9	6	5	1	0	8	7	3
8	5	2	7	3	5	6	1	4
1	2	9	6	2	7	4	3	8
6	4	1	9	5	8	3	2	7

Navodilo za reševanje: v kvadrate vpišite števila od 1 do 9 tako, da se ne bo nobeno število ponovilo ne v vrstici ne v koloni ne v enem izmed odebeljenih devetih kvadratov. Pripravil B. F.

DRUŽABNA KRONIKA

DOBRODELNI PLESNI SPEKTAKEL ZELENI DOTIK

Na sončno nedeljo je Grand Hotel Toplice odprl vrata plesnemu spektaklu, ki so ga organizatorji poimenovali Zeleni dotik. Gala dogodek je imel tudi dobrodelno noto.

Alenka Brun

Bled je tako gostil t. i. Pro Am ples, ki nastane, ko svoje plesne veščine združita profesionalni in amaterski plesalec. Prav zaradi priljubljenosti te zvrsti plesa po svetu sta se dve bivši plesalki in udeleženci svetovnih prvenstev Maja Geršak in Eva Osolnik odločili, da ga predstavita slovenski javnosti. Za prvič sta zanj izbrali slovenski turistični biser, Bled.

Plesnega dogodka so se udeležili pari iz tujine in

Slovenije, tekmovali pa so v standardnih in latinskoameriških plesih. Geršakova, ki smo jo lahko spremljali tudi v priljubljeni televizijski oddaji Zvezde plešejo, kjer si je letos s soplesalcem Miho Zupanom ponovno priplesala finale, nam je razložila, da so se predtekmovanja sicer začela že v popoldanskih urah, večerni del pa je bil tisti, ki je bil bolj gala narave, ko smo bili na plesnem parketu pričati tudi živahnem Pro Am šovu. Spremljali smo lahko še najboljše slovenske pare oziroma znane domače plesne zvezde; nastopili so Pro

Am plesalci, ki so se uvrstili v finale.

Glavni sodnik je bil Andrej Škufca, ki smo ga ravno tako lahko spremljali v šovu Zvezde plešejo, in sicer v vlogi enega od štirih sodnikov, kjer je veljal za najstrožjega sodnika oziroma poleg Katarine Venturini za tiste ga z največ znanja.

Vodenje simpatičnega dogodka, ki ga je nadgradila tudi večerja, so zaupali nekdanjemu plesalcu in sedaj igralcu Domnu Valiču.

Zeleni dotik je imel tudi plemenit namen: na sporedu je bila posebna kategorija valčka in čačačaja, katere

izkupiček prijavnin in donacij gledalcev so podarili za dobrodelne namene.

Za piko na i pa je bil prisoten tudi Majih soplesalec Miha Zupan, ki je z njo tudi zaplesal. Kot vemo, je nekdanji košarkar gluhi, zato mu ples pomeni še toliko večji izziv.

Tik pred začetkom gala večera je prisotne plesalce in goste pozdravil tudi blejski župan Janez Fajfar. Pred uradnim nagovorom nam je zaupal, da je včasih ples na Bledu precej živl, potem pa odkrito pozdravil dogodek. Upa tudi, da se naslednje leto ponovno vidijo.

Maja Geršak, Janez Fajfar in Eva Osolnik

Domen Valič v družbi Vesne Ban in Jagode Batagelj

Pevce Gašper Rifelj, ki smo ga v preteklosti tudi videli v šovu Zvezde plešejo, in Miha Zupan

V Pro Am šovu smo spremljali tri plesne pare. Na fotografiji sta Peter Majzelj in Nora Liew.

Irene Chan in Anton Sboev v družbi organizatork – poleg aplavza brez cvetja za dame ob koncu nastopa ni šlo.

Angela Kung je dinamična osemdesetletna dama, ki bi ji plesni korak zavidala marsikatera precej mlajša plesalka.

VRTIMO GLOBUS

Rihana najbogatejša glasbenica

Rihana (31) ni le uspešna glasbenica, temveč tudi podjetnica. V lasti ima znamko spodnjega perila, ličil in sedaj še luksuznih oblačil. S premoženjem, ocenjenim na šeststo milijonov dolarjev, se uvršča na sam vrh najbogatejših glasbenic. Na drugem mestu je Madonna, na tretjem pa Celine Dion. Jay Z je najbogatejši med glasbeniki, njegovo premoženje znaša milijardo dolarjev.

Tracy Morgan doživel prometno nesrečo

Igralec Tracy Morgan (50) je bil udeležen v prometni nesreči. »Hvala za skrb, sem popolnoma v redu. Moj nov avto? No, to bomo pa še videli. Rad vas imam,« je svojim oboževalcem sporočil Morgan. Nesrečo je zakrivila ženska, ki je z levega pasu zavila na desnega in tako zadela v Morganov nov luksuzni buggatti, vreden dva milijona dolarjev.

Poslovil se je Paul Darrow

Po kratki bolezni je v devetinsedemdesetem letu umrl britanski igralec Paul Darrow, najbolj poznan po vlogi v seriji Blakovih sedem, ki so jo predvajali med leti 1978 in 1981. Zaigral je v več kot dvesto filmih in serijah, med drugimi tudi v Doktor Who in Svetnik. Bil je tudi DJ, poznan po vzdečku Voice of Jack. Z igralko Janet Lees-Price je bil srečno poročen osemindeset let.

Zvezdnik Imperija ponovno utajil davke?

Zvezdnika serije Imperij Terrence Howarda (50) preiskujejo zaradi utaje davkov. Davčni uslužbenci iščejo morebitna kazniva dejanja, ki naj bi jih zakrivila igralec in podjetje, ki je v lasti njegove soproge Mire Pak. Leta 2010 je Howard sicer že plačal kazen v višini milijon dolarjev, leta 2006 pa v višini šeststo tisoč dolarjev.

Štajerska lepota Danijela Burjan, tudi aktualna miss Earth Slovenije, pravi, da se je našla v glasbi, saj jo ta spremlja že vse življenje. Pred kratkim se je predstavila s svojo prvo skladbo Taka kot sem. S skladbo želi ljudem pokazati del sebe, ki ga še ne poznajo. / Foto: A. B.

Peš na ogled Žirov

V okviru Turističnega dneva Žirov, ki so ga letos pripravili prvič, si je bilo mogoče v družbi turističnih vodnikov z licenco ogledati žirovske znamenitosti.

MATEJA RANT

Žiri – Turistično društvo Žiri je minulo soboto v sodelovanju z Ljudsko univerzo Škofja Loka v sklopu Tedna vseživljenjskega učenja prvič pripravilo Turistični dan Žirov. Organizirali so več brezplačnih vodenih izletov po Žireh in okolici. Odrasle so popeljali skozi celotne Žiri vse do cerkve sv. Ane na Lednici, otroci pa so naredili krajši krog po Žireh in na poti srečali celo zmaja Lintverna, je razložila predsednica turističnega društva Majda Treven.

Udeleženci so se zbrali pred informacijsko točko v Žireh in se nato skupaj odpravili do Starih Žirov, kjer so si ogledali muzejske zbirke v Kulturnem središču Stare Žiri. Odrasli so nato pot nadaljevali proti Lednici mimo starega studenca, kje je vzkliko življenje na Žirovskem, in pokukali v Kržišnikov vrt, kjer so prav tisti

Foto: Tanja Milinar

V spremstvu turističnih vodnikov se je bilo mogoče v soboto odpraviti na ogled Žirov.

dan pripravili tudi dan odprtih vrat in prodajno razstavo akademskega slikarja Tomaža Kržišnika. Ogledali so si še cerkev sv. Martina in čipke v izložbi galerije Primožič, v šolskem parku pa se spomnili znanih Žirovcev. Podobno pot, le nekoliko krajšo, so ubrali tudi

z otroki. Pod mostom v Starih Žireh jih je čakala tudi malica in pravljica o Lintvernu oziroma nastanku Žirov. Lintvern jim je po vsej poti puščal sporočila z namigi, ki so jih na koncu pripeljali do njegovega zaklada v obliki čokoladnih zlatnikov. Unovčili so jih lahko v slaščičarni

v središču Žirov, kjer so nje dobili sladoleđ.

Turistični dan so po besedah Majde Treven pripravili s ciljem, da obiskovalci spoznajo žirovske znamenitosti, v prihodnje pa se bodo usmerili tudi v njihovo aktivno promocijo, je napovedala.

Obiskali so nas kranjski gimnazijci

DINA KAVČIČ

Kranj – Dijaki tretjega letnika Gimnazije Kranj so se na lastno pobudo prišli seznaniti s potekom dela na Gorenjskem glasu. V uro in pol trajajočem obisku smo jim predstavili delo novinarja, fotografa, lektorja, tehničnega urednika in komercialista. Druženje smo zaključili z nagovorom direktorice Gorenjskega glasa Marije Volčjak, ki je dijakom na njihovi poti izobraževanja svetovala, naj čim več berejo in se učijo tujih jezikov.

Bitenčani spet osvojili Blegoš

DANICA ZAVRL ŽLEBIR

Bitnje – Prva junijska sobota je že tradicionalno namenjena pohodu Bitnje-Blegoš in tudi letos so se kranjani odločili za naskok na 1562 metrov visok vrh v škofjeloškem pogorju. Ob štirih zjutraj se je z nogometnega igrišča odpravilo dvajset pohodnikov, dva med njimi sta na Blegoš kolesarila, eden z električnim kolesom. Pohod so organizirali petnajstič zapored, nadaljujejo pa tradicijo prejšnje generacije, ki je prva leta pešačila iz Bitenj na Ratitovec.

KINOSPORED

KOLOSEJ DE LUXE, KRANJ (CENTER)

Sobota, 8. 6.
19.25 MOŽJE X: TEMNI FENIKS
13.00, 14.40, 16.15, 17.50 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.
21.30 PREVARANTKI

13.40, 15.30, 17.20 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, 3D, sinhro.

15.45 PRI MAMI
14.30, 19.30 ALADIN
20.10, 22.10 PREVARANTKI
13.50 POKEMON DETEKTIV PIKACHU
22.00 JOHN WICK 3: PARABELLUM
14.00 ČUDEŽNI PARK, sinhro.

CINEPLEX, TUŠ, KRANJ

Sobota, 8. 6.
17.45, 20.00, 22.15 MOŽJE X: TEMNI FENIKS
16.00, 21.00 GODZILA 2: KRALJ POŠASTI
17.00, 20.40 ROCKETMAN
18.40 TO ŠE SPIJEMO PA GREMO
19.10 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2
14.40, 16.30, 18.20 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro.

KINO SORA, ŠKOFJA LOKA

Petek, 7. 6., sobota, 8. 6., in nedelja, 9. 6.
18.00 SKRIVNO ŽIVLJENJE HIŠNIH LJUBLJENČKOV 2, sinhro. (v petek in v soboto 3D)
20.00 STOTNIK

Organizatorji filmskih predstav si pridržujejo pravico do spremembe programa.

GLEDALIŠKI SPORED

PREŠERNOVO GLEDALIŠČE KRANJ

Petek, 7. junija
20.00 Ivan Cankar: OB ZORI (v dvorani PGK)

Ponedeljek, 10. junija
9.00 Spomladanski vpis abonmajev 2019
20.00 David Ives: VENERA V KRZNU (v Kulturnem domu Franca Bernika v Domžalah)

GLEDALIŠČE TONETA ČUFARJA JESENICE

Petek, 7. junija
18.00 Gledališka šola: ZADEVA KOZEL (na Stari Savi)

Festival zgodovine:
sobota, 22. junij 2019, 9.00–22.00

Uvodni dogodek festivala:

• Kulturni program s predstavo »Romuald – loški kapucin« / Kapucinski samostan Škofja Loka / 21. 6. 2019 ob 19.00

Glavni dogodki festivala:

- Semenj bil je živ / Mestni trg, Cankarjev trg, Spodnji trg / 9.00–19.00
- Kulinarčna ponudba / Mestni trg / 9.00–19.00
- Promenada meščanov v historičnih oblačilih / Spodnji trg, Mestni trg / zbor na Spodnjem trgu ob 10.00
- Osrednji dogodek – dramska igra »Romuald – loški kapucin« / Mestni trg, Spodnji trg / 11.00, 15.00, 18.00
- Nastopi glasbenih in plesnih skupin, historične skupine Aurum iz češkega Tabora, razstava v Rokodelskem centru DUO Škofja Loka / Mestni trg, Trg pod gradom / 10.00–18.00
- Rokodelnice za otroke, dramske igre, jahanje ponija, viteški tabor / Trg pod gradom / 10.00–18.00
- Pri mojstrih rokodelcih – prikazi tradicionalnih rokodelskih veščin in lokostrelstvo / Cankarjev trg – pred ateljejem Amuse / 10.00–18.00
- Tekstilna ustvarjalnost kreativnega centra za tekstil Kreativnice / Spodnji trg / 10.00–18.00
- Pravljice za otroke / Vrt Občine Škofja Loka / 10.30–11.30, 11.30–12.30
- Koncert baročnih sonat za flavto / Špitalska cerkev / 12.00–12.30
- Brezplačno vodenje po Romualdovi poti / zbor pred cerkvijo sv. Jakoba na Cankarjevem trgu / 13.00
- Brezplačno vodenje po Spodnjem trgu / zbor pred Gledališčem Loški oder / 15.40
- Večerni koncert orkestra ruskih ljudskih inštrumentov Nekrasov / Mestni trg / 20.30

Prost vstop

Občina Škofja Loka

Turizem · Tourist board

RAZVOJNA AGENCIJA SORA d.o.o.

INFO: Turizem Škofja Loka, 04 517 06 00, www.visitskofjaloka.si, www.historial.si

Gorenjski Glas

Radio Sora

RADIO 1

LTH Castings

KNAUF INSULATION

ARRIVA company

PG PLAST

Volkovi in državna nepokorščina

Davi sem se zapletel v klepet s sosedo Marjeto, morda celo najzagnanejšo soriško pohodnico. V knjigo obiskovalcev na Jerblcu, 1300 metrov visokem hribu nad vasjo, se je najpogosteje zapisovala. Vrh s čudovitimi razgledi na Sorico, Davčo, Loško pogorje, Ratitovec in vasice pod njim. Zadnja dva tedna je ni. Pa tudi velike večine drugih ne. Med vzponom je videla pravega volka. Tudi drugi so ga. Pod Ratitovcem, v Davči, na Cerkljanskem. Kot da se ne boji ljudi. Ugibajo, da je odraščal med njimi in bil izpuščen, da okrepi voljši zarod. Toda volk ni sam. Več jih je. Za sabo zapuščajo krvavo sled. V dobrem mesecu, kar so ovce na pašnikih, so jih pod Ratitovcem poklali med štirideset in petdeset. Dovoljenja od države za odstrel ni. Podažlje, še bolj pa hribovje, se je zadnjih petdeset let prekomerno praznilo. Seveda, kmečki otrok, od malega vajen trdega dela, je bil dobrodošel v razvijajoči se in od države 'požegnani' industriji. Prve lastovke napovedujejo pomlad. Najbolj pogumni, delavni nasledniki se vračajo. S podporo ali ovirami oblasti? Se bo zaraščanje hribovja zaustavilo? Je reja drobnice dobra rešitev? Je, trdim! Ovca zaide tudi tja, kjer je nekdanj hribovec s koso in košem. Morda meso drobnice v Sloveniji nima prave veljave, toda gre na bolje. Zdravo, ekološko, dobiva mesto v ljudski zavesti. Kaj bi bilo lahko bolj ekološko kot žival, ki polovico leta preživi na pašniku. Kjer cena zdravljenja presega vrednost živali. Slovenija svojo prihodnost gradi tudi na razvoju turizma. Vse več obiskovalcev prihaja iz pokrajaj, kjer je jagnjetina na samem vrhu povpraševanja.

Ovčereji, z njo pa tudi obdelovanju hribovja, napovedujem lepo prihodnost. Če?! Lepo prihodnost napovedujem tudi turizmu. V dobrem desetletju ali dveh je bilo v Sorici v njegov razvoj vložena več kot kdajkoli. V letni sezoni so pohodi na venec gora, ki vas obdaja, med bolj priljubljenimi. Mir in potno čelo na gozdnih poteh in vzponih skozi skalovje. Če? Krdelo volkov kolje živali in odganja pohodnike. Domačine, pa tudi obiskovalce. Dovoljenja za odstrel pa ni. Naravnega sovražnika nimajo. Koliko jih bo čez leto, dve? Zagovorniki pa ... Človeka volk že dolgo ni napadel. Kako, če ga ni bilo, volka? Bomo čakali, 'cincamarincali', do prve žrtve. Drobniče ne bo več, tudi divjadi ne. Med občani občine Železniki se zbirajo podpisi z zahtevo za dovoljenje odstrela. Ker birokratski mlini meljejo počasneje od volčjih zob, lahko pričakujemo nov napad, novo kri. Škoda bo povrnjena, pravijo tisti z nasprotni strani. Slišati je, da se lanska ni. V celoti nikoli ne bo. Dobre živali, ki je šla skozi selekcijo, ne dobiš na tržnici. Brez ovce ni mladičev. Ogradite, pravijo. Ograja volka, kaj šele medveda, ki je bil tudi letos že viden, ne zadrži. Dokazi? Letošnji, v Zgornjih Danjah. Pa četudi bi ju zadržala. Naj se ogradijo pohodniške poti? Dvorišča osamljenih kmetij, ki jih v Škofjeloškem gorovju ni malo? Poti, kjer otroci hodijo v šolo ali do avtobusa? Nesmisli, toda do visokih glav na visokih stolah ne sežejo. Kaj hribovec?! Volk, medved in še kaj! Saj tudi ozaveščeni Evropejci tako hočejo. In 'colajo'. Dve poti sta. Prva, opuščanje vsega in ponovno praznjenje in zaraščanja hribovja. Z neznanko. Kako nizko v dolino bo seglo. In druga. Upor, državljska nepokorščina. Spopad s klavsko divjačino in človekom je star to-

liko kot živinoreja. Znano je, da so nekdanj ljudje volkovom nastavljali pasti, kopali in prekrivali jame. Zmagovali in izgubljali. Volka je človek znal premagati, ga onemogočiti tisočletja nazaj. Bo ugnal tudi lastne koristi željno oblastno strukturo? Sam ali manjša skupina zagotovo ne. Pa saj imamo oblast, ki smo jo sami izvolili. Že tisto osnovno, župana in občinski svet. Bom povedal kar odkrito. Na njih je. V Železnikih in soseznih občinah. Zelo odločna zahteva na vlado, državni zbor in svet. Postavljen rok, do katerega mora biti dovoljenje za odstrel izdano. Sicer pogon

organiziramo sami. S pomočjo lovskih družin, usposobljenih lovcev z dovoljenjem za uporabo orožja. V skladu z zakonodajo tak ukrep morda res ni. Je pa visoko moralen, predvsem pa nujen za zaščito občanov. Pa še to bi rad rekel mladim, ki se odločajo za življenje v hribovju. Ne klonite kar tako. Življenje hribovca nikoli ni bilo posuto z rožicami. Volk ovce lahko kolje. Sama je pred njim nemočna. Obstala bo, z njo pa tudi lepota slovenskega hribovja, le z vašo nepopustljivo voljo.

MARIJAN PETERNELJ

HALO-HALO GORENJSKI GLAS

telefon: 04 201 42 00

Naročila za objavo sprejemamo po telefonu 04/201 42 00, faksu 04/201 42 13 ali osebno na Nazorjevi ulici 1 v Kranju oz. po pošti – od ponedeljka do četrta do 11. ure! Cene oglaševanja in ponudb v rubriki so izredno ugodne.

ROZMAN BUS, T: 04/531 52 49, 041/855 630

TRST: 12. 6.; VELIKI KLEK / GROSSGLOCKNER: 3. 7.; DOLOMITI: 8. 7.; MANDARINE: 4.–6. 10.; MEDŽUGORJE Z MANDARINAMI: 12.–14. 10. BANJA VRUČICA S TERAPIJAMI: 20.–27. 10.; MORJE: DUGI OTOK: 27. 6.–5. 7., 16. 7.–23. 7., 23. 7.–30. 7., OREBIČ. www.rozmanbus.si

Obvestila o dogodkih objavljamo v rubriki Kažipot brezplačno samo enkrat, pošljete jih lahko na e-poštni naslov kazipot@g-glas.si.

PIREEDITVE

Semenj v Kokri

Kokra – Turistično društvo Kokra v sodelovanju z Občino Preddvor pripravlja tradicionalno prireditvev Semenj v Kokri, ki bo v nedeljo, 9. junija, na vaškem trgu pred cerkvijo v Kokri. Po sveti maši bo ob 9.45 blagoslov koles, sledi veselica z ansamblom Veseli Gorenjci. Na stojnicah bo pestra ponudba domače obrti ter golaža in »tpravah« domačih orehovitih štrukljev.

Tekmovanje veteranov in gasilska veselica

Primskovo – Gasilci PGD Kranj - Primskovo (sto štirideset let) in JZ GARS Kranj (šestdeset let) ob praznovanju jubileja vabita na ogled tekmovanja veteranov, ki bo danes, v petek, 7. junija, z začetkom ob 16. uri na športnem igrišču OŠ Simona Jenka, podružnica Primskovo. Jutri, v soboto, 8. junija, gasilci vabijo na ogled gasilske parade s prevzemom novega gasilskega vozila, zabavo za otroke, srečelovom in veselico s skupino Veseli svatje. Druženje bo ob Jezerski cesti in v šotoru pred Domom krajanov.

Srečanje harmonikarjev

Srednja Dobrava – V nedeljo, 9. junija, bo od 12. ure dalje na terasi gostilne Pri Marički srečanje harmonikarjev. Dodatne informacije: 031 346 884.

IZLETI

Na Testa di Malborghetto (Naborjet)

Gozd - Martuljek – Planinsko društvo Gozd Martuljek vabi na izlet na Testa di Malborghetto (Naborjet) v nedeljo, 9. junija. Zbor bo ob 7.30 pri penzionu Špik v Gozdu - Martuljku, od koder se boste z avtomobili odpeljali do vasi Naborjet in po lahki poti nadaljevali do cilja. Prijave zbirata do petka, 7. junija, po telefonu Sara (041 554 014) in Mojca (041 821 366).

Pohod po mamutovi deželi

Kokrica – Turistično društvo Kokrica vabi v soboto, 8. junija, ob 9. uri na tradicionalni Pohod po mamutovi deželi. Start bo ob 9. uri pred Mercatorjevo trgovino na Kokrici. Daljša trasa pohoda je dolga 14 kilometrov, krajša pa sedem kilometrov.

KONCERTI

Štirideset pomladi

Radovljica – Ženski pevski zbor Lipa, sekcija Društva upokojencev Radovljica, z zborovodkinjo Elizabeto Demšar Zupan vabi na jubilejni koncert Štirideset pomladi z gosti. Koncert bo v nedeljo, 9. junija, ob 18. uri v Baročni dvorani Radovljiske graščine.

Klavirski recital

Radovljica – V Glasbeni šoli Radovljica na Linhartovem trgu 1 bo v nedeljo, 9. junija, ob 11. uri klavirski recital. Nastopil bo Alberto Olivo iz Italije, večkratni zmagovalac mednarodnih klavirskih tekmovanj.

Zapojmo novo pesem

Kranj – KPZ Mysterium vabi na letni koncert z naslovom Zapojmo novo pesem. Pevke in pevci bodo pod dirigentskim vodstvom Lovra Freliha predstavili romantične skladbe slovenskih in tujih avtorjev, ki so bile doslej zelo redko ali pa sploh še ne izvajane. Gosta večera bosta harmonikarja Žan Eržen in Štefan Kosirnik, oba iz Glasbene šole Kranj. Koncert bo v nedeljo, 9. junija, ob 19. uri v avli MO Kranj. Ob koncu bodo pevke in pevci pripravili bazar izdelkov.

Letni koncert MePZ Anton Tomaž Linhart

Begunje – Mešani pevski zbor Anton Tomaž Linhart iz Radovljice vabi na letni koncert, ki bo v petek, 7. junija, ob 17.30 v dvorani Psihiatrične bolnišnice v Begunjah na Gorenjskem. Vstop bo prost.

KRANJ

12. POHOD PO MAMUTOVI DEŽELI

V soboto, 8. junija 2019
Start pred supermarketom Mercator na Kokrici pri Kranju ob 9. uri

Daljša trasa pohoda je dolga 14 km, krajša 7 km. Vsak udeleženec pohoda prejme spominsko majico, dnevnik poti, ob poti okrepiča, na cilju malico in pijačo. **NA CILJU ŽREBANJE STARTNIH ŠTEVILK – GLAVNA NAGRADA KOLO SCOTT**

Startnina: 10 EUR. Člani AMD Kranj imajo s predloženo člansko izkaznico 20 % popusta.

Informacije: 041 879 312 ali na www.tdkokrica.si / tdkokrica@gmail.com, 040 469 834 ali na www.visitkranj.si / info@visitkranj.si

ZTKK Gorenjski Glas SCOTT

Zveza Prijateljev Mladine Slovenije®

20 let

POMEŽIK SONCU®

Omogočimo počitnice vsem otrokom!

Vaš **SMS** otrokom prinese **SONCE, MORJE, SMEH.** Pošljite ključno besedo **POMEŽIK5 na 1919** in prispevali boste 5 EUR za počitnice otrok iz socialno ogroženih družin.

Veliki dobrotelni koncert **DAN ZA ROCK** 8. JUNIJ, 21.00 KOVČEŠKI TRG

www.zpms.si, info@zpms.si

Nagrajenci križanke Društva T4M z geslom: **DESET KILOMETROV DOLG ŽUR**, objavljene v Gorenjskem glasu 17. maja 2019, ki prejmejo nagrado, so: 1. nagrado, brezplačno prijavino za 8. nočni Tek 4 mostov, prejme **Milena Hostnik** iz Tržiča; 2. nagrado, majico T4M, **Tatjana Gros** iz Dupelja; 3. nagrado, nogavice T4M, pa **Silvo Blatnik** iz Ribnice.

Nagrajenci križanke Kulturnega društva Ivan Tavčar Poljane nad Škofjo Loko z geslom: **IVANTAVČARVISOŠKA KRONIKA**, objavljene v Gorenjskem glasu 24. maja 2019, ki prejmejo nagrado, so: 1. nagrado, tri vstopnice I. kategorije za predstavo Visoška kronika SNG Drama Ljubljana na Visokem, prejme **Irena Žakelj** iz Žirov; 2. nagrado, dve vstopnici I. kategorije za predstavo Visoška kronika, **Branka Ločnikar** iz Kamnika; 3. nagrado, eno vstopnico I. kategorije za predstavo Visoška kronika, pa **Jože Freljih** iz Železnikov.

Nagrajenci križanke Zavoda za turizem in kulturo Kranj z geslom: **POHOD PO MAMUTOVI DEŽELI**, objavljene v Gorenjskem glasu 31. maja 2019, ki prejmejo startnino za 12. Pohod po Mamutovi deželi, so: **Alenka Weisseisen** in **Elizabeta Vidjak** iz Kranja ter **Stanko Gjerkeš** iz Žirovnice.

Nagrajencem čestitamo!

ANKETA

Upokojenci se radi družijo

JASNA PALADIN

Tradicionalnega srečanja gorenjskih upokojencev se je udeležilo skoraj dva tisoč obiskovalcev z vse Gorenjske. Nekaj smo jih vprašali, zakaj radi pridejo in kaj si imajo za povedati.

Foto: Gorazd Kavčič

Marija Podgoršek, Komenda:

»Z zanimanjem poslušam, kaj drugi upokojenci počnejo, kakšne pohode imajo, katere sekcije ... Prav nič ne bomo tarnali danes, predvsem gre za druženje in v veselje mi je biti v tej družbi.«

Boris Jovič, Dob:

»Upokojenci se radi družimo, da se malo pogovorimo, o čem novem, pa tudi o starem. Se mi zdi tudi prav, da se takole dobivamo, smo bolj upoštevani in slišani, če smo povezani.«

Ivica Torkar, Bohinjska Bistrica:

»Na teh srečanjih je vesela družba, zato se jih redno udeležujem, tudi nove kraje vidimo na tak način. Probleme smo danes pustili doma, samo družili se bomo.«

Marjana Razdrih, Bohinjska Bistrica:

»Prav zanimivo je videti upokojence iz drugih društev, z nekaterimi se že poznamo in zanima me, kaj vse počnejo. Gorenjska je velika in veliko si imamo za povedati.«

Marjan Schnabl, Kamnik:

»Danes imam kar precej dela, saj je naše društvo organizator srečanja in želimo si, da bo vse lepo uspelo. Bo pa čas tudi za druženje, kar nekaj prijateljev iz drugih gorenjskih občin je tukaj.«

Zbrali šestnajst ton olja

Javno komunalno podjetje Jeko z Jesenic je v sodelovanju s komunalnimi podjetji in občinami zgornje Gorenjske drugo leto zapored izvedlo projekt zbiranja odpadnega olja iz gospodinjstev. Minuli torek so zaključno prireditev pripravili še na Bledu.

MATEJA RANT

Bled – V okviru projekta so četrtošolci iz občin Bled, Bohinj, Gorje, Jesenice, Radovljica, Žirovnica in Kranjska Gora tekmovali v zbiranju odpadnega jedilnega olja. Glavni namen je bilo ozaveščanje učencev, da bi dolgoročno zmanjšali škodljive vplive na okolje zaradi neprimerne odlaganja odpadnega jedilnega olja, ki predstavlja velik okoljski problem. V projektu je sodelovalo 628 četrtošolcev iz omenjenih občin, ki so skupaj zbrali 16 ton jedilnega olja. Konec junija bodo po en oddelek iz vsake šole, v katerih so zbrali največ odpadnega olja, za nagrado odpeljali na izlet v Piran in ogled tamkajšnjega akvarija.

Četrtošolce so v začetku šolskega leta najprej poučili glede pravilnega zbiranja odpadnega jedilnega olja, nato pa so učenci odpadno jedilno olje iz gospodinjstev prinašali v zbirne centre. Kot namreč ugotavljajo v komunalnih podjetjih, v gospodinjstvih nastane precej odpadnega jedilnega olja, največ pri cvrtju, a ga večina ne

Oddelek blejske in gorjanske osnovne šole, ki sta zbrala največ odpadnega olja

konča na pravem mestu. Pogosto se znajde v naravi, kanalizaciji ali na kompostu, je na zaključni prireditvi na Bledu poudarila Maja Kržišnik iz podjetja Jeko in dodala, da lahko po strokovnih ocenah liter odpadnega olja onesaži kar tisoč litrov vode. Z vlijanjem odpadnega jedilnega olja v kanalizacijski sistem prek lijanja ali straniščne školjke namreč povzročimo onesnaženje podtalnih in površinskih voda. »Na površju vode

olje tvori tanko nepropustno plast, ki onemogoča kroženje kisika, kar pogubno vpliva na življenje v vodi.« Odpadno olje v odtoku in straniščni školjki se strdi in lahko povzroči tudi zamašitev cevi, obenem pa privablja zdravju nevarne škodljivce. »Podgana odlično plava in pleza. Zmore pregrizniti tudi beton, da pride v stanovanje prek straniščne školjke.« Po drugi strani pa je odpadno olje, ki ga pravilno zberemo, mogoče koristno

uporabiti. Reciklirano olje je mogoče predelati v biodizel, torej ekološko gorivo, ki ima manj negativnih vplivov na okolje, glicerina, ki ostane pri predelavi, pa uporabljajo v farmacevtski industriji pri izdelavi kozmetike.

Največ odpadnega olja na učenca, kar devetdeset litrov, so zbrali v OŠ Koroška Bela, sledita OŠ F. S. Finžgarja Lesce in OŠ Dr. Janca Mencingerja Bohinjska Bistrica s 64 litri olja na učenca.

V Brdih praznik češenj

MARJAN POTOČNIK

Dobrovo – Ta konec tedna bo v Brdih spet živahno. Prihaja tradicionalni praznik češenj, največja in najbolj odmevna kulturno-turistična prireditev, ki jo letno obišče več kot trideset tisoč obiskovalcev in sovpada s praznikom občine Brda. Praznovanje se je začelo že pretekli konec tedna s 108 kilometrov dolgim kolesarskim maratonom iz Ljubljane v Brda, z dnevom odprtih kleti in pohodom »od češnje do češnje«. Vrhunec bo dogajanje doseglo ta konec tedna, med 7. in 9. junijem, s tradicionalno povorko

kmečkih voz, izborom kraljice češenj, strokovnim ocenjevanjem in razstavo češenj. Plesni ritmi in glasbene predstave bodo na celotnem prizorišču Dobrovega. Danes, v petek, zvečer nastopajo Prifarski muzikantje, jutri, v soboto, bo na gradu Dobrovo Briška poroka, zvečer pa veliki češnjevi koncert z osrednjo skupino Siddharta. V nedeljo, 9. junija, bo tradicionalna povorka etnoloških vozov, nastopi mažoret, razglasitev naj češnje in naj sadovnjaka, kronanje kraljice češenj in zvečer zaključni koncert s skupinama Argonavti in Kontrabant.

Nekaterim zaradi napake nov izračun dohodnine

Kranj – Finančna uprava (Furs) je prejšnji petek na naslove 590.109 davčnih zavezancev poslala drugi, zadnji sveženj informativnih izračunov dohodnine za lani, v katerem pa je bilo, kot je ugotovila kasneje, tudi 7639 napačnih izračunov. Na Fursu so pojasnili, da se je napaka pojavila pri prejemnikih informativnih izračunov dohodnine, ki so bili lani del leta tudi vzdrževani družinski člani. Napaka ne bo imela posledic za zavezance. Vsi bodo do 15. junija prejeli popravljen informativni izračun, država pa jim bo morebitno preplačilo dohodnine vrnila do 31. julija, torej v enakem roku, kot bi ga, če napake ne bi bilo. Zavezanci naj zoper prvi, napačni izračun ne vlagajo ugovora, v primeru, da pa bodo v novem izračunu ugotovili kakšno napako ali pomanjkljivost, morajo ugovor vložiti najkasneje do 1. julija. Napako je zagrešil Fursov zunanji izvajalec.

Z Brnika tudi v Niš

Zgornji Brnik – Mrežo letov z Letališča Jožeta Pučnika Ljubljana bo razširil prevoznik Air Serbia, ki bo od avgusta dalje ponujal lete v Niš. Potniki bodo v tretje največje mesto v Srbiji lahko potovali dvakrat na teden, ob ponedeljkih in četrtek. Predvidoma bo prevoznik na liniji letel s 144-sedežnim letalom Airbus A319, kot sporočajo iz Fraporta Slovenija, pa so vozovnice za lete v Niš že na voljo po promocijski ceni 53 evrov. Obseg letov v francosko prestolnico pa bo že v poletni sezoni okrepil Air France. Vsakodnevnim letom v Pariz bo namreč v torek, četrtek in soboto dodal še dodatno linijo, od oktobra dalje pa bo razen v soboto tja letel dvakrat na dan. Med 15. julijem in 2. septembrom bo tudi britanski letalski prevoznik British Airways dvakrat tedensko letel med Londonskim Heathrowom in Ljubljano, in sicer v ponedeljek in petek.

Hitrost v Vodicaх znova meri radar

Vodice – Kot sporočajo iz vodiške občinske uprave, od začetka tega tedna na Kamniški cesti v Vodicaх hitrost ponovno meri stacionarni radar, ki je bil lani nameščen za izboljšanje prometne varnosti ob šolski poti. Radar bo beležil voznike, ki bodo prekoračili predpisano hitrost štirideset kilometrov na uro.

vremenska napoved

Danes, jutri in v nedeljo bo prevladovalo sončno vreme s popoldansko kopasto oblačnostjo. Danes bo pihal jugozahodnik. Jutri popoldne in zvečer bo možna kakšna ploha ali nevihta.

Agencija RS za okolje, Urad za meteorologijo

PETEK

14/26 °C

SOBOTA

12/27 °C

NEDELJA

11/27 °C

